

østlandsk lærerstevne

**31. okt. og 1. nov. 2008
på Høgskolen i Oslo**

STYRET I ØSTLANDSK LÆRERSTEVNE

Postadresse:

Østlandsk Lærerstevne, Postboks 1950 Vika, 0125 Oslo

Hjemmeside:

www.ostlandsklarerstevne.no

Leder:

Ann Ingjerd Kanestrøm, Rørhrtstvei 42, 1181 Oslo, tlf. privat 22 67 33 84

Forretningsfører:

Rune Ek, Ryenbergveien 35 0196 Oslo, tlf.privat 22 67 66 35

Dag Ulvin
Leder
Maridalen skole

Liv Odner
Nestleder
Bro kompetanse-
utvikling

Marit Sesseng
Engebråten skole

Tonje Engelsen
Lysejordet
barnehage

Bjørn Forbes
Knudsen
Hovseter skole

Anne Holsæter
Nordbye
Lille Tøyen bhg

Annelene Lie
Berntsen
Barnehage-
kontoret
Bærum kommune

Svein G. Olsen
Skøyen skole

Romy Rohmann
Hobøl
ungdomsskole

Hilde Halvorsen
Prenting
Frydenlund skole-
og ressurscenter

Marianne Brun
Grünerløkka
skole

Rune Ek
Forretningsfører
Jordal skole

VELKOMMEN TIL ØSTLANDSK LÆRERSTEVNE 2008!

Østlandsk lærerstevne håper i år å kunne yte enda bedre informasjon til stevnes deltagere. Gå inn på vår nye hjemmeside **www.ostlandsklarerstevne.no**.

På hjemmesiden kan du lese kursbeskrivelsene og melde deg på kurs. Du vil få bekreftelse på at påmeldingen er mottatt, og i god tid før stevnet vil du motta elektronisk bekreftelse på om du har fått plass på kurset.

På hjemmesiden vil også finne kart og andre nyttige opplysninger om stevnet..

Visste du at:

- Østlandsk Lærerstevne arrangeres i år for 73. gang!
- Østlandsk Lærerstevne ble første gang arrangert 1931 og hadde da 650 deltagere.
- I 2007 besøkte mer enn 8000 personer stevnet
- Årets stevne tilbyr 195 kurs og ca. 80 utstillere
- Østlandsk lærerstevne er en uavhengig, ideell organisasjon
- Østlandsk lærerstevne organiseres av et styre på 11 personer og en tilsatt forretningsfører
- Østlandsk lærerstevne ønsker å speile den aktuelle, pedagogiske debatten i skoler og barnehager

Styret ønsker deg et riktig godt utbytte av årets stevne!

Med vennlig hilsen for styret

Dag Petter Ulvin
Leder

INNHold

	Side
1. Informasjon	
Kontaktinformasjon	5
Praktiske opplysninger	6
Påmelding	7
Kart	128
2. Presentasjon av styret	2
3. Kursoversikt	8
4. Kursomtaler:	
	Fredag Lørdag
1. Pedagogikk	s. 23 s. 92
2. Samfunnsfag/Religion/ Etikk	s. 48 s. 101
3. Organisasjonsteori/Veiledning	s. 52 s. 102
4. Praktiske/estetiske fag	s. 56 s. 106
5. Norsk	s. 63 s. 113
6. Fremmedspråk	s. 69 s. 116
7. IKT	s. 70 s. 117
8. Matematikk	s. 77 s. 119
9. Natur/Teknikk/Miljø	s. 82 s. 120
10. Fysisk aktivitet / Motorisk trening/ Helse	s. 88 s. 122
5. Utstillerguide	
Kartskisse over høgskoleområdet	s. 125
Kartskisse over utstillingslokalene	s. 126–129
6. Vedtekter for Østlandsk Lærerstevne	s. 130

INFORMASJON

PRIS

Inngangsbilletten koster **kr 150,-**. Den inkluderer adgang til alle kurs du er påmeldt, samt læremiddelutstillingen begge stevnedagene.

KONTAKTINFORMASJON

Servicetelefon: 22 74 31 12
e-post: post@ostlandsklarerstevne.no
eller telefaks: 22 74 47 87.
Hjemmeside: www.ostlandsklarerstevne.no

Telefontid:

15. til 29. september, hver dag: kl 8.00 - 10.00 og kl 14.00 – 15.30
uke 40: 1.–5. oktober stengt.

Fra 1. oktober til stevnestart:

Mandag, tirsdag, onsdag og torsdag	Fredag
kl. 08.00 – 15.30	Kl. 08.00 – 12.00

Stevnested:

Høgskolen i Oslo, Pilestredet 52, 0167 Oslo.

Alle henvendelser vedrørende stevnet rettes til 22 74 31 12.

Stevnekontorets åpningstid under stevnet:

Torsdag 30. oktober	kl. 1600–1900
Fredag 31. oktober	kl. 0830–1600
Lørdag 1. november	kl. 0830–1600

Stevnekontoret er i innerste glassgangen, inngang A ved hovedresepsjonen
Anna Setnes hus

Årsmøte:

Lørdag 1. november 2008, kl.16.15

Høgskolen i Oslo, A-inngangen, auditorium 2, Anna Setnes hus.

PRAKTISKE OPPLYSNINGER

Buss: nr 21 Helsfyr – Aker brygge. Stopper på Bislet, 2 minutter fra Høgskolen i Oslo

Trikk: nr 11 Disen – Majorstuen
nr 17 Sinsen / Grefsen – Rikshospitalet
nr 18 Ljabru – Rikshospitalet

Alle trikkene stopper utenfor Høgskolen i Oslo

Parkering må foregå i de tilstøtende gater. Det er ikke mulig å parkere på høgskolens område. På grunn av vanskelige parkeringsforhold, anbefales bruk av kollektiv transport.

Kantiner og kafeer finnes på stevneområdet.

Røyking er kun tillatt utendørs.

Betalingstelefoner finnes ved hovedresepsjonen (rullestoltilpasset), Utenfor lesesal A og i studentkjelleren.

Det er heiser i alle bygg.

Nærmeste minibank er i Stensberggata, 2 minutter fra stevnet..

For mer opplysninger og kart over området: se www.hio.no

PÅMELDING

Vi minner om at det er forhåndspåmelding til alle kurs.

All påmelding foregår via hjemmesiden:

www.ostlandsklarerstevne.no

På hjemmesiden registrerer du deg som deltager. Når flere fra samme arbeidsplass går sammen på kurs er det best at arbeidsplassen registreres slik at alle meldes på samlet. Påmelding via hjemmesiden gir elektronisk tilbakemelding.

Når du har registrert deg som deltager på hjemmesiden vil du også kunne melde deg av kurs før påmeldingsfristen utløper. For praktiske kurs kan deltagerantallet være begrenset. For disse kursene vil prinsippet om «førstemann til mølla» gjelde. Det er da mulig å melde interesse for kurset. Interesselisten vil vise styret hvor stor den reelle etterspørselen etter kurset er, den vil også kunne fungere som en reserveliste.

PÅMELDINGSFRISTEN ER 20. SEPTEMBER 2008.

Billetter til kursdeltagere sendes ut sammen med faktura. Billetter refunderes ikke.

EMNEOVERSIKT

Emne/Målgruppe: *Kurstittel:*

1. Pedagogikk

- 1 S.trinn/M.trinn/ JEG KAN – tilpasset opplæring med fokus på ledere mestring, vurdering og kompetanse
- 1 Bhg/Sfo/ Mangfold i barnehage og skole
S.trinn – Hva binder oss sammen?
- 1 Alle Barn i sorg og krise.
Hvordan kan skole og barnehage møte dem?
- 1 Alle Reggio Emilia – å bygge kunnskap i et lærende fellesskap
- 1 Bhg/SFO/ En god skolestart –
S.trinn om overgang fra barnehage til skole
- 1 M.trinn/U.trinn Vurdering for læring
- 1 Bhg/SFO/ Barn «hører» ikke, «hører» de voksne?
S.trinn
- 1 S.trinn/M.trinn IUP – tilpasset opplæring i praksis
- 1 Bhg/Alle Lek med språket – opplev Snakkepakken
- 1 Bhg/Alle Lek med språket – opplev Snakkepakken
- 1 Bhg/S.trinn Språk og kommunikasjon med handdockan som hjelpemiddel
- 1 U.trinn Timeplan: Tvangstrøye eller mulighetenes plan?
- 1 Bhg/SFO Gir vi gutter og jenter like muligheter i barnehagen?
1 Alle Mestringspedagogikk
– veien til egenverd og motstandskraft

KURS FREDAG 31.10

Kursholder:

<i>Kurs:</i>	<i>Tid:</i>	<i>Omtale s.</i>
F1	09.00–12.00	23
F2	09.00–11.00	23
F3	10.00–12.00	24
F4	09.30–12.30	24
F5	13.00–15.00	25
F6	12.30–15.30	25
F7	09.00–12.00	26
F8	09.30–12.30	26
F9	09.00–12.00	27
F10	13.00–16.00	27
F11	13.00–16.00	28
F12	09.30–11.30	28
F13	14.00–16.00	28
F14	13.00–16.00	30

Emne/Målgruppe:	Kurstittel:	Kursholder:	Kurs:	Tid:	Omtale s.
1 Bhg	Å lære språk i inkluderende lekemiljøer	Griever, Katrine	F15	09.30–12.30	30
1 Alle	Asperger syndrom. Det syns ikke, men det merkes!	Gjesti, Ellen	F16	12.30–15.30	31
1 Alle	Barn med AD/HD – et stort problem i dagens skole...	Gjevoll, Sølvi	F17	09.00–12.00	31
1 Alle	Eller en spennende utfordring for dyktige lærere? «Foreldreskolen» – slik kan foreldre medvirke til økt læringsutbytte!	Grankel, Hilde	F18	13.00–15.00	32
1 Skolen	Kjennetegn på måloppnåelse – ikke så vanskelig som en kanskje skulle tro	Gustafson, Trine	F19	13.00–16.00	32
1 Bhg	Løft for småbarn	Haug, Ivar	F20	09.00–12.00	33
1 SFO/S.trinn	Løft er tøft i SFO	Haug, Ivar	F21	13.00–16.00	33
1 Alle	Anerkjennelse – grunnlaget for trygghet og selvfølelse	Hauge, Anniken	F22	13.00–16.00	33
1 Bhg/SFO/ S.trinn	Barnehager som begeistrer!	Hauger, Bjørn	F23	09.00–12.00	34
1 Skolen	Når de leser, så leser de – eller? Om bruk av LUS (LeseUtviklingsSkjema)	Hellstrøm, Tonje	F24	13.00–16.00	35
1 S.trinn/M.trinn	«Tilpasset opplæring i et fleksipelt skolebygg (Baseskole)»	Kildal, Siv	F25	09.30–11.30	35
1 Bhg/SFO/ S.trinn/Ledere	Barnesamtaler. Det anerkjennende samvær og samtalens betydning for barn som strever i samspill med andre	Nielsen, Sandra Kinge, Emilie	F26	13.00–16.00	36
1 Alle	Omsorgssvikt og betydningen av tidlig tilknytning	Klette, Trine	F27	09.00–12.00	36
1 Bhg/Alle	ALLE MED – observasjonsskjema til bruk i barnehagen	Leidland, Karina	F28	13.00–16.00	37
1 Skolen	Hva f**** er disiplin?	Lind, Erik	F29	13.00–16.00	37
1 Bhg	Løsningsfokusede barnehager	Luth-Hanssen, Vivian	F30	09.30–11.00	38
1 S.trinn	«Sanse, fortelle og lese!» Lesemetoden som tar barns medvirkning på alvor	Moe, Nuria Oliu	F31A	09.00–12.00	38

Emne/Målgruppe:	Kurstittel:	Kursholder:	Kurs:	Tid:	Omtale s.
1 Bhg	Barns medvirkning i barnehagen	Moe, Nuria Oliu	F31B	13.00–16.00	39
1 Bhg	Barnehagens «nye» rammeplan.» Har den bidratt til endringer i praksis?	Moser, Thomas	F32	09.00–12.00	39
1 Bhg/S.trinn/ M.trinn	Lesevenner og språklek- samarbeidsprosjekt som styrker språkkompetanse hos barn fra 3–12 år	Nesset, Torlaug Holst, Benedikte Skråmo	F33	09.30–12.00	40
1 Bhg/Ledere	Fantasipåsen – Låt samlingen bli en sagolik resa	Nyberg, Marie-Louise	F34	13.00–15.00	40
1 Skole	Skolen og de utfordrende elevene	Overland, Terje	F35	13.00–16.00	41
11 Bhg	Systematisk observasjon av barnehagebarns språkutvikling	Ramvi, Berit Kjølstad, Kari	F37	09.00–12.00	41
1 Bhg	Hva lærer de yngste barna gjennom kroppen i barnehagen? Fokus på rammeplanens begrep om læring og barns medvirkning	Rossholt, Nina	F38	12.30–16.00	42
1 M.trinn/U.trinn	Ungdomsalder og ADHD	Rønhoivde, Lisbeth Iglum	F39	13.00–16.00	42
1 Alle	Ærlig talt – det er selvfølelsen som gjelder	Salmela, Marjatta	F40	10.00–12.00	43
1 Alle	En liten fortelling om engasjement	Salmela, Marjatta	F41	13.00–15.00	43
1 Skolen	Voksenrollen i arbeid med elever som viser utfordrende atferd	Smedsplass, Jannike Skaaland, Torgunn	F42	09.00–12.00	44
1 Skolen	Veiledet lesing og stasjonsundervisning	Steen-Paulsen, Mari Wegge, Kathrine	F43	09.00–12.00	44
1 Bhg/Alle	Hva fortelles om meg? – Barns muligheter og rettigheter til medbestemmelse når det dokumenteres i barnehager.	Svenning, Bente	F44	13.00–16.00	45
1 Bhg	Barnehagens rom og muligheter	Thorbergsen, Eli	F45	09.00–12.00	45
1 Bhg	Avdelingsfri tenkning gir nye muligheter. Et kurs om alternative organiseringsmåter i barnehagen	Thorkildsen, Lindis	F46	13.00–16.00	46

Emne/Målgruppe:	Kurstittel:	Kursholder:	Kurs:	Tid:	Omtale s.
1 Skolen	Leseforståelse og integrering av læringsstrategier i undervisningen	Wennevold, Merete	F47	09.30–11.00	46
1 Skolen	Gråsoneelev eller dyslektiker?	Wennevold, Merete	F48	13.30–15.00	47
2. Samfunnsfag/Religion/Etikk					
2 S.trinn/M.trinn	Fiolosefi og etikk i KRL	Børresen, Beate	F49	09.00–12.00	48
2 Bhg/S.trinn	Filosofere i barnehagen	Børresen, Beate Malmhester, Bo	F50	13.00–16.00	48
2 Bhg/SFO/ Ledere	Hvordan forholde seg til barns seksuelle leker	Friis, Pia	F51	09.30–11.00	49
2 Bhg	Den kristne tradisjon i barnehagens hverdag og høytidene	Hernes, Ingrid Rinde, Astrid L. Boman	F52	13.00–16.00	49
2 U.trinn	Fra KRL til RLE	Holth, Gunnar Kallevik, Kjell Arne	F53	09.00–12.00	50
M.trinn/U.trinn	Kartskole – bruk av atlas i grunnskolen	Mikkelsen, Rolf	F54	09.00–11.00	50
2 S.trinn/M.trinn	Nasjonale minoriteter i Norge Jøder, kvener, skogfinner, sigøynere og tatere	Utklev, Anne-Elisabeth	F55	12.30–15.30	51
2 U.trinn	KRL/RLE på u.trinnet	Waale, Ragnhild Bakke Wiik, Pål	F56	13.00–16.00	51
3. Organisasjonsteori/Veiledning/Ledelse					
3 Bhg/SFO	Samspill og arbeidsglede	Hanson, Steinar	F57	13.00–16.00	52
3 Skolen	Lærende organisasjoner	Helle, Grete	F58	09.30–11.30	52
3 Ledere	Tydelig lederskap = Omsorg	Parmer, Trine	F59	09.00–12.00	53
3 Bhg	Hvordan utøve lederskap og sjefskap, når det er tradisjon for mye vennskap i barnehagen	Pedersen, Inger M	F60	13.00–16.00	53
3 Alle	Coaching og relasjonskompetanse i skolen	Riis, Pål	F61	14.00–16.00	54

Emne/Målgruppe:	Kurstittel:	Kursholder:	Kurs:	Tid:	Omtale s.
3 Alle	Når barn og unge blir pårørende Hvem ser? – Hvem tar ansvar?	Skorpen, Trine	F62	09.00–11.30	54
3 Alle/Ledere	Egenskapen MOT – det handler om modighet og bevisste valg	Vårvik, Atle	F63	13.00–16.00	55
4. Praktiske/estetiske fag					
4 Skolen	Brikkevevde bånd	Blomèn, Christina	F64	09.00–12.30	56
4 Bhg	Musikk med smårollingene i barnehagen. Hvorfor og hvordan arbeider vi med musikk for 1–3-åringene.	Bogen, Bente	F65	09.00–12.00	56
4 M.trinn/U.trinn	Gjør et spikk! Vidergående spikkekurs	Bøhnsdalen, Torstein Western, Halvor	F66	10.00–16.00	57
4 U.trinn	Kunst og handverk med Akantus	Dahl, Eldbjørg	F67	13.00–16.00	57
4 Alle	På STOMPene løs!	Ese, Kirsti	F68	13.00–16.00	58
4 Bhg/SFO/ S.trinn	«Lidele galen, lidele god». Folkemusikk på nytt	Kielland, Sylvi Haukenes, Siri	F69	09.00–12.00	58
4 SFO/S.trinn/ M.trinn	Trekk en tråd! – og den blir til broderi, bånd, snorer og mer til	Kunz, Toril	F70	09.00–12.30	59
4 Bhg	Kreativ dans for barn 2–7 år	Lambertsen, Janne	F71	09.00–12.00	59
4 Alle	Julepyntens symbolikk	Lundeby, Bjørg	F72	12.30–16.00	60
4 Bhg/SFO S.trinn	Over brua, hvordan bruke sang og musikk i eventyrtelling	Filberg, Kari Truppen og Lillekor	F73	09.00–12.00	60
4 Alle	Trommekurs	Nying, Modou	F74	09.00–12.00	61
4 S.trinn/M.trinn	Hjelp! – Jeg har blitt musikk lærer....	Refvik, Sølvin	F75	13.00–16.00	61
4 M.trinn/U.trinn Alle	Smykker av horn	Sagabråten, Øivind	F76	09.00–12.00	62

Emne/Målgruppe:	Kurstittel:	Kursholder:	Kurs:	Tid:	Omtale s.
5. Norsk					
5 S.trinn/M.trinn	Den nye litteraturen for dei yngste	Helgesen, Petra Hansen, Atle Trohaug, Ragnfrid	F77	09.00–11.00	63
5 U.trinn	Den nye litteraturen for ungdom	Helgesen, Petra Hansen, Atle Trohaug, Ragnfrid Jensen, Marit	F78 F79	13.30–15.30 13.00–16.00	63 64
5 U.trinn	Norsk på u.trinnet: læreplan, Kompetansemål og tilrettelegging				
5 Skolen	Kompetanseheving i norsk rettskriving	Karliussen, Lill	F80	13.30–15.00	64
5 S.trinn/M.trinn	Skriveskolen – sjangerlære og skrivekompetanse for 3.-7.trinn	Klepp, Anneli	F81	13.30–15.00	65
5 U.trinn/Ledere	Leselyst – lost in translation?	Kolstad, Ketil	F82	13.00–15.30	65
5 M.trinn/U.trinn	Mappevurdering i norsk	Michaelsen, Eva	F83	09.00–11.00	66
5 M.trinn/U.trinn	Lesing i PISA, på nett og papir	Narvhus, Eva Kristin	F84	10.00–11.00	66
5 Bhg/SFO/ S.trinn	Storyline basert på litterære tekster. «Bittesmåene» og «Sjørøverne kommer».	Nitschke, Marianne Olsen Jacobsen, Kristin	F85	13.30–16.00	67
5 S.trinn	Språkstien stimulerer den språklige bevisstheten	Nordhagen, Kari Jakobsen	F86	14.00–15.00	67
5 S.trinn/M.trinn	Øyhopping – lesestrategier og leseglede	Redse, Grete Aambø	F87	09.00–12.00	68
5 U.trinn	Ordimellom gir aktive og engasjerte elever	Sejling, Tina Carlsen, Anne Tøpfer, Mona	F88	13.30–15.30	68
6. Fremmedspråk					
6 U.trinn	Skreddersy engelskundervisningen slik at den gir læringsutbytte for alle!	Brevik, Lisbeth	F89	09.00–12.00	69
6 M.trinn	Talking English – varierte metoder for å få elevene til å snakke	Kristensen, Thor Walter	F90	13.30–15.00	69

Emne/Målgruppe:	Kurstittel:	Kursholder:	Kurs:	Tid:	Omtale s.
7. IKT					
7 Skolen	e-Lector – Les lettere, les raskere, få leselyst!	De Bono, David	F91	09.00–12.00	70
7 Alle	Nybegynnerkurs i digital bildebehandling	Løken, Knut	F92	10.00–15.00	70
7 Bhg/SFO/ S.trinn	Kom i gang med IKT i barnehagen – bli motivert og inspirert	Parkins, Tony Parkins, Vigdis	F93	09.30–11.00	71
7 U.trinn/Ledere	Utforskende naturfagsprogram!	Pedersen, Bernt	F94	09.00–12.00	71
7 Alle	MultiMedia Lab – et verktøy i særklasse!	Pedersen, Bernt	F95	13.00–16.00	72
7 Skolen	Den digitale dyslektiker!	Rambø, Stig E. Kvalheim	F96	09.00–12.00	72
7 Alle	Komplett og universelt LOST – verktøy	Rambø, Stig E. Kvalheim	F97	13.00–16.00	74
7 S.trinn/M.trinn	Bruk av IKT – ressursen Nysgjerrigpermetoden.no	Rødvik, Trond	F98	09.00–11.00	74
7 M.trinn/U.trinn	IKT som støttende verktøy. 180 minutter med praktiske eksempler til bruk i fag.	Skumsrud, Unni Wøhni, Torill	F99	13.00–16.00	75
7 Alle	Norsk og engelsk skrive støtte	Strand, Marianne	F100	10.00–13.00	76
8. Matematikk					
8 Bhg	MIO-Matematikken, Individet og Omgivelsene Matematikkmestring i barnehagen	Davidsen, Hilde Skaar	F101	13.00–16.00	77
8 Bhg/S.trinn	Matte på tvers – matematikk i overgangen fra barnehage til skole	Devold, Else Havnevik	F102	09.00–11.30	77
8 Bhg/S.trinn/ Ledere	Gøy med matte?!	Hansen, Irena	F103	09.00–12.30	78
8 Skolen	Hvordan utnytte potensialet i getSmart matematiske kortstokker?	Hansen, Skage	F104	14.00–16.00	78
8 U.trinn	Tilpasset matematikkopplæring i praksis	Johansen, Ole	F105	13.00–16.00	80
8 Skolen	Detaljene som lett blir forbigått i begynneropplæringen	Natås, Elin	F106	09.30–11.00	80
8 S.trinn/M.trinn	Spill og aktiviteter i matematikkundervisninga	Røsseland, Mona	F107	13.00–16.00	81
8 SFO/S.trinn/ M.trinn	Lekende Teknologi & Design for barneskolen	Tindberg, Maria Heidel, Sissel	F108	09.00–12.00	81

Emne/Målgruppe:	Kurstittel:	Kursholder:	Kurs:	Tid:	Omtale s.
9. Natur/Teknikk/Miljø					
9 S.trinn/M.trinn	Hvordan få fram forskeren i eleven? Nysgjerrigper inspirerer	Bjørkvold, Tuva	F109	09.30–11.30	82
9 U.trinn	Forskerspiren: Enkle og spennende naturfagsaktiviteter	Finstad, Hanne S. Kolderup, Jørgen	F110	12.30–15.30	82
9 U.trinn	Detektivoppgaver i kjemi for u.trinnet, med praktiske eksempler.	Hannisdal, Merete	F111	13.00–16.00	83
9 Bhg	Sol Ute sol inne – naturen som leke og utviklingsarena!	Maanum, Lars	F112	09.00–12.00	83
9 Alle	Læring i friluft – grunnleggende friluftslivskunnskaper	Moe, Nicolay Ljungström, Annika	F113	09.00–11.30	84
9 Alle	Læring i friluft – grunnleggende friluftslivskunnskaper	Moe, Nicolay Ljungström, Annika	F114	12.20–15.00	84
9 M.trinn	Regnemakerne – energi og klimautfordringer	Scheen, Anne Elisabeth	F115	13.00–16.00	85
9 Alle	Hvordan engasjere og inspirere barn og unge til friluftsglede?	Strømdahl, Trond	F116	09.30–11.30	85
9 S.trinn/M.trinn/ Ledere	Ungt Entreprenørskap på barnetrinnet	Weiberg-Aurdal, Gustav	F117	13.00–15.30	86
10. Fysisk aktivitet/ Motorisk trening/Helse					
10 SFO	SFO – Allidrett for alle	Holsæter, Bjørnar	F118	09.30–11.30	88
10 Bhg/SFO/ S.trinn/M.trinn	Barn og kosthold – praktiske tips om sunt kosthold	Hovland, Ellen-Margrethe	F119	14.00–16.00	88
10 SFO/S.trinn/	Aktiv læring i friluft	Melby, Hege	F120	13.00–16.00	89
M.trinn		Leirset, Ragnhild			
10 Alle	Kroppslig lek – hvorfor skal vi legge til rette for slik lek?	Osnes, Heid	F121	09.00–12.00	89
10 Alle	Kroppen i lek – la det bli sirkus!	Osnes, Heid Jensen, Maybritt	F122	12.30–16.00	90

Emne/Målgruppe:	Kurstittel:	Kursholder:	Kurs:	Tid:	Omtale s.
10 M.trinn/U.trinn	Ungdom og kosthold	Selseth, Kjersti	F123	10.00–15.00	90
10 Bhg/S.trinn/ M.trinn	Barn med vanskelige livsbetingelser og vårt ansvar	Steneby, Jan	F124	09.00–12.00	91
10 Alle	«Oppmerksomhetstrening for barn».	Sælebakke, Anne	F125	12.30–16.00	91
LØRDAG 01.11					
1.Pedagogikk					
1 M.trinn	Hvordan undervise i leseforståelse?	Andreassen, Rune	L1	09.00–12.00	92
1 Bhg/SFO/ S.trinn	Hva kan vi gjøre for de mest utfordrende barna?	Barsøe, Lise	L2	12.30–15.30	92
1 Alle	Barn i sorg og krise.	Bøe Joheim, Tine	L3	13.00–15.00	93
1 Alle	Hvordan kan skole og barnehage møte dem?	Ekevik, Ellen	L4	09.00–12.30	93
1 Bhg	Autisme og persepsjon	Evenstad, Randi	L5	09.00–12.00	94
	Workshop om humor i barnehagens arbeid	Lundestad, Magritt			
1 Bhg/SFO	Gir vi gutter og jenter like muligheter i barnehagen?	Friis, Pia	L6	09.30–11.30	94
1 Alle	Lekshjelp – mestring, integrering og sosial mobilitet	Germundsson, Odd Erik	L7	12.30–15.30	95
1 Alle	Barn med tilknytningsforstyrrelser	Grøvli, Morten	L8	12.00–16.00	95
1 Skolen	Elevvurdering i lys av Kunnskapsløftet – tilpasset opplæring slik at elevene opplever mestring	Jensen, Marit	L9	09.30–12.00	96
1 Alle	Gutter kan og vil, men de trenger litt hjelp av og til!	Johansson, Knut Rune	L10	09.00–12.00	96
1 Bhg/S.trinn/ M.trinn	Lesevenner og språklek – samarbeidsprosjekt som styrker språkkompetanse hos barn fra 3–12 år	Nesset, Torlaug	L11	13.00–15.30	97
1 Alle	Syng og lær!	Holst, Benedikte Skråmo	L12	13.00–15.30	97
1 Alle	Trening av arbeidsminne. Minnelek er et data-program utviklet av psykologer og pedagoger i samarbeid med Universitetet i Lund	Næss, Tom	L13	10.00–13.00	98
1 Bhg	Hvordan kan ulike mennesketyper fylle voksenrollen i barnehagen?	Truedsson, Erik			
		Pedersen, Inger M	L14	12.30–15.30	98

Emne/Målgruppe:	Kurstittel:	Kursholder:	Kurs:	Tid:	Omtale s.
1 S.trinn/M.trinn	«Alle mann i farta» – læring gjennom fysisk aktivitet	Schjerven, Hilde Marie	L15	09.00–12.00	99
1 Skolen	Vurdering som fremmer læring og utvikling	Sevje, Grete	L16	09.00–12.00	99
1 M.trinn/U.trinn	Bitching – jenter og mobbing	Skotheim, Liv Vågsland, Anna Holm	L17	12.30–15.30	100
2. Samfunnsfag/Religion/Etikk					
2 S.trinn/M.trinn	Storyline med naturfag og samfunnsfag som regifag	Jacobsen, Kristin Nitschke, Marianne Olsen	L18	09.30–12.00	101
2 Alle	Lærerens møte med barneverntjenesten	Wenstøb, Bengt Morten	L19	13.00–15.00	101
3. Organisasjonsteori/Veiledning/Ledelse					
3 Skolen	Læringsstrategier og elevvurdering	Helle, Grete	L20	09.00–11.00	102
3 Bhg	Fra god til enda bedre, barnehagen som lærende organisasjon	Helle, Grete	L21	13.00–15.00	102
3 Skolen	Læring og vurdering	Jensen, Roald	L22	09.00–12.00	103
3 Bhg/Ledere	Pedagogisk ledelse – en utfordring!	Johansson, Knut Rune	L23	13.00–16.00	103
3 Skolen	Teamarbeid i skolen – fra kriseteam til lærende team	Rønning-Arnesen, Lene	L24	09.00–12.00	104
3 Ledere	Tydelig og kraftfull ledelse	Rønning-Arnesen, Lene Gulbrandsen, Dag	L25	13.00–16.00	104
3 Bhg	Både smil og kvalme smitter. – Om arbeidsmiljøets betydning i barnehagen	Strømsborg, Anne Lena Svinnigen, Agnethe Løken	L26	09.00–12.00	105
3 Alle	Hvem passer på leder'n?	Sælebakke, Anne	L27	09.00–12.30	105
4. Praktiske/estetiske fag					
4 Bhg	«Musikk kan bygges av glade»	Bjørke, Anette Sjøset	L28	09.30–12.00	106
4 Bhg/Alle	Man tager hva man haver	Espesgaard, Gunn Hilde	L29	09.30–12.30	106
4 Bhg/SFO/ S.trinn/M.trinn	Musisk lek gjennom lyd –stemme –bevegelse	Fuglestad, Svein	L30	13.00–16.00	107

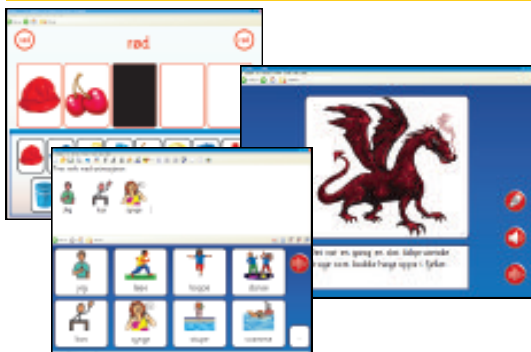
Emne/Målgruppe:	Kurstittel:	Kursholder:	Kurs:	Tid:	Omtale s.
4 Skolen	Knytt på nytt – Innføring i enkel ryeknyttning	Glette, Katrine	L31	12.30–16.00	107
4 SFO/S.trinn/ M.trinn	Tegne med tråd – brodere med barn	Gunnerød, Anne Guri	L32	09.00–12.30	108
4 Bhg/SFO	Over brua, hvordan bruke sang og musikk i eventyrtfortelling	Truppen og Lillekor	L33	09.00–12.00	108
4 Bhg/SFO/ S.trinn	Hvordan ta vare på bevegelsesgleden	Moe, Hogne	L34	12.30–15.30	109
4 Alle 4	Trommekurs Bhg/SFO/	Nying, Modou	L35	13.00–16.00	109
4 S.trinn	«Fra ide til spill» – dramaforløp i barnehagen, SFO og småskolen	Sinnes, Åsne Lian Olafsen, Carl Fredrik	L36	09.00–12.30	110
4 S.trinn/M.trinn	Kunst & Håndverk etter Kunnskapsløftet	Stave, Agneta	L37	09.00–12.30	110
4 Alle	Skape sammen	Svenning, Peter	L38	09.00–12.00	111
4 Bhg	Dans og bevegelseslek 2–7 år	Thoresen, Kjersti	L39	09.00–12.00	111
4 Bhg	Kreativ dans for barn 3–6 år ++	Thorshaug, Cathrine Bull	L40	12.30–15.30	112
4 Skolen	Fengende dans	Woodhouse, Simon	L41	12.30–16.00	112
5. Norsk					
5 Alle	Det var en gang en konge...	Felland, Tjodun	L42	09.00–12.00	113
5 M.trinn/U.trinn	Det ække bare bare å holde foredrag	Folkvord, Jorunn	L43	12.30–15.30	113
5 U.trinn	Å arbeide med fagtekster på 8.–10.trinn	Jacobsen, Ingrid Teigen, Knut Åge	L44	13.00–14.30	114
5 S.trinn/M.trinn	Hva om...	Johnsen, Janne Aasebø	L45	13.00–15.00	114
5 S.trinn/M.trinn	Øyehopping – lesestrategier og leseglede	Sejling, Tina	L46	09.00–12.00	115
5 Bhg/SFO/ S.trinn	Les mer! Utvikling av lesekompetanse i barnehagen	Carlsen, Anne Solstad, Trine	L47	13.00–15.00	115

Emne/Målgruppe:	Kurstittel:	Kursholder:	Kurs:	Tid:	Omtale s.
6. Fremmedspråk					
6 U.trinn	Webbasert Språklab – det moderne verktøy for muntlig språktrening	Dahl, Terje Listou, Anita	L48	13.00–14.00	116
6 M.trinn	IKT i engelsk for 5.–7.trinn	Reinertsen, Arne	L49	10.00–12.00	116
7. IKT					
7 Alle	Nybegynnerkurs i Powerpoint	Løken, Knut	L50	10.00–15.00	117
7 Bhg	IKT i barnehagen – Hvorfor? Hvordan? Hva?	Skumsrud, Unni	L51	12.30–15.30	118
7 Bhg	Bruk av digitale verktøy i barnehagen. Erfaringer fra Rygin barnehage	Teppen, Liv-Torill	L52	10.00–12.00	118
8. Matematikk					
8 Skolen	Detaljene som lett blir forbigått i begynneropplæringen	Natås, Elin	L53	09.30–11.00	119
8 S.trinn	Hopp til 100	Nohr, May Else Hafnor Dahl, Hanne	L54	12.30–15.30	119
8 Bhg/S.trinn	Mattelek – aktiv begrepsopplæring	Sundby, Randi L.	L55	09.00–12.00	120
9. Natur/Teknikk/Miljø					
9 Bhg/SFO/ S.trinn	Fysikkeksperimenter for førskolebarn	Andersen, Sven Ingebretsen, Finn	L56	10.00–14.00	120
9 Alle	Hvor blir det av, alt sammen? Om kildesortering og gjenvinning i et miljøperspektiv.	Gulbrandsen, Jorun	L57	12.30–15.30	121
9 S.trinn/M.trinn	Kom i gang med Nysgjerrigpermetoden – la elevene forske!	Wollebæk, Gro	L58	09.00–11.00	121

Emne/Målgruppe:	Kurstittel:	Kursholder:	Kurs:	Tid:	Omtale s.
10. Fysisk aktivitet/Motorisk trening/Helse					
10 Alle	AD/HD, Tourette syndrom, tvangstilstander og asperger syndrom	Diderichsen, Jørgen	L59	13.00–15.00	122
10 Bhg/SFO/ S.trinn	Maur i rompa	Gigstad, Tanja	L60	10.00–12.00	122
10 Alle	«Aktivt uteliv» i barnehagen og småskolen	Johnsen, Grethe Nilsen, Anne-Britt	L61	09.00–11.30	123
10 Alle	«Aktivt uteliv» i barnehagen og småskolen	Johnsen, Grethe Nilsen, Anne-Britt	L62	12.30–15.00	123
10 SFO/S.trinn/ M.trinn	Gøy i gymsalen	Lislevatn, Frøydís	L63	09.00–12.00	123
10 Bhg/S.trinn	Skrivedans	Lystad, Karin	L64	13.00–15.00	124
10 Bhg/SFO/ S.trinn/M.trinn	Fest uten sukker! Hvordan begrense sukkerinntaket hos barnehage/skolebarn?	Selseth, Kjersti	L65	13.00–15.00	124

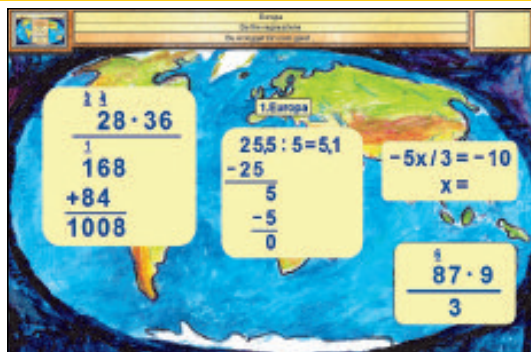
Besøk vår stand i glassgangen ved stevnekontoret.

KLIKKER 5

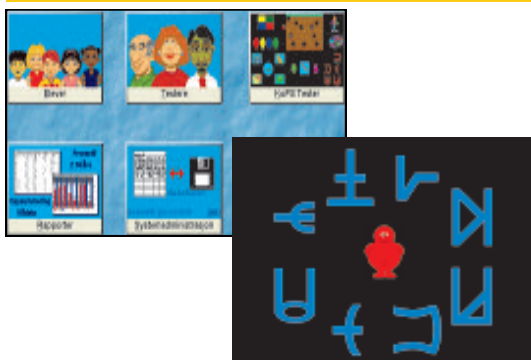
Klikker 5 - begreps trening, lese-skrivetrening og mye mer. Passer for de fleste elever og kan benyttes i alle fag. Bilde- og talestøtte. Animasjoner til verb. Lag talende bøker og presentasjoner. Kun fantasien begrenser mulighetene.

MUNDO - MATEMATIKK FOR ALLE

Mundo. For grunnskolens år 1–10 og videregående kurs A. og kan brukes av alle elever år etter år. Hele 5.630 matteoppgaver. Programmet kan tilpasses hver elev med oppgaver og vanskelighetsgrad.

TEST OG TREN MED KOPS OG MINNELEK

Kops er den første norske databaserte screeningtesten for barn fra 4 - 9 år. KoPS gir lærere og andre fagfolk mulighet til å identifisere kognitive styrker og svakheter hos barn. Programmet er utviklet ved Hull Universitet i England og bearbeidet og normert for norske forhold.

Minnelek trener opp arbeidsminnet hos barn med konsentrasjonsvansker. Programmet krever ingen lesekunnskaper. Minnelek inneholder et variert belønningssystem for å motivere og stimulere barnet under treningen.

2 versjoner 5-11 år og 12-18 år.

Meld deg på seminar lørdag.

KURSOMTALER

På de følgende sidene vil du finne en oversikt med en kursbeskrivelse av de kursene som holdes under lærerstevnet.

Det tas forbehold om at det melder seg nok deltakere for at et kurs kan holdes.

Melding om hvor kurset vil gå, vil bli sendt ut med bekreftelsen på at du har kommet med på kurset. Styret håper på den måten å unngå å avvise deltakere ved at de mest søkte kursene kan legges til de største lokalene.

I kursoversikten brukes bokstavforkortelse for å antyde hvilket hovedtrinn kurset er beregnet på:

Bhg: barnehage/førskole
SFO: skolefritidsordning
B.trinn: barnetrinn
S.trinn: småskoletrinn 1.–4.
M.trinn: mellomtrinn 4.–7.
U.trinn: u.trinn
Ledere:
Alle: alle

FREDAG 31.10

Høstens aktuelle pedagogiske tema

Kursholder Bård Vegar Solhjell

Høstens aktuelle pedagogiske tema.

Bård Vegar Solhjell, statsråd, vil forelese om et aktuelt pedagogisk tema.

Kurs F 0

**Fredag 31.10
09.00–10.00**

Alle

JEG KAN – tilpasset opplæring med fokus på mestring, vurdering og kompetanse

Kursholder Jan Magnar Antonsen

Kurs F 1

**Fredag 31.10
09.00–12.00**

B.trinn/ledere

Kurset gir en konkret og praktisk tilnærming til arbeidet med læreplanverk og vurderingsforskrift, forankret i tilpasset opplæring som målbærende prinsipp. «JEG KAN» er et vurderings-, planleggings- og tilretteleggingsverktøy. Med basis i verdiforankring og elevsyn, tar kurset for seg praktisk arbeid med kompetanse- og læringsmål, progresjon i bevissthet på eget læringsarbeid, evnen til livslang læring, og systematisk bruk av elevsamtalen og «JEG KAN» i vurdering og tilpasset opplæring.

Jan Magnar Antonsen er rektor ved Træleborg skole i Tønsberg. Han ledet og deltok i utviklingen av «JEG KAN» materialet, og har god erfaring som kursholder innenfor tilpasset opplæring, vurdering og skoleutviklingsprosesser.

Mangfold i barnehage og skole – hva binder oss sammen?

Kursholder Loveleen Brenna

Kurs F 2

**31.05.2008
09.00–11.00**

**Barnehage/
SFO/S.trinn**

Barn kommer fra hjem med ulike kulturer. Det mangfoldet som er blant foreldrene, krever kommunikasjonskompetanse, samarbeid og relasjonsbygging hos ansatte i barnehage, skole og SFO. Alle foreldre, uavhengig av bakgrunn, kan støtte sine barn i deres læring og utvikling

Loveleen Rihel Brenna er leder av Foreldreutvalget for grunnskolen (FUG). Hun har to barn i skolen og er opptatt av et økt tillitsforhold mellom hjem og skole.

Barn i sorg og krise. Hvordan kan skole og barnehage møte dem?

Kursholder Tine Bøe Joheim

Kurs F 3
Fredag 31.10
10.00–12.00

Hvordan kan barnehagen og skolen legge forholdene til rette slik at barn som opplever sorg/krise blir møtt på en best mulig måte. Vi skal se på ulike reaksjoner hos barn, men og ha fokus på hvordan vi kan møte de barna dette gjelder.

Alle

Tine Bøe Joheim er utdannet førskolelærer og spesialpedagog. Hun har jobbet som pedagogisk leder i 15 år, og som spesialpedagog i 9 år. Hun har vært engasjert i Støtteforeningen for Kreftsyke barn, der hun har hatt ansvar for kontakt med familier som mister barnet sitt i kreft. Hun er for tiden også engasjert som gruppeleder i sorggrupper for barn som mister nære relasjoner.

Reggio Emilia – å bygge kunnskap i et lærende fellesskap

Kursholder Kari Carlsen

Kurs F 4
Fredag 31.10
09.30–12.30

Gjennom inspirasjon fra de kommunale barnehagene i Reggio Emilia får norsk barnehage og skole innblikk i en pedagogisk praksis der det forskende barnet og den forskende pedagogen utvikler kunnskap individuelt og i grupper. Estetisk handling er et vesentlig element i måten å bygge kunnskap på i Reggio Emilia. Kurset gir en innføring i den pedagogiske filosofien, og praksisen som er i stadig endring i et pågående utviklingsarbeid.

Alle

Kari Carlsen er 1. amanuensis ved Høgskolen i Telemark og har arbeidet med Reggio Emilia filosofien sammen med barnehager siden 1984. Kari Carlsen er den norske kontakten til den internasjonale organisasjonen Reggio Children.

En god skolestart – om overgang fra barnehage til skole

Kursholder Else Havnevik Devold

Kurs F 5
Fredag 31.10
13:00–15.00

Hvordan gi barna en god overgang fra barnehage til skole og skolefritidsordning? Hovedpunkter i kurset blir:

- Kriterier for en god skolestart
- Skoleforberedende leker i norsk og matematikk
- Eksempler på hvordan tilrettelegge for en god skolestart

Bhg/SFO/S.trinn

Else H. Devold er førskolelærer med hovedfag i barnehagepedagogikk og har arbeidet mange år i barnehage og skole. Som kontaktlærer har hun tatt i mot nye skolestartere hvert år siden 1999. Hun har også deltatt i prosjektet «Tverfaglig samarbeid rundt skolestart» i regi av Utdanningsetaten i Oslo.

Vurdering for læring

Kursholder Dobson, Engh, Høihilder

Kurs F 6
Fredag 31.10
12:30–15.30

- Hva er vurdering?
- Hvordan kan vurdering integreres i undervisning i tråd med Kunnskapsløftet?
- Hvorfor er elevmedvirkning nødvendig for at dette arbeidet skal resultere i økt læringsutbytte?
- Hvordan kan elevvurdering resultere i bedre tilpasset opplæring?
- Hvordan kan god elevvurdering føre til større motivasjon for videre innsats?

M.trinn/U.trinn

Stephen Dobson er professor i pedagogikk ved Høgskolen i Lillehammer. Roar Engh er førstelektor i pedagogikk ved Høgskolen i Vestfold. Eli Kari Høihilder er høgskolelektor i pedagogikk ved Høgskolen i Vestfold. Kurset arrangeres i samarbeid med Høgskoleforlaget.

Barn «hører» ikke, «hører» de voksne?

Kursholder Marit Egeberg

Kurs F 7

Fredag 31.10

09.00–12.00

Bhg/SFO/S.trinn

De voksne er barnehagens og skolens viktigste læremiddel. Hvordan de voksne går inn i relasjoner med barna vil ha betydning for barnas utviklingsmuligheter. Hvilke væremåter bidrar til positivt selvbilde og hvilke gir selvtilit. Hvordan kan voksne bli bevisste på sin væremåte og på relasjonen til de ulike barna? Om å ta ansvar for relasjonene og jobbe med endring av sin væremåte overfor barn som utfordrer.

Marit Egeberg er førskolelærer, spesialpedagog og hovedfag i ped. Jobbet i PPT i 20 år. Etterutdanning i familierådgivning. Hun har holdt kurs og foredrag for ansatte i barnehage og skole og for foreldre i alle år. Bruker mange eks fra hverdagen og et språk som alle forstår. Hovedvekt på relasjoner og den voksnes ansvar i forhold til barn.

IUP – tilpasset opplæring i praksis

Kursholder Anette Fossnes

Kurs F 8

Fredag 31.10

09.30–12.30

B.trinn

Bekkelaget skole i Oslo har innført Individuelle Utviklingsplaner (IUP). Systemet tar for seg tilpasset opplæring i praksis, hvor alle elevene får jobbe med mål og kriterier for måloppnåelse ut i fra sine ferdigheter. Viktige elementer i systemet er stegark, planleggingsbok, portefølje og mentorsamtale. I løpet av kurset får man innblikk i hvordan systemet er bygget opp, og hvordan det fungerer i praksis.

Anette Fossnes har jobbet på Bekkelaget skole siden høsten 2000, både som lærer og som utviklingsveileder. Hun har vært en av ressurslærerne i forbindelse med innføring og utvikling av IUP. Hun er mye brukt som kursholder.

Lek med språket – opplev Snakkepakken

Kursholder Lena Malinovsky Finnanger og Lucie Fossum Ihlen

Kurs F 9
Fredag 31.10
09:00–12.00

Bhg/Alle

Snakkepakken er en basispakke med språkstimulerende materiell, som kan styrke barns språk og begerpsinnlæring i barnehage og småskole. Ved at barna får se, høre og være aktive med materiellet, vil de oppmuntres til å forstå og snakke norsk, enten de har norsk eller et annet språk som morsmål. Kursholderne vil demonstrere aktiviteter og leke med materiellet. Kurset om bruken av Snakkepakken holdes for 9. gang på Østlandsk Lærerstevne. Hittill har nesten 5000 deltatt.

Lucie Fossum Ihlen er utdannet fysioterapeut og spesialpedagog med førskolelærerbakgrunn og har jobbet i 10 år ved et pedagogisk fagsenter i Oslo. Lena Malinovsky Finnanger er utdannet førskolelærer og har jobbet som pedagogisk leder i en flerkulturell barnehage i 12 år. Hun studerer nå Norsk som andrespråk ved UIO. Begge kursholderne har lang erfaring i direkte språkarbeid med barn og med veiledning av personalet i barnehager i forhold til tilrettelegging av språkopplegg.

Lek med språket – opplev Snakkepakken

Kursholder Lena Malinovsky Finnanger

Kurs F 10
Fredag 31.10
13.00–16.00

Bhg/Alle

Snakkepakken er en basispakke med språkstimulerende materiell, som kan styrke barns språk og begrepsinnlæring i barnehage og småskole. Ved at barna får se, høre og være aktive med materiellet, vil de oppmuntres til å forstå og snakke norsk, enten de har norsk eller et annet språk som morsmål. Kursholderne vil demonstrere aktiviteter og leke med materiellet. Kurset om bruken av Snakkepakken holdes for 9. gang på ØL. Hittill har nesten 5000 deltatt.

Lucie Fossum Ihlen er utdannet fysioterapeut og spesialpedagog med førskolelærerbakgrunn og har jobbet i 10 år ved et pedagogisk fagsenter i Oslo. Lena Malinovsky Finnanger er utdannet førskolelærer og har jobbet som pedagogisk leder i en flerkulturell barnehage i 12 år. Hun studerer nå Norsk som andrespråk ved UIO. Begge kursholderne har lang erfaring i direkte språkarbeid med barn og med veiledning av personalet i barnehager i forhold til tilrettelegging av språkopplegg

Språk og kommunikation med handdockan som hjälpmedel

Kursholder Mirella Forsberg Ahlcrona

Kurs F 11
Fredag 31.10
13:00–16.00

Bhg/S.trinn

Olika former av kommunikation med dockan som hjälpmedel innebär att barn kan lære sig och uppleva språket genom dans, sång, berättelser, ramsor och hantverk. Spelteknik och dramatisering av texter oppmuntrar barns sociala utveckling och självförtroende. En inspirerende og konkret föreläsning.

Mirella Forsberg Ahlcrona är förskollärare og doktorand i pedagogik vid Göteborgs universitet med många års erfaring av att använda dockor i förskola og skola.

Timeplan: Tvangstrøye eller mulighetenes plan?

Kursholder Jorunn Fretland og Trond Vegard Andersen

Kurs F 12
Fredag 31.10
09.30–11.30

U.trinn

Frihet til å legge timeplan selv, der fagenes og lærernes behov er styrende for timeplanens utforming. La innholdet styre klokka og ikke omvendt. Melvold ungdomsskole har 12 års erfaring i bruk av fleksible timeplaner. Hvilke muligheter og begrensninger ligger i dette? Hvilke forutsetninger bør være til stede for å kunne ta i bruk slike planer?

Jorunn Fretland, rektor og Trond Vegard Andersen, lærer. Begge to med lang fartstid på Melvold Ungdomsskole i Sørums. De er to dyktige og engasjerte forelesere.

Gir vi gutter og jenter like muligheter i barnehagen?

Kursholder Pia Friis

Kurs F 13
Fredag 31.10
14.00–16.00

Bhg/SFO

Pedagoger sier de behandler gutter og jenter i barnehagene likt fordi de behandler barn individuelt. Prosjekter i Norge og Sve- rige viser imidlertid at vi gjør stor forskjell på gutter og jenter

fordi vi alle har noen formening om hvordan gutter og jenter henholdsvis skal være. Et prosjekt kalt Observant og rettferdig i Bjerkealleen og Myrer Kanvas-barnehager tok video-opptak av personalet i samhandling med barn for å analysere klippene ut i fra et kjønns-perspektiv. Foredraget forteller om prosjektet, om våre erfaringer og viser en del av video-klippene. Man får også vite hvordan andre barnehager kan gjøre det samme prosjektet i egen barnehage.

Pia Friis er daglig leder i Bjerkealleen og Myrer Kanvas-barnehager. Hun har skrevet et av tema-heftene til rammeplanen som omhandler likestilling. Hun holder foredrag om hvordan rekruttere og beholde menn i barnehagene og har ca 50% mannlige ansatte i sine barnehager. Hun var leder for et strategi-prosjekt i Kanvas der andelen menn skulle øke fra 9 til 20% på 2 år. Dette målet ble nådd. Pia Friis ble utdannet førskolelærer i 1977.

Enkel tilrettelegging for elever med dysleksi og synshemming.

Se for deg at du har viktig skriftlig informasjon du skulle ha formidlet til en elev som er dyslektisk eller synshemmet. Som pedagog vet du hvordan informasjonen bør tilrettelegges til den enkelte. Med EasyConverter kan du utfra denne kunnskapen raskt tilpasse materialet optimalt.

EasyConverter gir læreren muligheten til raskt og enkelt å gjøre om tekst til en rekke andre tilgjengelighetsformater som: tekstfiler, lydfiler, DAISY digitale talende bøker, papirutskrift med store typer, eller punktskrift. Bare åpne kildefilen du ønsker å konvertere ELLER skann et papirdokument så gjør EasyConverter resten på sekunder.

EasyTutor er et dataprogram for elever med dysleksi. Eleven øker sitt vokabular, lærer riktig uttale og skrivemåte. Programmet kan ved hjelp av talesyntese lese opp f.eks. Word dokumenter, internettsider, regneark, etc. Mens eleven skriver, foreslår EasyTutor ord og forklarer betydningen av dem, samt leser opp det som skrives.

Mestringspedagogikk – veien til egenverd og motstandskraft

Kursholder Odd Erik Germundsson

Kurs F 14
Fredag 31.10
13.00–16.00

Alle

Mange ser på mestring som en suksessoppskrift som skaper enere. Ikke så mange vet hva mestring egentlig innebærer. Dette kurset i mestringspedagogikk vil utforske mestringsens grunnleggende prinsipper om empati og medansvar, egenverd og motstandskraft. Dessuten skal vi se på metoder som fremmer mestringsopplevelser for barn og unge -metoder som gjør at de opplever seg som unike og verdifulle selv om ikke alle blir enere. Metodene har gitt prisbelønte resultater og kan brukes av alle pedagoger med empati for barn og unge som har flere odds mot seg.

Odd Erik Germundsson (1948) er cand.mag. og adjunkt med opprykk og har lærerhøyskole, sosialantropologi, historie og flerkulturell pedagogikk i fagkretsen. Han har gjennom 20 år vært pioner for mestringspedagogisk leksehjelp og arbeidet med ens-lige mindreårige asylsøkere. Er blitt tildelt Oslo kommunes Servicepris (1996), Det nytter-prisen (1997) og Foreldreprisen (2000) for sitt mestringspedagogiske metodearbeid.

Å lære språk i et inkluderende lekemiljø

Kursholder Katrine Giæver

Kurs F 15
Fredag 31.10
09.30–12.30

Bhg

«Å få delta i lek og få venner er grunnlag for barns trivsel og meningsskaping i barnehagen», står det i rammeplanen. Barn lærer språk best gjennom lek og samspill. Kursholder tar for seg hvordan personalet i flerkulturelle barnehager kan utvikle et inkluderende lekemiljø der alle barn som likeverdige deltakere lærer språk som en del av sin helhetlige utvikling.

Katrine Giæver er førskolelærer med videreutdanning i flerkulturell forståelse, Hun har lang erfaring fra flerkulturelle barnehager og jobber nå i NAFO – Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring.

Asperger syndrom. Det syns ikke, men det merkes!

Kursholder Ellen Gjesti

Kurs F 16
Fredag 31.10
12:30–15.30

Alle

De fleste lærere vil i løpet av sin karriere møte elever med Asperger syndrom. Disse elevene både overrasker og forvirrer: de kan være skoleflinke, kunnskapsrike og samvittighetsfulle, men med mange underlige reaksjoner og påfallende atferd.

Innhold i kurset:

- Hva er Asperger syndrom og hvordan arter det seg
- Behov for tilrettelegging og særbehandling
- Viktige metoder og hjelpemidler
- Illustrert med mange eksempler fra skolehverdagen

Kursholder er førskolelærer og spesialpedagog med arbeidsplass: Nordvoll skole og autismesenter. Hennes arbeidsoppgaver er bl.a.: kartlegging og veiledning i forhold til elever med autisme/Asperger syndrom på alle klassetrinn og kursvirksomhet.

Barn med AD/HD

– et stort problem i dagens skole
– eller en spennende utfordring for dyktige lærere?

Kursholder Sølvi Glevoll

Kurs F 17
Fredag 31.10
09.00–12.00

Alle

Det er sterk økning i antall urolige barn med lærevansker i skolen. Mange mener barn med spesielle problemer burde gå på spesialskoler, mens enkelte spesialskoler derimot arbeider for å overflødiggjøre seg selv. Medfører integrering at verken barn med AD/HD, elever med andre problemer eller øvrige elever får god nok undervisning? Hva er årsaken til AD/HD, hvilke egenskaper hos lærere og hvilken type pedagogikk er viktig for å lykkes med disse barna – og hvilken tilrettelegging er nødvendig for å utvikle krevende barn til nyttige samfunnsborgere?

Sølvi Glevoll har sittet i landsstyret og er tidligere leder for ADHD-foreningen i Oslo/Akershus fylkeslag i AD/HD Norge. Som forelder til barn med AD/HD har hun mange års praktisk erfaring om hvordan utfordringer ved barn med AD/HD vil kunne løses i skolesituasjonen. Hun foreleser ved skoler/ høyskoler, for etater i stat/kommune og for bedrifter i næringslivet.

«Foreldreskolen» – slik kan foreldre medvirke til økt læringsutbytte!

Kursholder Hilde Grankel

Kurs F 18
Fredag 31.10
13.00–15.00

Alle

Foreldreskolen «ble født» på Storhamar skole våren 2002. Skolen har praktisert og videreutviklet modellen i seks år. Modellen har en tydelig vekt på 1. trinnets foreldre, men har nå utviklet rammer for 2.–7. trinn også. Skolen og foreldrene har utviklet rammer for medvirkning, forventninger, skolens verdier og vurderingsarbeid. Storhamar skole har tatt med Foreldreskolen inn i de nasjonale prosjektene: «Prosjekt leksehjelp» og «Fra ord til handling.»

Hilde Grankel har arbeidet som rektor i 20 år, er en engasjert og iderik rektor som brenner for skolen. Hun har holdt foredrag i mange kommuner på Østlandet om Foreldreskolen.

Kjennetegn på måloppnåelse – ikke så vanskelig som en kanskje skulle tro

Kursholder Trine Gustafson

Kurs F 19
Fredag 31.10
13.00–16.00

Skole

Å kunne utvikle kjennetegn på måloppnåelse i fagene er en viktig del av lærerens vurderingskompetanse. Gode kjennetegn på måloppnåelse kan skape en effektiv og målrettet læringssituasjon, er nyttige redskap for tilpasset opplæring, og legger bedre til rette for elevers egenvurdering. Kurset inneholder en felles introduksjon til kompetansebegrepet i Kunnskapsløftet og eksempler på hvordan å utvikle kjennetegn på måloppnåelse i ulike fag.

Trine Gustafson var medlem av læreplangruppen for 2. fremmedspråk i Kunnskapsløftet og arbeider med ulike prosjekter knyttet til vurdering for Utdanningsdirektoratet. Hun har mastergrad i utdanningsledelse fra UiO og er daglig leder i Senter for Erfaringsdeling.

Løft for småbarn

Kursholder Ivar Haug

Kurs F 20
Fredag 31.10
09.00–12.00

Bhg

Løsningsfokuset tilnærming (LØFT) er en glimrende måte å løfte barnehagen opp et trinn på kvalitetsstigen. Dette kurset gir innblikk i små enkle grep i hverdagen som gir god stemning og godt læringsmiljø. Hør om hvordan 1-åringene knagger smoc-ken og 3-åringene sitter Spiderman mens 4-åringene har møte med klosettskåla. Humor, latter, lek og glede gir lykkelige barn og lavt sykefravær.

Ivar Haug er pedagog og LØFT-instruktør og har 15 års erfaring som foredragsholder. Han leder det nasjonale Nettverket! for SFO og veileder barnehager og SFO'er over hele landet.

Løft er tøft i SFO

Kursholder Ivar Haug

Kurs F 21
Fredag 31.10
13.00–16.00

SFO /S.trinn

Kvalitet i SFO handler om å ta i bruk den klokskapen som finnes i personalgruppa. I flere år har Nettverket! for SFO arbeidet med å utvikle LØFT-metodikk tilpasset hverdagen i SFO-basene. På dette kurset får du en introduksjon til LØFT og innblikk i metodiske grep som virker i SFO. Gjennom MYK START lokkes du til en liten justering av praksis, basert på det du egentlig vet og kan.

Ivar Haug er pedagog og LØFT-instruktør og har 15 års erfaring som foredragsholder. Han leder det nasjonale Nettverket! for SFO og veileder barnehager og SFO'er over hele landet.

Anerkjennelse – grunnlaget for trygghet og selvfølelse

Kursholder Anniken Hauge

Kurs F 22
Fredag 31.10
13.00–16.00

Alle

At barn blir anerkjent er grunnlaget for at de utvikler seg til trygge og glade mennesker som er stolte over å være seg selv. At vi voksne stimulerer barns selvfølelse kontra selvtillit, er sen-

tralt i denne sammenheng. Barn er det de ER, ikke det de GJØR. Gjennom å lytte, uten å vurdere selv eller overta kommunikasjonsprosessen, kan vi hjelpe barn til å utvikle sitt eget verdifulle SELV.

Anniken Hauge er sosionom og selvstendig næringsdrivende innen kommunikasjon, med selvfølelse/selvtillit og selvinnsikt som hovedarbeidsområde.

Barnehager som begeistrer!

Hvorfor er det noen barnehager som oppnår resultater som overgår hva man kan forvente. Hvordan få frem det beste hos alle ansatte og gjøre hverandre gode? Hvordan legge til

Kursholder Bjørn Hauger

Kurs F 23
Fredag 31.10
09.00–12.00

Bhg/SFO/S.trinn

Dette kurset presenterer erfaringer fra barnehager som har tatt i bruk av Appreciative Inquiry (positiv læring) og nyere forskning innen positiv psykologi for å få frem det beste hos barna, foreldrene og de ansatte. Hvordan man snur defensiv tenkning til offensiv tenkning – og hva det er som får barnehager som allerede er gode til å bli fremragende. Kurset vil gi en innføring i nye metoder i arbeid med barnehageutvikling, læring og livsmestring basert på disse tilnærmingmåtene.

Bjørn Hauger er lærer og sosiolog (cand.polit). Har bakgrunn fra Høgskolen i Vestfold der han var leder for et kompetansesenter innen helsefremmende arbeid. Var knyttet til UIA. Er nå partner i Sareptas as, et kompetansemiljø som har spesialisert seg på tilnærmingmåter til læring og organisasjonsutvikling som får frem det beste hos ansatte og ledere. Hauger har ledet en rekke utviklingsprosjekter i skoler og barnehager. Har skrevet flere bøker om positiv læring. Blant annet boka Snegle på busstur! Hvordan skape den gode barnehage gjennom å forske på frydefulle øyeblikk og positive opplevelser. I 2008 utga han boka Organisasjoner som begeistrer på Kommuneforlaget.

Når de leser, så leser de – eller?

Om bruk av LUS (LeseUtviklingsSkjema)

Kursholder Tonje Hellstrøm

Kurs F 24
Fredag 31.10
13.00–16.00

Skole

Leseferdigheter utvikles gjennom hele det 12-årige skoleløpet. Vurdert ut fra fastsatte kvaliteter i LUS (LeseUtviklingsSkjema) kartlegges hvor den enkelte elev er i sin leseutvikling. Kurset gir en kort innføring i verktøyet, og belyser hvordan bedre innsikt i elevenes leseferdigheter er et hensiktsmessig utgangspunkt for tilrettelegging av elevenes arbeid. Kunnskap om leseferdigheter er like viktig enten man er lærer, leder, elev eller foresatt!

Tonje Hellstrøm er LUS-instruktør, og fagkonsulent i Avdeling for pedagogisk utvikling og kvalitet ved Utdanningsetaten i Oslo. Hun har ti års praksis som skoleleder, sist ved Jordal skole som var en av skolene i pilotprosjektet LUS, og er filolog med lærerpraksis fra ungdomsskolen.

Tilpasset opplæring i et fleksibelt skolebygg (baseskole)

Kursholder Siv Kildal og Sandra Nielsen

Kurs F 25
Fredag 31.10
09.30–11.30

B.trinn

Kurset vil ta for seg ulike organiserings- og arbeidsmetoder på en skole med fleksible romløsninger med vekt på tilpasset opplæring og mestring. For å vise hvordan dette kan løses praktisk, vil vi presentere arbeidet vårt på en aldersblandet (3. og 4. trinn) base med 120 elever. Vi vil i tillegg berøre områdene: teamsamarbeid, timeplanlegging, evaluering, struktur og klasseledelse.

Siv Kildal har jobbet som lærer i 8 år og har erfaring fra «vanlig» klasseromsskole og 3 år på en baseskole. Hun er teamleder og sitter i skolens plangruppe. Sandra Nielsen har jobbet 10 år som lærer, hvorav 3 har vært på baseskole. Hun er spesialpedagog med mastergrad fra Australia og sitter i skolens ressurs-team. De har begge vært med helt fra oppstartsfasen på Bogstad skole i Oslo.

Barnesamtaler.

Det anerkjennende samvær og samtalens betydning for barn og unge som strever i samspill med andre.

Kursholder Emilie Kinge

Kurs F 26
Fredag 31.10
13.00–16.00

**Bhg/SFO/
S.trinn /Ledere**

Hvordan kan vi gjennom den gode samtalen:

- komme nær barn og unges egne følelser, opplevelser og behov?
- hjelpe dem til økt selvinnsikt, selvforståelse og selvrespekt?
- hjelpe barn til å tenke, reflektere og undre seg over det som skjer i dets samhandling med andre?
- stille de gode, åpne spørsmålene som hjelper dem videre?
- bli bedre til å snakke med barn og ikke bare til dem?

Emilie Kinge er førskolelærer med embetseksamen i spesialpedagogikk. Hun har skrevet bøkene «Empati i møte med barn med spesielle behov» og «Barnesamtaler». Hun er en hyppig benyttet kursholder og veileder i barnehage og skole.

Omsorgssvikt og betydningen av tidlig tilknytning

Kursholder Trine Klette

Kurs F 27
Fredag 31.10
09.00–12.00

Alle

Kurset tar sikte på å gi en oversikt over ulike former for omsorgssvikt og forhold som ligger til grunn for omsorgssvikt. Det vil bli lagt særlig vekt på betydningen av tidlig tilknytning for å forstå og forklare foreldre og barns atferd og reaksjoner. Ulike typer overlevelsesstrategier, konsekvenser av disse og muligheter for endring vil bli gjennomgått.

Trine Klette er sykepleier og dr.philos. Hun har de siste årene arbeidet som forsker innenfor områdene tidlig samspill og tilknytning. Hennes doktorgradsavhandling har tittelen «Tid for trøst. En undersøkelse av sammenhenger mellom trøst og trygghet over to generasjoner». Hun er særlig opptatt av forebyggende helsearbeid blant barn og unge.

ALLE MED – observasjonsskjema til bruk i barnehagen

Kursholder Karina Leidland

Kurs F 28
Fredag 31.10
13.00–16.00

Bhg/ Alle

Alle med er:

- Laget med utgangspunkt i barnehagenes praksis og erfaringer.
- Et observasjonsmaterieell som kan brukes på alle barn i barnehagen (1-6 år).
- Et visuelt, lettfattelig observasjonsskjema der barnets utvikling tydelig kommer frem.
- Et skjema som følger barnet gjennom hele barnehagetiden og gir et helhetlig bilde av barnets mestring.
- Hjelp i det pedagogiske planleggingsarbeidet og til forberedelse av foreldresamtaler.
- En forenkling av barnehagens observasjonsarbeid.
- Et opplegg som gir personalet kompetanseheving i forhold til barns utvikling.
- En hjelp for personalet til å ha en observerende holdning i samspill med barnet.

Karina Leidland er styrer i en 4 avdelings kommunal barnehage. Hun er en av 5 fagpersoner som har vært med i arbeidsgruppen som har utarbeidet ALLE MED, veiledningshefte og observasjonsskjema. Materiellet er utviklet i Egersund kommune i samarbeid med Senter for atferdsforskning ved universitetet i Stavanger.

Hva f**** er disiplin?

Kursholder Erik Lind

Kurs F 29
Fredag 31.10
13.00–16.00

Skole

Disiplin er blitt et løsningsord som ofte kastes inn i skoledebatten. Når «disiplin» nevnes, gir det assosiasjoner som går i mange retninger. Debatten blir ofte polarisert for eller i mot «disiplin» uten at man definerer hva man legger i ordet. Foredraget vil gå inn i disiplinens historie og sette den inn i vår tid, og gi eksempler på moderne «disiplinerings-tiltak».

Erik Lind er rektor i Fredrikstad. Han har erfaring fra både grunnskole og spesialscole. Han har mastergrad i utdanningsledelse. Erik Lind er en engasjert og erfaren kursholder.

Løsningsfokuserte barnehager

Kursholder Vivian Luth-Hanssen

Kurs F 30
Fredag 31.10
09.30–11.00

Bhg

Positive dialoger som grunnlag for læring og vekst for barn og voksne i barnehager.

Vivian Luth-Hanssen fra Brief Solutions har ti års erfaring med bruk av Løsningsfokusert Tilnærming (LØFT) på en lang rekke områder. Hun er faglig ansvarlig for Norges eneste sertifiseringsprogram i LØFT.

«Sanse, fortelle, og lese!» Lær om Decroly-metoden, lesemetoden som tar barns medvirkning på alvor.

Kursholder Nuria Moe

Kurs F 31A
Fredag 31.10
09.00–12.00

S.trinn

«Vi må forandre synet på barnet; Ta utgangspunkt i at barnet er i stand til å se, undres, utforske, oppdage, glede seg og forstå. Vår oppgave er å legge til rette!» sa Ovidi Decroly allerede i 1925. Foredragsholder inviterer til å bli kjent med Decroly's tankegang. Lesemetoden som tar barns medvirkning på alvor. Hun vil gi en utgreiing og demonstrasjon av Decrolys metode som blir brukt på flere skoler i Europa, blant annet på Decroly skolen i Barcelona hvor hun har jobbet.

Nuria er lærerutdannet fra Spania. Hun har tilleggsutdanning og blitt førskolelærer i Norge. Hun har videreutdanning i barnelitteratur og formidling, samt drama/teater og kommunikasjon, grunn-, -mellom og storfag med fordypning i fortellerkunst. Hun har jobbet som pedagogisk leder i Bærum Kommune siden -87. Nuria har holdt foredrag i flere år både i innland og utland.

Barns medvirkning i barnehagen

Kursholder Nuria Moe

Kurs F 31B
Fredag 31.10
13.00–16.00

Bhg

I følge Rammeplanen, skal barnas medvirkning få en plass i barnehagen. Må vi det? Skal barna det? Hva krever det av oss? Hva må vi våge? Hindringer vi møter. Eksempler fra barnehagens hverdag. Skal barna få bestemme alt? Hvordan planlegge barns medvirkning? Hvordan sikre medvirkning nok? Hvorfor medvirkning? Kan vi iverksette allerede i morgen? Kurset belyser dette ved hjelp av mange små fortellinger.

Nuria er utdannet lærer i Spania, førskolelærer i Norge. Hun har jobbet som pedagogisk leder i Bærum kommune siden -87. Hun har erfaring fra skole i Spania og barnehage i Norge. Hun har videreutdanning i Barnelitteratur og formidling; og Drama/ teater og kommunikasjon, grunn, mellom og storfag med fordypning i fortellerkunst. Nuria har holdt foredrag i flere år både innland og utland.

Barnehagens «nye» rammeplan. Har den bidratt til endringer i praksis?

Kursholder Thomas Moser

Kurs F 32
Fredag 31.10
09.00–12.00

Bhg

I dette kurset vil det bli tatt opp og diskutert erfaringene med den nye rammeplanen så langt. Har den bidratt til endringer i praksis og, i tilfelle, hvilke endringer kan det dreie seg om? Det skal legges særlig vekt på de sentrale innholdsområdene omsorg, oppdragelse og læring i forhold til rammeplanens fagområder. Videre skal det ses nærmere på mulige konsekvenser av «Pisa-sjokket» for barnehagens pedagogiske virksomhet.

Professor ved Høgskolen i Vestfold, avdeling lærerutdanning, knyttet til Barnehagesenteret og Prof. II ved Norges idrettshøgskole. Leder av rammeplangruppa. Forskning: Rom, kropp og læring; Didaktikk og rammeplan; Inklusjon og eksklusjon i barnehagen.

Lesevenner og språklek – samarbeidsprosjekt som styrker språkkompetanse hos barn fra 3–12 år

Kursholder Torlaug Nettet og Benedikte Skråmo Holst

Kurs F 33
Fredag 31.10
09.30–12.00

Bhg/B.trinn

Kurset passer for ansatte i barnehage og skole som ønsker å utvikle språkressurser hos norske og minoritetsspråklige barn på en spennende måte. I «Lesevenner» leser barn fra 2.–7. klasse på norsk og morsmål for 3–5-åringene i barnehagen. I «språklek» samarbeider 5-åringene og 1. klasse om eventyr som tema med utgangspunkt i «snakkepakken året rundt». Modelene er utviklet ved Vevelstadåsen skole og Vevelstadåsen barnehage i Ski kommune.

Torlaug Nettet, migrasjonspedagogisk utdanning. 25 års erfaring med minoritetsspråklige elever. Har arbeidet i Ski kommune med utvikling av modeller, faglig ansvar for tospråklig opplæring og kompetanseutvikling av morsmålslærere. Benedikte Holst, førskolelærer med 10 års erfaring som pedagogisk leder. Arbeider med tilrettelegging av språkstimulering av tospråklige barn i barnehage, opplæring av morsmålsassistenter og kompetanseheving av barnehageansatte i Ski kommune.

Fatasipåsen – Låt samlingen bli en sagolik resa

Kursholder Marie-Louise Nyberg

Kurs F 34
Fredag 31.10
13.00–15.00

Bhg/Ledere

Att arbeta utifrån ett tema under en hel dag eller varför inte under en hel vecka, är ett utvecklande äventyr för barnen, och en spännande utmaning för varje pedagog. Sagor och rim och ramsor bidrar till en helhet där barnen är delaktiga. Sammantaget får man ett spännande fantasifyllt innehåll för både inom och utomhus bruk.

Marie-Louise Nyberg er førskollärare og språkpedagog. Hon reser runt og föreläser om barns språkutveckling samt om lustfylld matematikk och nu även om Fatasipåsar med underubrik: Låt samlingen bli en sagolik resa.

Skolen og de utfordrende elevene

Kursholder Terje Overland

Kurs F 35
Fredag 31.10
13.00–16.00

Skole

I alle skoler finnes de utfordrende elevene. Hvordan kan skole og lærere møte disse barna på en måte som gir varige og positive endringer i atferden? Terje Overlands modell for en sosial-økologisk tilnærming er et alternativ til de tiltak skolen ofte tar utgangspunkt i, der problemene tillegges eleven eller foreldrene, tiltak som sjelden gir varig effekt.

Terje Overland er førsteamanuensis og godkjent psykolog, med bred erfaring som lærer og foreleser. Han har utgitt boken «Skolen og de utfordrende elevene» på Fagbokforlaget. Kurset arrangeres i samarbeid med Fagbokforlaget.

Systematisk observasjon av barnehagebarns språkutvikling

Kursholder Berit Ramvi og Kari Kjølstad

Kurs F 37
Fredag 31.10
09.00–12.00

Bhg

I et toårig prosjekt har barnehagene i Asker kommune arbeidet mot målet:

- Å sikre alle barnehagebarn optimal språkutvikling
- Å innføre et system for observasjon av barnas språkutvikling
- Å øke personalets kompetanse på språkutvikling og språkvan-sker

Kurset gir innblikk i hvordan kommunen med TRAS som utgangspunkt har fått med 700 ansatte i et felles løft med kompetanseheving. Kurset gir en kort innføring i TRAS, og handler om språkarbeid i barnehagen og om sammenhengen mellom talespråk og lese- og skrive tilegnelse.

Berit Ramvi: Førskolelærer med lang erfaring som avdelingsleder og styrer i barnehage. Er nå veileder ved Asker kommunes kompetansesenter. Kari Kjølstad: Logoped og lærer. Embets-eksamen i spesialpedagogikk. Har vært rådgiver ved Bredtvet Kompetansesenter, pedagogisk veileder i Asker kommune, og logoped i PPT.

Hva lærer de yngste barna gjennom kroppen i barnehagen?

Kursholder Nina Rossholt

Kurs F 38
Fredag 31.10
12:30–16.00

Bhg

Rammeplanen legger vekt på læring som inkluderer både det verbale og det ikke verbale språket. I foredraget tematiseres de fysiske prosessene i barnehagen, hvor det legges vekt på hva barnet gjør gjennom kroppen sin ute og inne. De yngste barnas medvirkning kan få en høyere status i barnehagen hvis vi i større grad legger vekt på kroppens bevegelser og relasjoner i ulike rom.

Nina Rossholt er utdannet sosiolog og har arbeidet som høyskolelektor i samfunnsfag gjennom mange år. Hun arbeider nå på et doktorgradsprosjekt med fokus på de yngste barna i barnehagen og deres kroppslige praksiser i ulike rom inne og ute.

Ungdomsalder og ADHD

Kursholder Lisbeth Iglum Rønhovde

Kurs F 39
Fredag 31.10
13.00–16.00

M.trinn/U.trinn

Ungdomsalderen er preget av at hjernen ikke er ferdig utviklet og at dette «toppes» av puberteten. En tilstand som er tøff nok for de fleste. Hvordan blir det med ADHD i tillegg? Foreleseren tar opp tenåringshjernens modning og utvikling generelt og ADHD spesielt, belyst med eksempler og forslag til tiltak.

Lisbeth Iglum Rønhovde er cand.paed.spec. Bakgrunn som lærer og spesialpedagog, førstekonsulent ved Torshov kompetansesenter og nå ped.psyk.rådgiver i PPT for grunnskolen. Hun er forfatter av flere bøker om ADHD: Fagboken Kan de ikke bare ta seg sammen og barne/fag-bøkene om Sirius er i 2008 ute med boken «Ti tanker i hue og ingen på papiret» en håndbok om ADHD for ungdom

Ærlig talt – det er selvfølelsen som gjelder

Kursholder Marjatta Salmela

Kurs F 40
Fredag 31.10
10.00–12.00

Alle

Kurset setter fokus på hvordan jobbe med seg selv og andre (både barn og voksne) til å utvikle en sunn selvfølelse. Jo bedre selvfølelse vi har, desto ærligere tør vi å være i kommunikasjon med andre. Ærlighet er den viktigste forutsetningen for å kunne oppnå ekte respekt og bygge tillitsfulle relasjoner i forhold til våre medmennesker. Mange tips og ideer om hvordan unngå å gå i forsvar og hvordan sette personlige grenser uten å krenke andre.

Tippi (Marjatta Salmela, bosatt i Stavanger fra 1985) er en rappkjeftet, humoristisk og energisk foredragsholder. Hun byr på seg selv og får frem sitt budskap på en fengende måte. Tippi er kjent som foredragsholder i hele landet for sitt kurs om «Positiv grensesetting i praksis».

En liten fortelling om engasjement

Kursholder Marjatta Salmela

Kurs F 41
Fredag 31.10
13.00–15.00

Alle

Et tankevekkende kurs om den enkeltes ansvar for å ta vare på seg selv, sin trivsel og sitt engasjement. Bevisstgjøring når det gjelder «energi tyvene» våre og hvordan forholde seg til disse på en konstruktiv måte. Det er en kunst å kunne plassere negative tanke stjeler på rett plass i rett tid, men dette er helt nødvendig for å kunne ta vare på engasjement, som fremmer, eller i verste fall hemmer, både den enkeltes og andres trivsel på en arbeidsplass.

Tippi (Marjatta Salmela, 47 år, bosatt i Stavanger fra 1985) er en rappkjeftet, humoristisk og energisk foredragsholder. Hun byr på seg selv og får frem sitt budskap på en fengende måte. Tippi er kjent som foredragsholder i hele landet for sitt kurs om «Positiv grensesetting i praksis».

Voksenrollen i arbeid med elever som viser utfordrende atferd

Kursholder Jannike Smedsplass og Torgunn Skaaland

Kurs F 42
Fredag 31.10
09.00–12.00

Skole

Kurset omhandler betydningen av læreren som nøkkelperson i arbeidet med elever som viser utfordrende atferd. Det vektlegges betydningen av positive holdninger og fellesskap blant de voksne i arbeid med elevene og hvordan man skal utvikle en voksenstandard som fremmer trygghet hos lærere og elev.

Jannike Smedsplass jobber som veileder på Brusettkollen skole og ressurscenter. Er utdannet master i spesialpedagogikk fra Universitetet i Oslo. Torgunn Skaaland jobber som rådgiver og veileder ved Brusettkollen skole og ressurscenter. Utdannet Marte meo veileder. Begge har erfaring fra normalskolen og med grupper av elever fra Brusettkollen skole.

Veiledet lesing og stasjonsundervisning

Kursholder Mari Steen-Paulsen og Kathrine Wegge

Kurs F 43
Fredag 31.10
09.00–12.00

Skole

Kurset tar for seg organisering av elevene på stasjoner for å legge til rette for tilpasset opplæring gjennom metodikken veiledet lesing. I veiledet lesing arbeider man i grupper ut fra interesser og kompetanse. Elevene blir veiledet i småbøker eller utvalgte tekster. Veiledet lesing utvikler elevenes lesestrategier og elevenes kritiske oppmerksomhet. Metoden kan brukes i alle fag.

Mari Steen-Paulsen er sosiallærer på Maridalen skole og Kathrine Wegge er assisterende rektor på Vinderen skole i Oslo. Begge har lang erfaring fra Oslo-skolen som kontaktlærer, øvingslærer, spesialpedagog og forfatter av undervisningsmaterie. Etter et felles studieopphold på New Zealand, har de utviklet en instruksjonsvideo om veiledet lesing for norske lærere.

Hva fortelles om meg?

Barns muligheter og rettigheter til medbestemmelse når det dokumenteres i barnehager

Kursholder Bente Svenning

Kurs F 44
Fredag 31.10
13.00–16.00

Bhg/Alle

Forskjellige former for dokumentasjon har blitt en stadig mer naturlig del av barnehagedagen. Kurset tilbyr en mulighet til å reflektere rundt barns plass i dokumentasjonsprosessene. Hvor reflekterte er vi i forhold til hvordan barna opplever å bli synliggjort? Barns rettigheter – hva sier barnekonvensjonen, barnehageloven og rammeplanen? Dokumentasjon i barnehager sett i sammenheng med dokumentasjon ellers i samfunnet. Hva kan barna lære om seg selv og verden rundt når de deltar i dokumentasjonsprosesser? Dokumentasjon som jakt på barnas egne perspektiver? Hvordan kan vi oppnå gode muligheter for medbestemmelse for barna?

Bente Svenning er utdannet førskolelærer og cand. Polit med hovedfag i barnehagepedagogikk. Hun har 20 års erfaring fra forskjellige stillinger innen barnehagesektoren og arbeider nå ved Høgskolen i Oslo. Kurset tar utgangspunkt i hennes hovedfagsoppgave.

Barnehagens rom og muligheter

Kursholder Eli Thorbergsen

Kurs F 45
Fredag 31.10
09.00–12.00

Bhg

Kurset handler om hvordan barnehagens rom kan innredes og utstyres. Forslagene begrunnes faglig med estetikk, pedagogikk og organisering. Fotografier viser rom som gir ulike pedagogiske signaler og vegger som forteller om ulike syn på barn. Kurset har fokus på flere sider av barnehagens faglige innhold og pedagogiske arbeid og vil gi kunnskap og inspirasjon til personalet i barnehager.

Eli Thorbergsen har lang erfaring som førskolelærer og som høgskolelektor i forming ved Høgskolen i Telemark. Hun har skrevet boken «Barnehagens rom» utgitt av Pedagogisk Forum.

Avdelingsfri tenkning gir nye muligheter. **Et kurs om alternative organiseringsmåter i barnehagen**

Kursholder Lindis Thorkildsen

Kurs F 46
Fredag 31.10
13.00–16.00

Bhg

Barnehagefeltet har fått økt bevissthet og kunnskap om sammenhengen mellom fysisk miljø, organisering og pedagogikk. Småbarna erobrer barnehagen og barn får snart rett til barnehageplass. Dette gjør at vi må tenke i nye baner, noe som igjen utfordrer innhold, organisering og tradisjonell praksis.

Lindis Thorkildsen er førskolelærer med mange års praksis som pedagogisk leder og styrer. Hun formidler sine erfaringer med å lede avdelingsfrie barnehager. Dette er forankret i nyere teori og krydret med eksempler fra egen praksis.

Leseforståelse og integrering **av læringsstrategier i undervisningen**

Kursholder Merete Wennevold

Kurs F 47
Fredag 31.10
09.30–11.00

Skole

Kurset gir en praktisk innføring i hvordan læringsstrategier kan integreres i undervisningen for å bedre elevenes leseforståelse. Sentralt står bevisstgjøring om egen læring og lærerens engasjement i innøvingen av arbeidsmåtene som velges ut fra formålet med lesingen. et utvalg strategier settes i system og praktiske eksempler gir idéer til undervisning og til arbeidsøktene der elevene selv fordyper seg i fagstoffet.

Merete Wennevold er lektor med nordisk hovedfag med spesialfelt leseforståelse/ læringsstrategier. Hun har lang erfaring fra videregående skole. Gjennom sitt firma Lesekompetanse holder hun kurs og arbeidsseminarer for lærere. Hun underviser også elever med lesevansker.

Gråsoneelev eller dyslektiker?

Kursholder Merete Wennevold

Kurs F 48
Fredag 31.10
13.30–15.00

Skole

Gråsoneelever og dyslektikere kan ha mange av de samme problemene. Noen får en diagnose og hjelp. Andre får beskjed om å jobbe mer, lese mer, men blir hengende etter og blir etter hvert sett på som late, umotiverte, lite arbeidsvillige – og i verste fall dumme. Hvem er gråsoneelever og hvordan kan vi hjelpe dem?

Merete Wennevold er lektor med nordisk hovedfag med spesialfelt leseforståelse/ læringsstrategier. Hun har lang erfaring fra videregående skole. Gjennom sitt firma Lesekompetanse holder hun kurs og arbeidsseminarer for lærere. Hun underviser også elever med lesevansker.

Filosofi og etikk i KRL

Kursholder Beate Børresen

Kurs F 49
Fredag 31.10
09.00–12.00

B.trinn

Filosofi og etikk er et hovedområde i KRL. Her legges det vekt på at elevene skal samtale og reflektere. Dette kurset presenterer en arbeidsmåte som utvikler elevenes evne til å tenke selvstendig og kritisk. Det vil bli gitt innføring i å lede filosofisk samtale med elever med utgangspunkt i konkrete eksempler på alle trinn. Det vises også en filmsekvens med Bo Malmhester som leder en filosofisk samtale med elever på Marienlyst skole.

Beate Børresen er magister i idéhistorie og førstelektor ved Høgskolen i Oslo, avdeling for lærerutdanning. Hun arbeider med KRL og med området filosofi i skolen. For tiden jobber hun også i Utdanningsdirektoratet med dette feltet. Børresen er også medforfatter på KRL-verk og filosofiverk for grunnskolen. Kurset arrangeres i samarbeid med Cappelen Forlag.

Filosofere i barnehagen

Kursholder Beate Børresen og Bo Malmhester

Kurs F 50
Fredag 31.10
13.00–16.00

Bhg/S.trinn

Hvordan vi kan støtte barnas utvikling av språklige ferdigheter og sosial kompetanse, ferdigheter som gir godt grunnlag for sosial medvirkning? Dette kurset gir en innføring i arbeidsmåter som kan fremme tenkning og samtale om etiske, religiøse og filosofiske tema, med forslag til konkret materiale i form av tekster, leker og øvelser.

Beate Børresen er førstelektor og Bo Malmhester lektor, begge ved Høgskolen i Oslo. De har blant annet ledet et nasjonalt prosjekt om filosofi i skolen og har utgitt boken «Filosofere i barnehagen» på Fagbokforlaget. Kurset arrangeres i samarbeid med Fagbokforlaget.

Hvordan forholde seg til barns seksuelle leker

Kursholder Pia Friis

Kurs F 51
Fredag 31.10
09.30–11.00

Bhg/SFO/Ledere

Alle barn har seksuelle følelser og har behov for å møte andre barn for å utforske egen og andres kropp. Den seksuelle leken oppstår alltid i barnehagene der barn i forskjellige aldre og kjønn møtes. Hvordan skal personalet møte denne leken? Hvordan forholde seg til foreldrene? Foredraget er basert på erfaringer i egne barnehager der personalet har diskutert seg frem til en felles profesjonell holdning til temaet. Filmen Barns seksualitet blir vist og det blir muligheter for å stille spørsmål etter filmen.

Pia Friis er leder for Bjerkealleen Kanvas- barnehage og er utdannet førskolelærer. Hun har holdt dette foredraget i personalgrupper og foreldremøter i mange år og samarbeidet med Thore Langfeldt da filmen barns seksualitet ble laget.

Den kristne tradisjon i barnehagens hverdag og høytidene

Kursholder Astrid Boman Rinde og Ingrid Hernes

Kurs F 52
Fredag 31.10
13.00–16.00

Bhg

Formidling av de kristne høytidene i barnehagen. Barns religiøse spørsmål. Kristne verdier i barnehagen, personalets lojalitet i forhold til barnehagens verdigrunnlag/egen overbevisning/barns opplevelser/foreldrenes ønsker.

Ingrid Hernes, førskolelærer. Erfaring fra privat og kommunal barnehage. videreutdanning i kristendom, veiledning og ledelse. Styrer i Grefsen menighetsbarnehage. Rådgiver i IKO's barnehagekontor. Astrid Boman Rinde, førskolelærer. Erfaring fra skole, privat og kommunale barnehager. Rådgiver IKO's barnehagekontor. Kurset arrangeres i samarbeid med IKO's Barnehagekontor.

Fra KRL til RLE

Kursholder Gunnar Holth og Kjell Arne Kallevik

Kurs F 53
Fredag 31.10
09.00–12.00

Å sammenlikne tekster om tro og livssyn. Forholdet mellom religion og vitenskap. Å utforske religiøse forhold i land utenfor Europa.

U.trinn

Gunnar Holth underviser i religion og etikk, norsk og samfunnsfag ved Valler videregående skole. I tillegg er han engasjert i pedagogisk utviklingsarbeid i Akershus. Han har bred lærererfaring i emnene kristendom, religion og livssyn. Kjell Arne Kallevik underviser i KRL, samfunnsfag, norsk og IKT i ungdomsskolen. Han har vært timelærer ved Seksjon for religionsvitenskap, Universitetet i Bergen, og han har forelest på kurset «Religion og konflikt» for Gateway College på Bali. Kurset er i samarbeid med Gyldendal Undervisning.

Kartskole – bruk av atlas i grunnskolen

Kursholder Rolf Mikkelsen

Kurs F 54
Fredag 31.10
09.00–11.00

Bruk av atlas i grunnskolen, primært på mellomtrinnet. Temaer som blir berørt: Papirbaserte atlas – er ikke toget gått? Kartopp-læringens 8 trinn. Hvordan kan vi bruke atlas i undervisningen i samfunnsfag? Eksempler på metodiske opplegg i bruk av atlas. Støttesider på nettet – innhold og utfordring. Hvordan kan vi bruke lokale kart i tillegg til atlaset? Kursinnholdet er tilpasset mellomtrinnet, men u.trinns lærere vil også ha utbytte av kurset.

M.trinn/U.trinn

Rolf Mikkelsen har bred erfaring i utvikling av atlas for skolen. Han har lang erfaring som lærer og øvingslærer og underviser i geografi fagdidaktikk ved Institutt for lærerutdanning og skoleutvikling, Universitetet i Oslo. Kurset arrangeres i samarbeid med Cappelen Grunnskole.

Nasjonale minoriteter i Norge.

Jøder, kvener, skogfinner, sigøynere og tatere

Kursholder Anne-Elisabeth Utklev

Kurs F 55
Fredag 31.10
12:30–15.30

B.trinn

Kurset vil gi en kort innføring i historien og kulturen til hver av de nasjonale minoritetene. Det vil blant annet skje ved hjelp av bilder, fortellinger, gjenstander og musikk. Målet er at deltakerne på kurset skal få inspirasjon og mange praktiske tips til å undervise tverrfaglig i dette nye emnet i Kunnskapsløftet.

Anne-Elisabeth Utklev har lang erfaring som lærer på mellomtrinnet. Til daglig underviser hun ved Langestrand skole i Larvik. Hun er medforfatter på læreverket Gaia. Der har hun skrevet om de nasjonale minoritetene, og i den forbindelse samlet mye stoff som hun gjerne vil dele med andre lærere. Kurset er i samarbeid med Gyldendal undervisning.

KRL/RLE på u.trinnet

Kursholder Ragnhild Bakke Waale og Pål Wiik

Kurs F 56
Fredag 31.10
13.00–16.00

U.trinn

Temaet for kurset er KRL/RLE-faget i lys av nye retningslinjer. Kurset inneholder blant annet:

- Hvordan nå kompetansemålene i faget
- Hvordan bruke bilder til å nå kompetansemålene
- Filosofisk samtale

Pål Wiik og Ragnhild Bakke Waale er forfattere av *Under samme himmel*. De har begge lang erfaring fra undervisning i ulike skoleslag. Kurset arrangeres i samarbeid med Cappelen grunn-skole.

Samspill og arbeidsglede

Kursholder Steinar Hanson

Kurs F 57
Fredag 31.10
13.00–16.00

Bhg/SFO

Dette er kurset som gir personalgruppen selvtillit, mer pågangsmot og øker motivasjonen. Det skaper et bedre selvilde, gir alle større tro på seg selv, og styrker evnen til å samarbeide. Et oppfriskende og motiverende seminar basert på kunnskap om generelle holdninger, motivasjon og kommunikasjonsproblematikk som den enkelte medarbeider ofte er vitne til i sitt daglige arbeid. Samt hver enkelts ønske om personlig utvikling.

Steinar Hanson er grunnlegger av EDUCO, Undervist tverrfaglig siden 1984 og har frem til d. d. undervist 40–50 000 deltakere innen forskjellige former for skolering. Over 1000 barnehager og sfo, 104 kommuner (oppvekst), A-Etat (Nav arbeid), Posten, Røde kors, Tidl. Norsk kommuneforbund er noen av dem.

Lærende organisasjoner

Kursholder Grete Helle

Kurs F 58
Fredag 31.10
09.30–11.30

Skole

Skoleutvikling i et helhetsperspektiv. Foredragsholderne vil gi en innføring i elementene som skal til for å skape en enda bedre skole og lykkes i å bli en lærende organisasjon. Hun vil på en praktisk og jordnær måte, belyse alt fra system for elevvurdering, verdigrunnlagets betydning for «slik gjør vi det ved vår skole» til fysiologiske betingelser for læring og «priming». Foredraget vil være spekket med eksempler fra skoler i inn – og utland.

Grete Helle arbeider i firmaet Ringer i vann. Hun har utgitt en rekke fagbøker om skole- og barnehageutvikling på kommuneforlaget. ringer i vann er engasjert med skole og barnehageutvikling i en rekke kommuner – se www.ringerivann

Tydelig lederskap = Omsorg

Kursholder Trine Parmer

Kurs F 59
Fredag 31.10
09.00–12.00

Ledere

Kurset er en teoretisk og praktisk smakebit av lederutviklingsprogrammet Tydelighet er omsorg. Dette programmet gir kompetanseutvikling for lederskapet i både private og kommunale barnehager. Deltakerne arbeider med sin indre og ytre autoritet, rollebevissthet, rolleavklaring og systemteori. Det blir fokusert direkte på deltakernes konkrete situasjon og profesjonelle dilemmaer i hverdagen. Kurset egner seg også godt for lærere med lederansvar.

Trine Parmer er cand. Philol. Og psykodramatiker med lang erfaring innen personalutvikling. Hun har de to siste årene arbeidet mest med lederutvikling av styreere og pedagogiske ledere i barnehagene i flere kommuner på Østlandet.

Hvordan utøve lederskap og sjefskap, når det er tradisjon for mye vennskap i barnehage

Kursholder Inger Marie Pedersen

Kurs F 60
Fredag 31.10
13.00–16.00

Bhg

Kurset er for alle som er ledere i barnehagesektoren. Innhold:
– Lederskap, sjefskap og vennskap.

- Hvordan velge lederstil, aktivitet og samarbeidsformer som gir deg arbeidsglede i lederollen.
- Balansen mellom det private, personlige og profesjonelle i lederollen.
- Selvinnsikt i hva som er tilstrekkelige store nok utfordringer i ditt lederskap og sjefskap.

Kursholder har lang erfaring fra ulike stillinger i barnehage og skole. Hun driver kursvirksomhet via www.vildu.no, Barnehageforum, og SEBU. Spisskompetanse: arbeidsglede, personlig kompetanse i team og ledelse/lederskap.

Coaching og relasjonstenkning i skolen

Kursholder Pål Riis

Kurs F 61
Fredag 31.10
14.00–16.00

Alle

Kurset gir en kort innføring i hva coaching og relasjonskompetanse er og praktiske eksempler på hvordan disse kommunikasjonsverktøyene kan brukes i skolen. Coaching har de siste årene hatt stor innflytelse over alle dialogformer. To tankesett står sentralt. For det første at svarene ligger i oss. Det vil si at ekspertkunnskapen om hva som virker, finnes i hvert enkelt menneske, bevisst eller ubevisst. For det andre at det er mer fruktbart å fokusere på løsninger enn på problemer. Relasjonskompetanse tar utgangspunkt i at elever, foreldre, lærere og ledere har grunnleggende behov for å inngå i likeverdige dialoger med hverandre.

Pål Riis er rektor ved Ullern videregående skole i Oslo, nasjonal demonstrasjonsskole 2006–08. Han er utdannet lektor og har videreutdanning i utdanningsledelse og veiledning samt etterutdanning som coach.

Når barn og unge blir pårørende. – Hvem ser? – Hvem tar ansvar?

Kursholder Trine Skorpen

Kurs F 62
Fredag 31.10
09.00–11.30

Alle

Hvert år opplever 3000–4000 barn og unge at deres foreldre, søsken, eller en annen de er glad i, får kreft. I praksis vil det si at 13 000 til 14 000 barn lever – ofte over flere år – med alvorlig sykdom i familie eller vennekrets. Hvordan omgivelsene forholder seg til barn i sorg og krise har stor betydning for hvordan barna mestrer hverdagen. Situasjonen i barnehagen og på skolen er ofte tilfeldig og avhenger av den enkeltes engasjement og forståelse.

Trine Skorpen er sykepleier, helsesøster, yrkesfaglærer, og arbeider som rådgiver i Kreftforeningen. Hun har erfaring med arbeid rettet mot familier hvor mor eller far har kreft og underviser fagpersonell på ulike forvaltningsnivå. Kreftforeningen gjennomfører bl.a. kurset «Barn, sorg og skole» for fagpersoner som møter barn og unge, og har også grupper for unge pårørende. Se www.kreftforeningen.no

Egenskapen MOT – det handler om modighet og bevisste valg

Kursholder Atle Vårvik

Kurs F 63
Fredag 31.10
13.00–16.00

Mot – et viktig grunnlag for mestring, gode valg og godt lederskap. Det handler om holdninger og verdier og tro på egne krefter og muligheter.

Alle

- Hvordan kan vi styrke vårt eget og andres mot?
- Vi må ta valg for å mestre situasjoner, for å mestre livet
- Hvis du velger å ikke velge, har du likevel valgt

«Med mot tør du å ta sjanser, ha styrken til å være omsorgsfull, visdom til å være ydmyk. Mot er grunnmuren for integritet.»

Keshavan Nair

Atle Vårvik er grunnlegger og leder av MOT, en ideell organisasjon som driver holdningsskapende arbeid i skoler og på fritidsarenaer for å bevisstgjøre ungdom til å ta valg som gjør at de mestrer livet. Atle er tidligere skøyteløper og har blant annet deltatt i to OL. Han har skrevet bøkene «MOT til å leve» og «Sjer dåkk me?»

Brikkevevde bånd

Kursholder Christina Blomén

Kurs F 64

Fredag 31.10

09.00–12.30

Bhg

Brikkeveving har vært utbredt over store deler av verden. Allerede i vikingtiden hadde teknikken nådd sitt tekniske og estetiske høydepunkt. Brikkene kan elevene lage selv. Kombinerer matematikk, komposisjon, materiallære, koordinasjon og konsentrasjon.

Christina Blomén har vevet med brikker i åtte år. Hun er opptatt av å bevare, formidle og fornye teknikken. Er medforfatter av bok om vikingtidens brikkevevde bånd. Holder kurs for bla. Norges Husflidslag. Arbeider på Husfliden i Tønsberg, og har tidligere arbeidet som barnefysioterapeut. Kurset er i samarbeid med Norges Husflidslag.

Musikk med smårollingene i barnehagen. Hvorfor og hvordan arbeider vi med musikk med 1–3 åringene?

Kursholder Bente Bogen

Kurs F 65

Fredag 31.10

09.00–12.00

Bhg

Praktisk musikkarbeid med 1–3-åringene i barnehagen med eksempler på sanger, regler, bevegelse, lydarbeid og spill på instrumenter. Kort teoridel om barns musikalske og sansemotoriske utvikling.

Bente Bogen driver privat musikkpedagogisk praksis med Musikk fra livets begynnelse-grupper og pianoundervisning i Oslo. Hun er utdannet musikkpedagog ved Bergen lærerhøgskole, Universitetet i Oslo og Barratt Due musikkinstitut.

Gjør et spikk! Videregående spikkkurs

Kursholder Torstein Bøhnsdalen og Halvor Western

Kurs F 66
Fredag 31.10
10.00–16.00

M.trinn/U.trinn

Gjør et spikk! Disse kursene har hatt flere tusen lærere fra hele landet som deltakere. Når vi nå tilbyr oppfølgingskurs henvender vi oss til lærere som har noe erfaring med å arbeide med eggverktøy i ferskt tre. På kurset vil deltakerne arbeide med valgfrie gjenstander knyttet til skolens uteplass: krakker, bålstativ, røreredsaker, rørbokser, sopelime m.m. Vi kløyver større emner og vi tar i bruk bandkrakk og bandkniv. Temaer som også tas opp er: emnehenting, krav til utstyr, overflatebehandling, dekor og sikkerhet.

For salg; Materialpakker inkl. hefter kr. 350,–

Torstein Bøhnsdalen er kurslærer tilknyttet prosjektet Gjør et spikk! og har bred erfaring fra lærerkurs. Han har arbeidet med materialet tre i en årrekke og har lang pedagogisk erfaring. Halvor Western er daglig leder i Skogselskapet i Oslo og Akershus og erfaren kunnskapsformidler. Kurset er i samarbeid med Norges Husflidslag.

Kunst og handverk med Akantus

Kursholder Eldbjørg Dahl og Randi O. Johansen

Kurs F 67
Fredag 31.10
13.00–16.00

U.trinn

Korleis kan Akantus brukast i teknologi og design? Forfattarane av verket presenterer erfaringar med prosjekt i det nye tverrfaglige emnet. De gir også tips om korleis Akantus kan brukast i kunst og handverk, i emne som arkitektur og samtidskunst m.m.

Kurshaldarane står bak læreverket Akantus i Kunst og Handverk. Dei har en brei pedagogisk og fagleg bakgrunn som dekkjer dei ulike delane av faget. Bl.a. har dei arbeidd med utviklinga av teknologi og design i skolen. Dei underviser ved Ruse-løkka skole i Oslo og har i fleire år vore øvingslærarar knytte til Høgskolen. Kurset arrangeres i samarbeid med Det Norske Samlaget

På STOMPene løs!

Kursholder Kirsti Ese

Kurs F 68

Fredag 31.10

13:00–16:00

Alle

Dette er et kurs der vi leker rytmisk med kropp og stemme og STOMP-instrumenter – dvs koster, baller, tønner og annet som ikke i utgangspunktet er instrumenter. Kurset bygger på tanken om at veldig mye av den rytmiske forståelsen sitter i kroppen. Vi skal leke, synge, danse, klappe og spille oss inn dit. Rytmisk lek er morsomt og et godt fundament i musikalske møter med barn og ungdom.

Kirsti Ese er høgskolelektor i musikk ved førskolelærerutdanningen i Oslo. Hun har lang erfaring fra arbeid i barnehage og har holdt en rekke kurs for barnehage- og skolefolk. Hun har utgitt bok og CD på Norsk Musikforlag med tittel: Av glede lager vi musikk – sang og rytmikk for barnehage og småskole.

Lidele galen, lidele god.

Folkemusikk på nytt.

Kursholder Siri Haukenes og Sylvi Kielland

Kurs F 69

Fredag 31.10

09.00–12.00

Bhg/SFO/S.trinn

Både barnehage og skole skal bidra til at barna får styrket sin kulturelle identitet og blir kjent med kunst og kultur, tradisjoner og levesett. Kjennskap til norsk vokal folkemusikk kan være med på å styrke dette. Kurset tar sikte på å vise at folkemusikken er aktuell, morsom og anvendelig i forhold til barn i alle aldre. Kurset er praktisk med fokus på sanger, bevegelses-sanger, sangleker og danser, samt enkle vokale arrangementer. Materialet er hentet fra sangboka og CD'en «Lidele galen, lidele god», Norsk Musikforlag 2001 (kan kjøpes på kurset. Kurspris kr. 330). Ta med gode sko.

Siri Haukenes og Sylvi Kielland er begge førstelektorer i musikk ved Avdeling for Lærerutdanning ved Høgskolen i Oslo. Boka «Lidele galen, lidele god» er et resultat av flere års FOU-arbeid og praktisk erfaring med bruk av folkemusikk på Førskolelærerutdanningen.

Trekk en tråd! – og den blir til broderi, bånd, snorer og mer til

Kursholder Toril Kunz

Kurs F 70
Fredag 31.10
09.00–12.30

**SFO/S.trinn/
M.trinn**

Kurset tar utgangspunkt i heftet TRÅD som blir utgitt i løpet av våren av Norges Husflidslag. Idèheftet er det første i en serie rettet mot barn og unge. Det tar for seg de mest kjente og anvendte tråd og fibertypene og viser enkle teknikker hvor disse kan brukes. Her er tips for broderi, snorer og bånd, spinning osv med nyutviklede artige modeller. Heftet har målgruppe 6–13 år. Materialkostnader: kr. 50,– og betales til kurslærer.

Toril Kunz er utdannet faglærer i forming, tekstil, tegning og har mange års erfaring som kurslærer i innen ulike fagområder. Hun har også vært forfatter av flere formingsbøker. Kurset er i samarbeid med Norges Husflidslag.

Kreativ dans for barn 2–7 år

Kursholder Janne Lambertsen

Kurs F 71
Fredag 31.10
09.00–12.00

Bhg

Målet med kurset er å gi inspirasjon og ideer til kreative danse aktiviteter i barnehagen. Kreativ dans tar utgangspunkt i Rudolf Labans teorier om dansens elementer. Deltakere trenger ikke ha ferdigheter innen dans. Kurset er praktisk og vi vil utforske enkle, konkrete bevegelses oppgaver innfor områdene kropp, rom, dynamikk, bevegelse og relasjoner.

Janne Lambertsen er førskolelærer og gestaltterapeut med videreutdanning i dans fra Laban Centre of movement and Dance. Hun har undervist i kreativ dans for barn ved Spin Off Dansestudio i Oslo siden 1991 og drevet egen barnehage med fokus på dans og forming. Underviser ved Den Norske Ballett høyskole.

Julepyntens symbolikk

Kursholder Bjørg Lundeby og Kari Filberg

Kurs F 72

Fredag 31.10

12:30–16.30

Alle

Kurset tar for seg de mest brukte julesymbolene slik vi kjenner dem fra juletreet. Vi lager et par – tre av disse eks. lenker, hjerter, tovede epler, engel, mindre halmarbeider osv. Litt teori knytter vi an til det praktiske arbeidet. Produktpakker kan kjøpes: For 4 forskjellige produkter i en pakke er prisen kr. 100,–. Betales til lærer.

Bjørg Lundeby er husflidskonsulent i Østfold. Hun har lang erfaring som kursholder innen en rekke emner. Kari Filberg har vært husflidskonsulent i Vestfold og Østfold og også hun har lang kurslærer erfaring. Kurslærerne har forfattet flere bøker innen fagområdet, bl.a «Jul – tradisjoner og forbreddelser» og «Lage jul.» Kurset er i samarbeid med Norges Husflidslag.

Over Brua!

Hvordan bruke sang og musikk i eventyrfortelling

Kursholder Truppen og Lillekor

Kurs F 73

Fredag 31.10

09.00–12.00

Bhg/SFO/S.trinn

Hvordan blir vi ett personale som synger mer? Hvordan skal vi få fortalt flere eventyr? Hvordan skal vi få tatt i bruk det vi vet vi egentlig kan? Kort sagt: Er dere en barnehage/SFO som har lyst til å drive mer med musikk og drama, men så stopper det der; – Da trenger dere Truppen og Lillekor!

Truppen og Lillekor består av 4 førskolelærere. Vi tilbyr inspirasjon og nye innfallsvinkler som gjør sang, musikk og eventyr til en naturlig del av hverdagen.

Trommekurs

Kursholder Modou Nying

Kurs F 74
Fredag 31.10
09.00–12.00

Alle

Lær å spille afrikansk djembe av erfarne Pa Modou. Fokus er grunnleggende rytmer, teknikk og samspill. Djembe er en tromme som gir en rund god lyd. Man spiller kun med hendene og den kan spilles på sittende på en stol eller ved å sitte oppå den. Alle sanser og hele kroppen tas i bruk for å leke rytmene frem sammen!

Pa Modou har mer enn 30 års erfaring fra hjemlandet Gambia og som trommelærer i Sverige og Norge. Han jobber for tiden som assistent i barnehage og har lang erfaring i å tromme sammen med barn og å lære bort til voksne. Han holder også egne kurs for barnegrupper og voksne på Kampen i Oslo.

Hjelp! – Jeg har blitt musikk lærer...

Kursholder Sølvin Refvik

Kurs F 75
Fredag 31.10
13.00–16.00

B.trinn

Praktiske aktiviteter i lys av Kunnskapsløftet, bl.a. sang, spill, dans og bevegelse. Bruk av komp på CD er en integrert del av metoden. Kurset tar utgangspunkt i musikkverket SpilleTrille-Boka 1 og 2. Temaopplegg – å arbeide på tvers av ulike fag/trinn. Det er ikke nødvendig med musikkbakgrunn for å delta. (For mer omtale av kurset og referanser fra tidligere urs, se www.spilletrille.no)

Sølvin Refvik er en erfaren musikkpedagog som har skrevet mye metodisk materiale for skolen. Bl.a. Alle tiders musikk – SpilleTrille-bøkene – Alle tiders Sangbøker – Gitar skoler – Ballader & Sånt m.m. Kurset arrangeres i samarbeid med Norsk Noteservice AS.

Smykker av horn

Kursholder Øyvind Sagabråten

Kurs F 76

Fredag 31.10

09.00–12.00

Vi lager ulike smykker av reinhorn, evt. kombinert med skinn og lær. Biter av horn bearbeides til vi får en høyglanspolert overflate.

**M.trinn/U.trinn/
Alle**

Øyvind Sagabråten er husflidskonsulent i Buskerud. Han har fra tidligere lang fartstid som lærer i kunst og håndverk både i grunnskole og i folkehøgskole. Kurset er i samarbeid med Norges Husflidslag.

Den nye litteraturen for dei yngste

Kursholder Petra Helgesen, Atle Hansen og Ragnfrid Trohaug

Kurs F 77
Fredag 31.10
09.00–11.00

B.trinn

Kva kan gjerast for å vekke leselyst hos barn? Kva for tekstar passar for kva for alder? Korleis kan en best presentere lesestoff for dei ulike aldersgruppene? Gjennom møte med fagmennske, litteraturformidlarar og forfattarar vil vi belyse desse spørsmåla frå ei rekke ulike vinklar med vekt på eksempel frå den moderne barnelitteraturen. Kursdeltakarane får gode råd til undervisninga, lesetips og inspirasjon.

Petra Helgesen er litteraturvitar og språkkonsulent. Hun er redaktør for antologien: Les for meg. Atle Hansen er forfattar og journalist. Siste utgjeving er Skatten i skutevika. Ragnfrid Trohaug er forfattar og forlagsredaktør for barne og ungdomslitteratur. Kurset arrangeres i samarbeid med Det Norske Samlaget.

Den nye litteraturen for ungdom

*Kursholder Petra Helgesen,
 Ingelin Røssland og Ragnfrid Trohaug*

Kurs F 78
Fredag 31.10
13.30–15.30

U.trinn

Kva kan gjerast for å vekke leselyst hos ungdom? Kva for tekstar passar for kva for alder? Korleis kan ein best presentere lesestoff for denne aldersgruppa? Gjennom møte med fagmennske, litteraturformidlarar og forfattarar vil vi belyse desse spørsmåla frå ei rekke ulike vinklar med eksempel frå nyare ungdomslitteratur. Kursdeltakarane får gode råd til undervisninga, lesetips og inspirasjon.

Petra Helgesen er litteraturvitar og språkkonsulent. Hun er redaktør for antologien Les for meg. Ingelin Røssland er forfattar. Hun har sist utgjeve Englefjes, ei spenningsbok for ungdom. Ragnfrid Trohaug er forfattar og forlagsredaktør for barne og ungdomslitteratur. Kurset holdes i samarbeid med Det Norske Samlaget.

Norsk på u.trinnet: læreplan, kompetansemål og tilrettelegging

Kursholder Marit Jensen

Kurs F 79
Fredag 31.10
13.00–16.00

U.trinn

Lærebokforfatter Marit Jensen viser hvordan læreplanen kan tolkes og hvordan man bryter ned kompetansemålene i norskfaget. Kurset gir en gjennomgang av hvordan dette er løst i læreverket «Fra saga til CD». Kurset ser også på hvordan man kan jobbe med lærings- og lesestrategier, samt tilrettelegging av faget gjennom letteste utgaver og nettressurser. Nettsider: www.frasagatilcd.no

Marit Jensen jobber for tiden som prosjektleder ved Rommen skole og oppvekstsenter i Oslo. Hun har 18 års undervisningserfaring fra grunnskolen og er en dyktig og inspirerende foredragsholder. Kurset arrangeres i samarbeid med Forlaget Fag og Kultur.

Kompetanseheving i norsk rettskriving

Kursholder Lill Karoliussen

Kurs F 80
Fredag 31.10
13.30–15.00

Skole

Norsk rettskriving fra 1.–10. klasse. Elevhefte hvor rettskrivningsreglene presenteres tematisk og med påbyggende kontinuitet. Det som ikke ordlegges eller forklares, men tas som gitt, er ofte de små detaljene elevene trenger for å forstå. Hvordan konkretiseres detaljene i hvert tema slik at elevene forstår og kan anvende reglene? Kurset passer for lærere i barneskolen, og for lærere innen spesialundervisningen i ungdomsskolen.

Cand.polit (pedagog), Lill Karoliussen, har lang erfaring som spesiallærer. Hun arbeider nå privat med ordfattige elever, eller elever som har problemer med å forstå fagbegrepene i norsk, matematikk og andre skolefag. Kurset arrangeres i samarbeid med i:SEE Conceptual Learning DA.

Skriveskolen – sjangerlære og skrivekompetanse for 3.–7.trinn

Kursholder Anneli Klepp

Kurs F 81
Fredag 31.10
13.30–15.00

B.trinn

Skriving er en grunnleggende ferdighet som elevene skal vise at de behersker i alle fag. Hvordan kan vi imøtekomme elevenes behov for skrivekompetanse? Kurset gir en konkret og inspirerende veiledning i hvordan å arbeide med, og produsere, et bredt spekter av sjangre. Målet er å skape bevisstgjøring og modning omkring egne og andres tekster – og å gi skriveglede!

Anneli Klepp har mange års lærererfaring og er forfatter av «Den lille skiveskolen», «Skriveskolen» og «Hva synes du?» Kurset arrangeres i samarbeid med GAN Aschehoug.

Leselyst – lost in translation?

Kursholder Ketil Kolstad

Kurs F 82
Fredag 31.10
13.00–15.30

U.trinn /Ledere

Hva skal til for å få ungdom med innvanderbakgrunn til å lese? Foreningen !les har gjennom prosjektet «Leselyst – lost in translation?» invitert tospråklig ungdom til å identifisere hindre til leselyst, og hvordan disse kan overkommes. Dette er erfaringer vi vil dele med kursdeltakerne, og vi kobler dette opp mot det generelle leselystarbeidet. Hvorfor ikke invitere en oversetter på skolebesøk – gi elevene nye perspektiver på språk og litteratur!

Ketil Kolstad er daglig leder i Foreningen !les, som er en av Norges fremste formidlere av litteratur som kunst i skolen. Kolstad er utdannet skuespiller, og har mye erfaring fra ungdomsarbeid. Kurset arrangeres i samarbeid med Foreningen !les.

Mappevurdering i norsk

Kursholder Eva Michaelsen

Kurs F 83

Fredag 31.10

09.00–11.00

M.trinn/U.trinn

Hvordan kan mappevurdering bidra til at elevene utvikler bevissthet om egen læring og utvikling, hensiktsmessige læringsstrategier og arbeidsvaner, ansvarlighet og samarbeidsevner? Bruk av fysiske og digitale mapper som undervisningsmetode og vurderingsverktøy kan synliggjøre sammenhengen mellom vurdering underveis og til slutt i opplæringsløpet. Kurset presenterer faglige begrunnelser og praktiske eksempler fra norskfaget.

Eva Michaelsen er høgskolelektor og underviser i norsk på allmennlærerutdanningen ved Høgskolen i Oslo. Hun har lang erfaring som lærer i grunnskolen og er mye brukt som kursholder på etterutdanningskurs for lærere. Kursholder er en av forfatterne av boka Mappevurdering. Håndbok for læreren – med eksempler fra norsk og kunst og håndverk. Universitetsforlaget 2007

Lesing i PISA, på nett og papir

Kursholder Eva Kristin Narvhus

Kurs F 84

Fredag 31.10

10.00–11.00

M.trinn/U.trinn

PISA-undersøkelsen måler 15-åringers kompetanse i lesing, matematikk og naturfag. Kurset vil vise hvordan lesekompetanse blir definert og målt i PISA og hvilken fagdidaktisk nytte vi kan ha av å kjenne til dette.

Eva K. Narvhus jobber ved ILS, Universitetet i Oslo. Hun arbeider med lesing i PISA-undersøkelsen og de nasjonale leseprøvene på u.trinnet.

Storyline basert på litterære tekster – «Bittesmåene» og «Sjørøverne kommer»

Kursholder Marianne Nitschke og Kristin Jacobsen

Kurs F 85
Fredag 31.10
13.30–16.00

Bhg/SFO/S.trinn

Storyline basert på litterære tekster. «Bittesmåene» og «Sjørøverne kommer». Storyline er en temafortelling der det skapes en fiktiv verden hvor elevene må være aktive i sin søken etter nye kunnskaper og ferdigheter. Metoden tar utgangspunkt i elevenes kunnskaper. Den er tverrfaglig. Vi ønsker å ta dere med inn i Bittesmåene sin verden samt utfordre dere på en sjørøvertokt. Storylinene tar utgangspunkt i norskfaget, med hovedvekt på skrive- og leseopplæringen.

Marianne O Nitschke og Kristin Jacobsen er pedagoger på Bekkelaget skole. De har siden 1998 brukt storyline som metode. De holder jevnlig kurs (grunnskole, ungdomsskole, voksenopplæring) og var blant annet med på Nordisk Storylinekonferanse i Tønsberg våren 2005 og Internasjonal Storylinekonferanse i Glasgow 2006.

Språkstien stimulerer den språklige bevisstheten

Kursholder Grete Aambø Redse og Kari Jakobsen Nordhagen

Kurs F 86
Fredag 31.10
14.00–15.00

S.trinn

Språkstien er tatt i bruk med stor suksess i skoler over hele landet. Flere kommuner har frikjøpt programmet. Det består av dataoppgaver og en fylldig ressursperm med kopioriginaler for den første lese- og skriveopplæringen. Oppgavene er innenfor emnene: Rimord, lange og korte ord, sammensatte ord, stavelser, setninger og bokstavlyder. I de enkle oppgavene stimuleres elevenes evne til å skjelle lyder. Etter hvert må de skrive ord og setninger.

Grete Aambø Redse og Kari Jakobsen Nordhagen jobber som lærere ved Ytre Enebakk skole og har lang erfaring i arbeidet med å forebygge lese- og skrivevansker. Kurset arrangeres i samarbeid med Cyberbook.

Øyhopping – lesestrategier og leseglede

Kursholder Tina Sejling og Anne Carlsen

Kurs F 87
Fredag 31.10
09.00–12.00

B.trinn

Øyhopping er et litteraturformidlingsopplegg med vekt på språklig bevissthet, lesestrategier, metakognisjon, kreativitet og leseglede. Opplegget er utviklet for 3.–7. klasse. Arbeidet med Øyhopping vil i stor grad bidra til å nå mange av kompetansemålene i læreplanen i norsk. På kurset vil opplegget bli presentert sammen med ulike lesestrategier og forslag til strukturerte litterære samtaler.

Tina Sejling: Dansk lærer med fordypning i dansk og med fokus på språk og lesestrategier.

Anne Carlsen: Lærer med fordypning i litteraturformidling og med fokus på leseopplæring og lesestrategier

Ordimellom gir aktive og engasjerte elever

Kursholder Mona Tøpfer

Kurs F 88
Fredag 31.10
13.30–15.30

U.trinn

Det nettbaserte læremidlet Ordimellom åpner for muligheter som går langt utover det den tradisjonelle læreboka gir. Elevene ser forfatterintervjuer, utdrag av kjente skuespill, løser nivådifferensierte interaktive oppgaver og kan selv velge om de vil lytte til eller lese tekstene og oppgavene. Innholdet dekker de fleste kompetansemålene i norsk for u.trinnet og lar seg enkelt tilpasse hvilket som helst læreverk.

Mona Tøpfer jobber som norsklærer ved Haugeåsen ungdomsskole i Fredrikstad og har flere års erfaring i pedagogisk bruk av nettbaserte læremidler. Kurset arrangeres i samarbeid med Cyberbook.

Skreddersy engelskundervisningen slik at den gir læringsutbytte for alle!

Kursholder Lisbeth M. Brevik

Kurs F 89
Fredag 31.10
09:00–12:00

U.trinn

På dette kurset vil du lære hvordan du gjennom effektive arbeidsmetoder kan øke elevenes læringsutbytte ved å ta utgangspunkt i deres forkunnskaper og interesser. Vi ser på ulike tilnærminger til lesing og leseforståelse. Hva innebærer det egentlig å kunne lese? Hva er fordelene ved førlesing? Når forstår elevene det de leser? Hvordan kan vi differensiere? Hvilke lesestrategier gir best læringsresultat?

Lisbet M. Brevik er lektor ved Kastellet skole i Oslo. Hun er cand.philol med hovedfag i engelsk og forfatter av Damm Grunnskoles nye engelskverk for u.trinnet: *Voices in Time*. Kurset arrangeres i samarbeid med Damm Grunnskole.

Talking English – varierte metoder for å få elevene til å snakke

Kursholder Thor Walter Kristensen

Kurs F 90
Fredag 31.10
13.30–15.00

M.trinn 5.–7.

Kurset tar utgangspunkt i engelskverket *Talking English* fra GAN Aschehoug og vil ta for seg ulike metoder for å styrke elevenes muntlige kompetanse. Kurset vil blant annet komme inn på bruk av rollespill, storyline og spill.

Thor Walter Kristensen er lektor med engelsk hovedfag og har undervisningserfaring fra grunnskole og videregående skole. Er lærebokforfatter, har erfaring fra læremiddelutvikling, og er nå redaksjonssjef i GAN Aschehoug. Kurset arrangeres i samarbeid med GAN Aschehoug

e-Lector – Les lettere, les raskere, få leselyst!

Kursholder David DeBono

Kurs F 91
Fredag 31.10
09.00–12.00

Skole

e-Lector er et leseverktøy som fremmer lesing av elektroniske tekster. Programmet kan bl.a. hjelpe elever å knekke lesekoden. Det følger med et stort testarkiv med lesetekster og øvelser på bokmål og nynorsk. Tren på lyder, diftonger, høyfrekvensord og dobbel konsonanter. Testing utført av spesialpedagoger viser at e-Lector hjelper personer med lesevansker å lese lettere, raskere, samt gjøre lesingen mer lystbetont.

David De Bono, Daglig leder i e-Lector. Bakgrunn fra prosjektledelse, programvareutvikling, brukerstøtte og undervisning. Bred erfaring med innføring av databaserte hjelpemidler. Erfaren kursholder. Kurset arrangeres i samarbeid med Mikrodaisy.

Nybegynnerkurs i digital bildebehandling

Kursholder Knut Løken

Kurs F 92
Fredag 31.10
10.00–15.00

Alle

Kurset vil gi deg et kort innblikk i hvordan du overfører bilder fra kamera til PC, hvordan du manipulerer det enkelte bilde og hvordan systematisere bildene i forskjellige mapper.

Selve programmet kan du laste ned gratis på din PC. Nedlastingsprosedyre får du på kurset. Det følger også en grundig bruksanvisning med kurset. Ta med digitalt kamera, og nødvendig ledning for tilkopling til PC. Ta også med en minnepenn.

Knut Løken arbeidet inntil våren 2006 til daglig ved Engebråten ungdomsskole på Kjelsås i Oslo, som kroppsøvlingslærer. Han er svært datakyndig, og har undervist i alle 7 modulene i DATAKORTET. Han har også hatt ansvar for dataopplæring av personalet på Engebråten, og er administrator for CLASSFRONTER. Han har holdt diverse kurs i bildebehandling.

Kom i gang med IKT i barnehagen – bli motivert og inspirert

Kursholder Tony og Vigdis Parkins

Kurs F 93
Fredag 31.10
09.30–11.00

Bhg/SFO/S.trinn

Enkel IKT viser hvordan 2Simple-programmene kan brukes til å bygge barns verdier og tro på egen læreevne. IKT vil oppleves som gøy og oppbyggende, som bidrar til å danne positive verdier i forhold til læreprosessen som helhet. Wenche Kjærnli & Torunn H Kristiansen fra Lutvannskollen barnehage demonstrerer hvordan de bruker ulike IKT-programmer sammen med barna.

Tony Parkins har mange års erfaring og interesse for læring og utdanningsspørsmål og var i fem år «school governor» på Wembley Manor – en modellskole i England. Han har arbeidet som engelsklærer her i Norge og har medvirket til å utvikle kurs for lærere som «Teachers Toolbox». Han har utdanning som NLP Master Practitioner. Torunn Holth Kristiansen er fagleder i Lutvannskollen barnehage.

Utforskende naturfagsprogram!

Kursholder Bernt Pedersen

Kurs F 94
Fredag 31.10
09.00–12.00

U.trinn /Ledere

De prisbelønnede verktøyene inne kjemi, fysikk og biologi fra SunFlower Learning i England finnes nå i norsk språkdrakt. Dette er nettbaserte verktøy der elevene kan undersøke grunnleggende naturfaglige elementer ved å simulere og eksperimentere med modeller. På den måten kan elevene selv utforske blant annet atomteori, det periodiske system, kjemiske reaksjoner, radioaktivitet, elektrisitet, lyd, lys og balansen i økosystemet. Programmet inneholder eksempler, aktiviteter og arbeidsark.

Bernt Pedersen er utdannet Cand.real og lektor. Daglig leder i Mikrodaisy AS. Gründerpersonlighet med 20-års undervisnings-erfaring fra u.trinnet og forfatter av flere lærebøker innen data og naturfag. Kurset arrangeres i samarbeid med Mikrodaisy AS.

MultiMedia Lab – et verktøy i særklasse!

Kursholder Bernt Pedersen

Kurs F 95
Fredag 31.10
13.00–16.00

Alle

MultiMedia Lab kan brukes av alle (elever og lærere) i alle fag og emner til presentasjon, web-publisering, e-læring i og utenfor læringsportalene og til kommunikasjon. Mikroday vil presentere både hovedprogrammet i versjon 6.1 og Express-versjonen med en rekke eksempler. Nyheter som multimediale e-opp-gaver, tekst til tale og geografiske web-kart til prosjektundervisning blir presentert.

Bernt Pedersen er utdannet Cand.real og lektor. Daglig leder i Mikroday AS. Gründerpersonlighet med 20-års undervisnings-erfaring fra u.trinnet og forfatter av flere lærebøker innen data og naturfag. Kurset arrangeres i samarbeid med Mikroday AS

Den digitale dyslektiker!

Kursholder Stig E. Kvalheim Rambø

Kurs F 96
Fredag 31.10
09.00–12.00

Skole

Talesynteser sammen med skannere, mobiltelefon, MP3-spiller, diktafon og tekstfanger gir en dyslektiker magiske evner. Dyslektikeren har blitt digitalisert! Lag egne lydbøker og lytt til pensum eller hør på egenproduserte tekster mens du jogger eller sitte på bussen. Hvordan motivere eleven til å bruke og utnytte alle mulighetene som ligger i disse hjelpemidlene optimalt?

Stig E. Kvalheim Rambø er Adjunkt og arbeider deltid hos Mikroday og ved Bredtvet kompetansesenter. Han har hovedfokus på hjelpemidler til personer med lese- og skrivevansker og er en dreven kursholder ovenfor utdanningsinstitusjoner over hele landet. Kurset arrangeres i samarbeid med Mikroday AS.

LES LETTERE, LES RASKERE, FÅ LESELYST!

Markedets mest komplette pedagogiske lese/skriveopplæringsprogram

Passer for:

- Barnetrinn**
- Ungdomstrinn**
- Videregående**
- Voksenopplæring**
- Fremmedspråklige**
- ADHD/Autisme/trening etter ulykke**

e-Lector gjør din hverdag enklere og mer effektiv. Tilpasses elevenes individuelle behov. Motivasjonsskapende. Støtter repeterende lesing, lær å lese ved å skrive osv. Talesyntese på flere språk inkludert. Bruk den også i språkundervisning med tale og glosepugging.

Les mer og last ned gratis demoversjon på vår hjemmeside:

[**www.e-lector.no**](http://www.e-lector.no)

Besøk vår stand, eller delta på kurs F91 på Østlandske lærerstevne

e-Lector anbefales av Bredtvet, Øverby og Statped Vest kompetansesentra

Kontakt oss:

e-Lector
Fossveien 72, 1405 Langhus

Tel: 95 86 97 97
e-post: salg@e-lector.no
web: www.e-lector.no

Komplett og universelt LOST-verktøy

Kursholder Stig E. Kvalheim Rambø

Kurs F 97
Fredag 31.10
13.00–16.00

Alle

TextPilot er en serie verktøy som gjør det enklere å lese, skrive og forstå tekst. Det finnes i dag flere enkeltstående programmer som hver for seg kan tilby deler av denne funksjonaliteten, men ingen samlet i en felles plattform med en felles filosofi. Utviklingen av TextPilot er en følge av 10 år med rådgivning og klinisk arbeid sammen med mennesker med andre behov. TextPilot er for alle typer brukere, overalt – i alle programmer. TextPilot integreres i brukerens arbeidsflyt for å redusere kognitiv støy og øke forståelsen.

Stig E. Kvalheim Rambø er adjunkt og arbeider deltid hos Mikrodaisy og ved Bredtvet kompetansesenter. Han har hovedfokus på hjelpemidler til personer med lese- og skrivevansker og er en dreven kursholder ovenfor utdanningsinstitusjoner over hele landet. Kurset arrangeres i samarbeid med Mikrodaisy AS.

Bruk av IKT-ressursen Nysgjerrigpermetoden.no

Kursholder Trond Rødviik

Kurs F 98
31.05.2008
09.00–11.00

B.trinn

Jobber du mye med prosjektarbeid i klassen, og ønsker innføring i et godt IKT-verktøy, som i tillegg er gratis? Med Nysgjerrigpermetoden.no oppretter du egne arbeidsområder på Internett for små og store elevgrupper. Elever legger inn tekst og bilder – og lager lett flotte rapporter! Kurset er nyttig for alle, men kurset «Hvordan få fram forskeren i eleven? Nysgjerrigper inspirerer» anbefales som forkunnskap.

Trond Rødviik arbeider i Nysgjerrigper i Norges forskningsråd. Han har mastergrad i IT og har hatt ansvar for videreutvikling av nettverktøyet Nysgjerrigpermetoden.no de siste årene. Kurset arrangeres i samarbeid med Forskningsrådet.

IKT som støttende verktøy.

180 minutter med praktiske eksempler til bruk i fag.

Kursholder Unni Skumsrud og Torill Wøhni

Kurs F 99

Fredag 31.10

13.00–16.00

M.trinn/U.trinn

Kurset tar for seg ulike skriveverktøy både for egen produksjon og samskriving. Vi jobber med sammensatte tekster med bilde, lyd og variert layout og tekstoppsett. Vi bruker Windowsverktøy og programvare fra MikroVerkstedet. Vi vil vise praktiske eksempler på hvordan støttende pedagogisk programvare og talesyntese kan lette elevenes skriveferdighet og bedre deres innholdsforståelse i fag.

Torill Wøhni er leder for IKT-ABC i Making Waves. Hun jobber med IKT-strategiplaner for skoler og lager og holder kurs. Hun har jobbet mange år som lærer. Unni Skumsrud er pedagogisk konsulent i MikroVerkstedet. Hun har jobbet mange år som lærer og kursholder. Kurset blir arrangert i samarbeid med forlaget MikroVerkstedet.

**Mer tid til det
som betyr noe**

LingDys og LingRight er skriveverktøy utviklet for personer med dysleksi eller andre lese- og skrivevansker. LingDys gir støtte for norsk, LingRight for engelsk, og begge kan brukes sammen med både Microsoft Office og OpenOffice.org.

LingDys og LingRight gjør det enklere å skrive, slik at man kan bruke mindre tid på skrivefeil og mer tid på det som virkelig betyr noe.

Jobber du med personer som har lese- og skrivevansker? Ta i så fall kontakt med LingIT for å få fullversjoner av LingDys og LingRight.

Send en e-post til bestilling@lingit.no eller ring oss på 73 60 59 22.

Besøk gjerne LingITs stand på Østlands Lærerstevne.

LingDys

- fungerer for bokmål og nynorsk
- fire forskjellige ordbøker
- dialekttilpasset
- norsk talesyntese

LingRight

- kan slå opp feilstavede norske ord
- takler typisk norske feil
- engelsk-norsk blå ordbok
- engelsk talesyntese

lingIT

Forhandlere:

LingIT AS
Telefon 73 60 59 22
www.lingit.no

Mikrodaisy AS
Telefon 32 17 14 00
www.mikrodaisy.no

Norsk og engelsk skrivestøtte

Kurs F 100
Fredag 31.10
10.00–13.00

Alle

Kursholder Marianne Strand

LingDys og LingRight er stavekontrollprogram i henholdsvis norsk og engelsk. Programmene består av kjernefunksjonene; en kombinasjon av stavekontroll, oppslag i flere ordbøker, ordprediksjon (valgfritt) og talesyntese (kunstig tale), som gir effektiv hjelp til rettskriving. Programmene kan tilpasses den enkelte bruker gjennom individuelle innstillinger, og er kjempegode verktøy for dyslektikere og lese- og skrivesvake. Begge programmene er godkjente hjelpemidler via rikstrygdeverket.

Marianne Strand har bachelorgrad i pedagogikk og videreutdanning innen alternativ og supplerende kommunikasjon. Hun arbeider i dag som spesialpedagogisk konsulent hos Mikrodaisy. I tillegg til å teste ut, vurdere og selge programvare og hjelpemidler, holder hun kurs innen lese- og skrivetreningsverktøy for elever, lærere og spesialpedagoger rundt omkring i hele landet. Kurset arrangeres i samarbeid med Mikrodaisy AS.

MIO – Matematikken, Individet og Omgivelsene. Matematikkmestring i barnehagen

Kursholder Hilde Skaar Davidsen

**Kurs F 101
Fredag 31.10
13.00–16.00**

Bhg

Hvordan kan barnehagen legge til rette slik at alle barn får gode matematikkopplevelser? Hva er egentlig matematikk i forhold til denne aldersgruppen? Kurset gir ideer til hvordan systematisk arbeid med matematikk kan gjennomføres i barnehagen, gjennom lek, eksperimenter og hverdagsaktiviteter. Kurset tar utgangspunkt i MIO, et nytt observasjonsmaterieell til bruk i barnehagen.

Hilde Skaar Davidsen er rådgiver ved Forum for matematikkmestring/Sørlandet kompetansesenter. Hun er utdannet førskolelærer og cand.paed.spec. Har vært med å utarbeide MIO, utviklet ved Sørlandet kompetansesenter i samarbeid med UiS og utgitt på Aschehoug forlag. Kurset arrangeres i samarbeid med Aschehoug.

Matte på tvers – matematikk i overgangen fra barnehage til skole

Kursholder Else Havnevik Devold

**Kurs F 102
Fredag 31.10
09.00–11.30**

Bhg/S.trinn

Dette er et praktisk kurs med mange ideer til aktiviteter der lek og læring og utvikling av tallbegrepet er i fokus. Kursdeltakerne får en kort innføring i utvikling av tallforståelse og får så delta i ulike aktiviteter som passer for barn fra 5 til 9 år. Kurset er basert på erfaringer fra tre kommuner der lærere og førskolelærere har samarbeidet om å lage og gjennomføre varierte matematikkaktiviteter på tvers av barnehage og skole.

Else Havnevik Devold arbeider til daglig på 1.–3. trinn på Grünerløkka skole. Er utdannet førskolelærer, har hovedfag i barnehagepedagogikk og har i tillegg studert matematikk for lærere på HiO. Var i 2007 prosjektleder for «Matte på Tvers» i regi av HiO og Fylkemannen i Oslo og Akershus.

Gøy med matte?!

Kursholder Irina Hansen

Kurs F 103
Fredag 31.10
09.00–12.30

**Bhg/S.trinn/
Ledere**

Hva er matematikk i barnehagen? Det er lek, men veldig systematisk lek. På kurset skal vi leke sammen og lære å snakke matematikk med, og til barn fra 2 år og oppover. Kurset er stort sett for barnehagefolk, men kan også være nyttig for lærere på småskoletrinnet. Kurset er veldig praktisk. Ta med det saks og et par A4 ark.

Irina er utdannet som førskolelærer fra Russland (Murmansk). Hun har tatt videreutdanning i Norge i: Flerkulturelt arbeid i barnehagen/skole og Grunnleggende Lese/Skrive/Matematikk-opplæring. Hun har 21 års erfaring som førskolelærer, styrer og kursleder.

Hvordan utnytte potensialet i getSmart matematiske kortstokker?

Kursholder Skage Hansen

Kurs F 104
Fredag 31.10
14.00–16.00

Skole

getSmart er navnet på en stadig voksende serie matematiske kortstokker. Høsten 2008 er det kommet fem nye produkter. Fire av disse tar for seg hovedområdet måling (masse, volum, tid og lengde). Den femte kortstokken er en ny Kids variant som har store differensieringsmuligheter. Den vil blant annet ta for seg «tiervenner» og multiplikasjon, men her er det flere muligheter. Kurset vil innebære en presentasjon av et utvalg av nye og «eldre» produkter. I tillegg vil deltakerne få en innføring i hensiktsmessig bruk av getSmart til «klasseromsundervisning». Det blir også satt av tid til at deltakerne selv får prøve ut ulike spill med kortstokkene og gjøre seg kjent med bruken av tilbehør som er tilgjengelig til noen av produktene.

Kursholders navn er Skage Hansen og er matematikklærer ved Engebråten ungdomskole i Oslo. Han er utdannet siviløkonom, har matematikk fra universitet/høgskole og også praktisk pedagogisk utdanning. Ideen till kortstokkene fikk han som resultat av skolens satsing på læringsstrategier.

Mattelek!

der lek og læring er gøy

- et matematikkverktøy for barnehage og småskole

Læringsverkstedet lanserer nå et nyutviklet pedagogisk verktøy i matematikk basert på rammeplanen for barnehagen.

Mattelek-pakken inneholder et idèhefte og en stor og innholdsrik materiellpakke. Mattelek vektlegger at barna er aktivt deltagende, og at lek med læring er gøy.

Materiellpakken er satt sammen av håndplukkede gjenstander som kan kombineres i flere ulike sammenhenger. Passer til bruk i både små og store grupper. Pris 5650,-

Idèheftet består av mer enn 150 konkrete oppgaver med ulik vanskelighetsgrad. Enkelt å bruke, med flotte illustrasjoner til alle oppgaver. Pris 599,-

- Lekketont læremiddel
- Ramme uten løse deler
- Selvkontrollerende oppgaver
- Matematikk, nors, engelsk, begreper og relasjoner
- Barnehage - småskoletrinnet - mellomtrinnet

Bestilling:

Tlf 41 53 80 11

ordre@laringsverkstedet.no

nettbutikk: www.laringsverkstedet.no

Vi tilbyr kurs i mattelek

Jessheim Storsenter, Storgata 6, 2050 Jessheim • Tlf 63 97 79 92

Henrik Wergelandsgt 26, Kristiansand • Tlf 38 07 15 90

Tilpasset matematikkopplæring i praksis

Kursholder Ole Johansen

Kurs F 105
Fredag 31.10
13.00–16.00

U.trinn

Lær hvordan du kan bruke konkreter i undervisningen for å variere mellom verbale og visuelle representasjoner, samt undersøkende aktiviteter. Få gode idéer til vellykket matematikkopplæring og bruk av digitale læringsressurser. Få tips til praktiske undervisningsopplegg og eksempler på undersøkende aktiviteter.

Kursholder Ole Johansen er til daglig lærer på Hersleb skole i Oslo og bruker Nye Mega i undervisningen. Han har hovedfag i matematikk-didaktikk, har vært med på å utarbeide de nasjonale prøvene i matematikk og utviklet og gjennomført en digital prøve for Vg1 i Oslo. Kurset arrangeres i samarbeid med Damm Grunnskole.

Detaljene som lett blir forbigått i begynneropplæringen

Kursholder Elin Natås

Kurs F 106
Fredag 31.10
09.30–11.00

Skole

Hvordan konkretisere de små detaljene slik at telling, tierovergang og posisjonssystemet blir forstått? Det som ikke ordlegges eller forklares, men tas for gitt, er ofte de små detaljene elevene trenger for å forstå. Hvordan konkretisere detaljene i hvert tema slik at elevene forstår og kan anvende det de har lært? Passer for lærere på barnetrinnet og for lærere innen spesialundervisning på ungdomstrinnet.

Elin Natås er utdannet spesialpedagog ved UiO. Hun jobber til daglig med elever som har lese- og skrivevansker, matematikkvansker og forskjellige former for konsentrasjonvansker. Hennes erfaring er at manglende begreper og begrepsforståelse, det å forstå hva ordene betyr, er en av årsakene til lærevanskene. Grunnleggende og systematisk undervisning og gode konkreter kan i stor grad både forebygge og «reparere» disse vanskene. Kurset arrangeres i samarbeid med i:SEE Conceptual Learning DA.

Spill og aktiviteter i matematikkundervisninga

Kursholder Mona Røsseland

Kurs F 107
Fredag 31.10
13.00–16.00

B.trinn

Matematikk skal skape spenning og engasjement. Det handler om å frembringe motivasjon for læring. Kurset kommer til å vise eksempler på ulike spill og aktiviteter som både gir rom for bedre forståelse og innsikt i matematikk, men som også kan være til hjelp i arbeidet med automatiseringen av ulike ferdigheter. Kurset kommer også til å vektlegge hvordan vi kan få elevene til å snakke matematikk gjennom aktivitetene.

Mona Røsseland er ansatt ved Nasjonalt Senter for Matematikk i Opplæringen der hun blant arbeider med etterutdanning av lærere og ulike kompetansehevingsprosjekt i matematikk rundt om i landet. Hun er også medforfatter av MULTI, som er et nytt læreverk i matematikk for barneskolen. Kurset er i samarbeid med Gyldendal undervisning.

Lekende Teknologi & Design for barneskolen

Kursholder Maria Tindberg og Sissel Heidel

Kurs F 108
Fredag 31.10
09.00–12.00

SFO /B.trinn

Kurset vil være et praktisk verkstedskurs. Vi arbeider med variert og lekent utstyr, først og fremst for konstruksjonslek. Utsyret er fra Edu-Nor AS, som bl.a. er hovedleverandør til Norges første Teknotek på Toppåsen skole i Oslo. Den lekende tilnærmingen i lærestoffet, det å erfare, vektlegges. I tillegg reflekterer vi rundt det tverrfaglige temaet Teknologi & Design.

Maria Tindberg har 23 år i Osloskolen bak seg, som lærer, assisterende rektor og pedagogisk veileder i Utdanningssetaten. Hun driver nå eget firma, Edu-Nor AS, som leverer utstyr, hele spesialrom, konsulenttenester og kurs til skoler og barnehager i hele landet. Sissel Heidel er realfagsutdannet lærer og har jobbet på barnetrinnet i Oslo i 25 år. Hun er fortsatt lærer. Hun er også en erfaren kursholder, spesielt med brukerkurs for matte- og naturfagsrom på skoler i Oslo.

Hvordan få fram forskeren i eleven? Nysgjerriger inspirerer

Kursholder Tuva Bjørkvold

Kurs F 109
Fredag 31.10
09.30–11.30

B.trinn

Praktisk tilnærming til Forskerspiren i naturfagsplanen i Kunnskapsløftet. Kurset tar sikte på å gi tips og inspirasjon til å gjennomføre vitenskaplig prosjektarbeid i barneskolen. Nysgjerrigpermetoden blir demonstrert med eksempler fra prosjekter kursholderen selv har gjennomført med klasser i grunnskolen.

Tuva Bjørkvold er lærer ved Eiksmarka skole. Hun jobber som ressurslærer for Nysgjerriger. Hun bruker forskning i sin undervisning. Bjørkvold har skrevet boka «Boller og brøk» og «Zeppelin 7».

Forskerspiren: Enkle og spennende naturfagsaktiviteter

Kursholder Hanne S. Finstad og Jørgen Kolderup

Kurs F 110
Fredag 31.10
12.30–15.30

U.trinn

På dette kurset gjøres det aktiviteter som er enkle å gjennomføre, gjennomføres med enkelt og rimelig utstyr, engasjerer elevene og gir høyt faglig utbytte. Alle aktivitetene er hentet fra Trigger. mange er nye i naturfagssammenheng, mens andre er gode, gamle klassikere. Forskerspiren står som en fellesnevner for de aktiviteter i naturfag, og vi kommer til å fokusere på hvordan vi kan utnytte dette hovedområdet av læreplanen opp mot aktivitetene.

Hanne S. Finstad har hovedfag i biokjemi og doktorgrad i biologi og et enormt arrangement for formidling av naturfag. Siden 1998 har hun jobbet på heltid med formidling av forskning og vitenskap og har skrevet populærvitenskapelige bøker for barn og grunnlagt Forskerfabrikken, Norges første forskerskole for barn. Jørgen Kolderup har grunnfag i alle realfag, hovedfag i biologi og er stipendiat ved Universitetet i Oslo. Han er naturfagslærer på lærerutdanningen ved Høgskolen i Vestfold og har erfaring som lærer i ungdomsskolen. Kurset arrangeres i samarbeid med Damm Grunnskole.

Detektivoppgaver i kjemi for u.trinnet, med praktiske eksempler

Kursholder Merete Hannisdal

Kurs F 111
Fredag 31.10
13.00–16.00

U.trinn

Kom og gjennomfør noen interessevekkende aktiviteter for bruk i naturfaget for u.trinnet. Ved hjelp av påvisningsreaksjoner og kunnskap om stoffers egenskaper løser vi detektivoppgaver for kjemikere. Flere av oppgavene er hentet fra læreverket Eureka! Hvor kursholder er medforfatter.

Merete Hannisdal er førstelektor ved HiO. Hun har lang erfaring fra undervisning i grunnskole og videregående skole og har arbeidet ved Skolelaboratoriet i kjemi ved UiO. Merete har deltatt i nasjonalt fagplanarbeid og er medforfatter av bøker for alle trinn i utdanningsløpet. Kurset er i samarbeid med Gyldendal Undervisning.

Sol Ute sol inne – naturen som leke og utviklingsarena

Kursholder Lars Maanum

Kurs F 112
Fredag 31.10
09.00–12.00

Bhg

Hvordan kan vi med helhetlig læringssyn arbeide ute, både med å fremme glede over naturopplevelser, gi barn mestringsopplevelser på mange plan, utvikle sosial kompetanse, medvirke, jobbe med fagområdene og høyne både barnas og de voksnes miljøbevissthet? Et bedre uteliv handler ikke bare om å bli glad i naturen! Barn i dag beveger seg for lite, er for stillesittende, og er alt for mye inne! Tar vi dette alvorlig nok?

Enhetsleder Lars Maanum – førskolelærer og inspirator og har over 35 års erfaring fra arbeid med barn og natur. Han har erfaring som styrer ved Steinbråten barnehage i 22 år og 5 år fra Vangen skistue og leirskole. Han har ledet 3 LUA arbeider med støtte fra Fylkesmannen. Han er kjent som en inspirerende kursholder og turleder, og har vært en pådriver for å få barn og voksne i norske barnehager mer ut i naturen.

Læring i friluft – grunnleggende friluftslivskunnskaper

Kursholder Annika Ljungstrøm og Nicolay Moe

Kurs F 113
Fredag 31.10
09.00–11.30

Alle

Et praktisk kurs i grunnleggende friluftslivskunnskaper som båltenning, oppsett av gapahuk, bruk av kokeapparater og matlagning i friluft. I tillegg holder vi noen morsomme leker som kan kobles opp mot læringsmålene i Kunnskapsløftet. Kurset vil være aktuelt for alle som jobber utendørs med barn. Friluftsrådernes idepermer, Læring i friluft og Fritid i friluft, vil bli presentert på kurset.

Nicolay Moe er friluftslivsveileder med utdanning fra Norges idrettshøgskole og han har fem års erfaring som kursholder. Annika Ljungstrøm er helsepedagog og friluftslivsveileder og hun er fagsjef for kursvirksomheten i Oslofjordens Friluftsråd. Kurset arrangeres i samarbeid med Oslofjordens Friluftsråd.

Læring i friluft – grunnleggende friluftslivskunnskaper

Kursholder Annika Ljungstrøm og Nicolay Moe

Kurs F 114
Fredag 31.10
12.20–15.00

Alle

Et praktisk kurs i grunnleggende friluftslivskunnskaper som båltenning, oppsett av gapahuk, bruk av kokeapparater og matlagning i friluft. I tillegg holder vi noen morsomme leker som kan kobles opp mot læringsmålene i Kunnskapsløftet. Kurset vil være aktuelt for alle som jobber utendørs med barn. Friluftsrådernes idepermer, Læring i friluft og Fritid i friluft, vil bli presentert på kurset.

Nicolay Moe er friluftslivsveileder med utdanning fra Norges idrettshøgskole og han har fem års erfaring som kursholder. Annika Ljungstrøm er helsepedagog og friluftslivsveileder og hun er fagsjef for kursvirksomheten i Oslofjordens Friluftsråd. Kurset arrangeres i samarbeid med Oslofjordens Friluftsråd.

Regnmakerne – energi og klimautfordringer

Kursholder Anne Elisabeth Scheen

Kurs F 115
Fredag 31.10
13.00–16.00

M.trinn 5.–7.

Kurset er utviklet av ENOVA SF i samarbeid med Naturfagsenteret, og tar sikte på å styrke den energifaglige kompetanse hos lærere i grunnskolen, spesielt naturfaglærere. Kurset vil gi en introduksjon til undervisningsopplegget «Regnmakerne – et helhetlig opplegg for energiundervisningen», og vil også gi lærerne erfaring med praktiske aktiviteter som finnes i permene «regnmakerne».

Anne Elisabeth Scheen har flere års erfaring som lektor i fysikk, naturfag og matematikk. For tiden er hun ansatt som universitetslektor ved Naturfagsenteret hvor hun jobber med fysikk og energitema og spesielt Regnmakerkonseptet.

Hvordan engasjere og inspirere barn og unge til friluftsglede?

Kursholder Trond Strømdahl

Kurs F 116
Fredag 31.10
09.30–11.30

Alle

Foredragsholderen har skrevet barne- og ungdomsboka «Veien til villmarka», og han har holdt mer enn 350 foredrag om friluftsliv, mange av dem på skoler. På dette kurset lærer han bort hvor enkelt det er å få mer ut av opplevelsene i naturen, og han gir kunnskap du kan dra nytte av for å engasjere og inspirere til friluftsglede blant barn og unge.

Trond Strømdahl, forfatter og foredragsholder – og Lars Monsens turkamerat de siste 20 åra. Trond har 15 års erfaring fra Bjørndal skole i Oslo, bl.a. som skolens utelærer. Kurset er i samarbeid med Larsforlaget.

Ungt Entreprenørskap på barnetrinnet

Kursholder Gustav Weiberg – Aurdal

Kurs F 117
Fredag 31.10
13.00–15.30

B.trinn /Ledere

Ungt Entreprenørskap er en ideell forening som blant annet jobber for å:

- utvikle barn og ungdoms kreativitet, skaperglede og tro på seg selv
- inspirere til framtidig verdiskaping i en sosial, kulturell og økonomisk sammenheng
- gi barn og ungdom forståelse for betydningen av verdiskaping og nyskaping i næringslivet
- fremme barn og ungdoms samarbeidsevne og ansvarsbevissthet

Kurset vil vise hvilke muligheter kunnskapsløftet gir for å jobbe med entreprenørskap på barnetrinnet gjennom metodene SMART og Vårt lokalsamfunn.

Gustav Weiberg-Aurdal har bakgrunn som lærer og har jobbet i Ungt Entreprenørskap Oslo i over fem år med ansvar for entreprenørskap i grunnskolen. Les mer på www.ue.no. Kurset arrangeres i samarbeid med Ungt Entreprenørskap Oslo.

www.skoleskogen.no

Skoleskogen er undervisningsprogrammet Lære med skogen sin nye portal for lærere, skoleledere, foreldre og andre som er interessert i tverrfaglig undervisning i skoleskogen.

Skoleskogen gir deg oversikt over Lære med skogen sitt utvalg av læremidler, kurstilbud og lokalt kontaktnett. Her kan du også hente fram en rekke aktiviteter og oppgaver for bruk i uteskolen. Nyhetsbrev vil gi deg aktuell informasjon og hint om aktuelle aktiviteter og oppgaver! Skoleskogen gir brukerne aktuell kunnskap og informasjon for en bedre uteskole. Skoleskogen er en overbygning over temasideene Energiveven, Treveven, Uteskoleleven og Kongleposten.

www.energiveven.no

For deg som er ung og ønsker å bidra til smartere valg av energikilde. Energiveven gir deg kunnskap om bioenergi!

www.treveven.no

For deg som er ung. Har du sans for arkitektur, design og teknologi? Treveven gir deg oversikt over mange muligheter!

www.uteskoleleven.no

For deg som er lærer. Uteskoleleven gir deg tips til aktiviteter i skoleskogen.

www.kongleposten.no

Kongleposten er elevenes egen tumleplass! Lek og lær om skog. Presenter skolens aktiviteter og delta i spennende konkurranser!

SFO – Allidrett for alle

Kursholder Bjørnar Holsæter

Kurs F 118
Fredag 31.10
09.30–11.30

Med midler fra Kunnskapsdepartementet og NIF, har Furuset IF og SFOene i Bydel Alna startet opp prosjektet Allidrett For Alle i SFO. Målet er å øke kompetansen til de ansatte, og få barn til å være fysisk aktive i minst 30 minutter hver dag på SFO.

SFO

Bjørnar Holsæter har jobbet i SFO i 11 år. Han er idrettskoordinator for prosjektet Allidrett For Alle og kombinerer stillingen med å være leder på Jeriko SFO. Bjørnar er glødende opptatt av at barna skal være fysisk aktive. Han jobber kontinuerlig med å heve utemiljøet i barnas nærområde slik at de blir stimulert til å være fysisk aktive både i tilrettelagt aktivitet og i den frie leken.

Barn og kosthold – praktiske tips om sunt kosthold

Kursholder Ellen Hovland

Kurs F 119
Fredag 31.10
14.00–16.00
Bhg/SFO/B.trinn

Vi hører stadig at det er viktig at barn spiser sunt. Både for å vokse, holde seg friske og legge grunnlaget for god helse senere i livet. Men rådene spriker i alle retninger. Hva er egentlig best for barna? Er yoghurt den verste sukkerkilden for barn? Hvor ille er egentlig sjokoladepålegg? Kurset vil inneholde svarene på dette og mange andre praktiske tips.

Ellen Hovland er utdannet klinisk ernæringsfysiolog, med hovedfag i barns kosthold. For tiden jobber hun ved Opplysningskontoret for Meieriprodukter.

Aktiv læring i friluft

Kursholder Hege Melby og Ragnhild Leirset

Kurs F 120
Fredag 31.10
13.00–16.00

SFO /B.trinn

Uteskole er også skole! Positive naturopplevelser og variert fysisk aktivitet er bra for barns utvikling. Det vil være med å hjelpe dem å nå kompetansemålene innen mange fag og øve opp de grunnleggende ferdighetene. Lærestoffet i de første årene skal være mest mulig tverrfaglig. Hvis det legger vekt på daglig fysisk aktivitet for elevene, vil opplegg i naturen kunne være en integrert del av mange fag i skolen. Aktivitetene som blir gjennomgått berører følgende fag: natur og miljø, norsk, matematikk, kunst og håndverk, kroppsøving, mat og helse.

Hege Melby har drevet med uteskole i 15 år, utdannet innen skog og skogbruk, og har praktisk pedagogisk utdanning. Hun er ansatt i Skogselskapet i Buskerud. Ragnhild Leirset er utdannet fra UMB innen naturforvaltning. Hun er ansatt i Drammen og Opland turistforening der hun arbeider med å få barn, ungdom og voksne ut i friluft. Kurset arrangeres i samarbeid med Skogselskapet i Buskerud og Drammen og Opland Turistforening.

Kroppslig lek – hvorfor skal vi legge til rette for slik lek?

Kursholder Heid Osnes

Kurs F 121
Fredag 31.10
09.00–12.00

Alle

Kroppslig lek – hvorfor skal vi legge til rette for slik lek? Syn på barn og syn på læring er viktige faktorer for hvordan vi organiserer og tilrettelegger læringssituasjoner. Kurset vil vise praktiske eksempler på kroppslig lek og hvordan en kan tilrettelegge og organisere denne type lek. Samtidig vil det presenteres teori som legitimerer at kroppen, bevegelsene og den viltre leken kan være sentral i pedagogisk arbeid. Kurset er praktisk. Ta med klær du kan bevege deg i.

Heid Osnes: Høgskolelektor i fysisk fostring på førskolelærerutdanningen, HiO. Hovedfag fra Norges Idrettshøgskole med fokus på utviklingshemmede. Hun er opptatt av den kroppslige/fysiske leken med vekt på utprøving og eksperimentering med egen kropp. Utfordring, mestringsopplevelser og kroppsbevissthet står sentralt i valg av metodikk.

Kroppen i lek – la det bli sirkus!

Kursholder Maybritt Jensen og Heid Osnes

Kurs F 122
Fredag 31.10
12:30–16.00

Alle

På dette kurset vil vi vise sirkusaktiviteter som lett kan gjennomføres i barnehagen og på alle skoletrinn i grunnskolen. Gjennom balanseøvelser, akrobatikk, klovning, pyramidebygging og sjonglering vil vi prøve ut øvelser hvor alle elever vil kunne oppleve mestring. Vi vil gi råd og tips til hvordan ulike fag kan integreres i prosjektarbeid. Kurset er praktisk. Ta med klær du kan bevege deg i.

Heid Osnes er lærer i fysisk fostring på førskolelærerutdanningen, HIO. Hovedfag fra Norges Idrettshøgskole med fokus på utviklingshemmede. Hun er opptatt av den kroppslige/fysiske leken med vekt på utprøving og eksperimentering med egen kropp. Utfordring, mestringsopplevelser og kroppsbevissthet står sentralt i valg av metodikk. Maybritt Jensen er lærer i drama på førskolelærerutdanningen, HIO. Hovedfag i teatervitenskap fra UiO med hovedoppgave i gjøglerkulturen fra middelalderen frem til i dag. Underviser innen tema klovning og sirkus. Begge to har i flere år undervist sammen og holdt kurs innen sirkus for lærere og studenter på ulike nivåer.

Ungdom og kosthold

Kursholder Kjersti Selseth

Kurs F 123
Fredag 31.10
10.00–15.00
M.trinn/U.trinn

Dette er et kunnskaps- og inspirasjonskurs for de som underviser i mat og helse. Kurset tar for seg hvordan det står til med ungdommens kosthold og om hvordan de kan bevisstgjøres på sitt eget kosthold. Det blir halvparten teori og halvparten praktisk matlaging.

Kjersti Seseth er utdannet faglærer i ernæring, helse og miljøfag. Hun jobber for tiden på opplysningskontoret for Meieriprodukter.

Barn med vanskelige livsbetingelser og vårt ansvar

Kursholder Jan Steneby

Kurs F 124
Fredag 31.10
09.00–12.00

Bhg/B.trinn

Hvordan kan vi møte barn som har vanskelige livsbetingelser og hvor går grensen mellom vårt og andre instansers ansvar? Vi sier ofte at barn er i krise når familiesituasjonen er preget av foreldrenes psykiske lidelser eller rusproblemer. Hvordan kan de vanskelighetene barn strir med vise seg i barnehage, skole eller SFO og hvordan møter vi barna og familiene deres?

Jan Steneby er utdannet førskolelærer. Han har tidligere erfaring fra arbeid i barnehager og arbeider nå som fagkoordinator og foredragsholder i Organisasjonen Voksne for Barn. Han er ansvarlig for fagområdet risikoutsatte barn og særlig barn som har psykisk syke og/eller rusmiddelavhengige foreldre. Kurset arrangeres i samarbeid med organisasjonen Voksne for barn.

Oppmerksomhetstrening for barn

Kursholder Anne Sælebakke

Kurs F 125
Fredag 31.10
12:30–16.00

Alle

Hvordan kan vår tids overstimulerte barn lære å holde balansen i en travel og utadrettet hverdag? Prosjektet «Barn i balanse» gir barn nøkler til å mestre disse utfordringene. Den røde tråd er trening av oppmerksomheten gjennom stillhetserfaring, vennlig berøring, bevegelse med konsentrasjon, tid til refleksjon. Hensikten er avspenning og stressmestring, karakterbygging og allmenndannelse. Pilotprosjektet ved Drøbak Montessoriskole blir presentert, samt smakebiter på nøklene.

Anne Sælebakke er lærer, fysioterapeut og psykoterapeut. Til daglig arbeider hun med undervisning, veiledning og terapi. Se www.anneselebakke.no. Oppmerksomhetstrening/mindfulness går igjen som en rød tråd i hennes arbeid. For tiden er hun leder for det praktisk/pedagogiske prosjektet «Barn i balanse», hvor barn lærer nøkler til balanse og livsmestring. Hun har lang erfaring fra grunnskolen som fysioterapeut, pedagogisk veileder og spesiallærer med kompetanse på fysisk fostring, kinesiologi og forbyggende helsearbeid.

LØRDAG 1.11

Hvordan undervise i leseforståelse?

Kursholder Rune Andreassen

Kurs L 1
Lørdag 01.11
09:00–12.00

M.trinn

Vi vet at teknisk leseferdighet og leseflyt er viktig, men ikke tilstrekkelig for å oppnå god leseforståelse. Når lesing skal være et læringsredskap, bør fokus rettes mot å elevenes motivasjon, forkunnskaper og bruk av strategier. Kurset gir eksempler på hvordan undervisningen kan legges opp for at elevene skal bli engasjerte lesere. Elementer som blir fremhevet er nysgjerrighet, klasseromsdialog, kognitiv modellering, gradert støtte og elevsamarbeid. Erfaringer fra norske lærere som har prøvd ut denne type undervisning blir gjennomgått.

Rune Andreassen har lang erfaring som lærer på alle trinn i grunnskolen, og har arbeidet som rådgiver i PP-tjenesten, med lese- og skrivevansker som spesialfelt. Har foretatt en feltstudie om leseopplæring på mellomtrinnet og har publisert artikler om leseopplæring og leseforståelse. Er nå ansatt ved Høgskolen i Østfold, Avdeling for lærerutdanning.

Hva kan vi gjøre for de mest utfordrende barna?

Kursholder Lise Barsøe

Kurs L 2
Lørdag 01.11
12:30–15.30

Bhg/SFO/S.trinn

Stadig flere barn i barnehage og skole er urolige, ukonsentrerte og utagerende. Dette kurset vil handle om:

- Hva kan dette skyldes?
- Hva kjennetegner disse barna, og hvilke behov har de?
- Hva slags kompetanse er nødvendig for å lykkes i arbeidet med disse barna?

Lise Barsøe er lærer og pedagogisk veileder og har lang erfaring fra arbeid med barn og unge med atferdsvansker. Hun er en erfaren kursholder i dette temaet både for barnehage, skole og foreldre.

Barn i sorg og krise. Hvordan kan skole og barnehage møte dem?

Kursholder Tine Bøe Joheim

Kurs L 3
Lørdag 01.11
13:00–15.00

Alle

Hvordan kan barnehagen og skolen legge forholdene til rette slik at barn som opplever sorg/krise blir møtt på en best mulig måte. Vi skal se på ulike reaksjoner hos barn, men og ha fokus på hvordan vi kan møte de barna dette gjelder.

Tine Bøe Joheim er utdannet førskolelærer og spesialpedagog. Hun har jobbet som pedagogisk leder i 15 år, og som spesialpedagog i 9 år. Hun har vært engasjert i Støtteforeningen for Kreftsyke barn, der hun har hatt ansvar for kontakt med familier som mister barnet sitt i kreft. Hun er for tiden også engasjert som gruppeleder i sorggrupper for barn som mister nære relasjoner.

Autisme og persepsjon

Kursholder Ellen Ekevik

Kurs L 4
Lørdag 01.11
09:00–12.30

Alle

De fleste som kjenner noen med autisme/asperger syndrom har lagt merke til spesiell atferd knyttet til sansestimuli. Kurset handler om disse særegenhetene, hva det er for noe og hvordan det kan kartlegges. Dette er av stor viktighet i forhold til tilrettelegging på alle arenaer for disse barna/ungdommene – kanskje spesielt i skolesituasjonen.

Ellen Ekevik er cand. ed. Har i en årrekke arbeidet i videregående skole med ungdom med psykisk utviklingshemming og ungdom med autisme. Ansatt i Habiliteringstjenesten i Østfold 1991–95, deretter i PPT. Nå ansatt i PPT for Hobøl, Skiptvet & Spydeberg. Hovedoppgavetemaet var Asperger syndrom.

Workshop om humor i barnehagens arbeid

Kursholder Randi Evenstad og Magritt Lundestad

Kurs L 5
Lørdag 01.11
09:00–12.00

Bhg

«Glede, humor og estetiske opplevelser må være kjennetegn ved barns tilværelse i barnehagene» jfr Rammeplan for barnehagen pkt.2.4 Kurset har en praktisk og teoretisk innfallsvinkel til humor i arbeidet i barnehagen. Gjennom lek og ulike øvelser setter vi fokus på barns utvikling av humorforståelse, sosial kompetanse og de voksnes eget forhold til humor i barnehagehverdagen.

Randi Evenstad er høgskolelektor i pedagogikk og drama og underviser i førskolelærerutdanningen ved HiO. Magritt Lundestad er høgskolelektor i pedagogikk og er rådgiver ved praksisenheten ved HiO. Hun har skrevet flere bøker om personalsamarbeid og ledelse. Begge er førskolelærere og har arbeidet i barnehage.

Gir vi gutter og jenter like muligheter i barnehagen?

Kursholder Pia Friis

Kurs L 6
Lørdag 01.11
09.30–11.30

Bhg/SFO

Pedagoger sier de behandler gutter og jenter i barnehagene likt fordi de behandler barn individuelt. Prosjekter i Norge og Sve- rige viser imidlertid at vi gjør stor forskjell på gutter og jenter fordi vi alle har noen formening om hvordan gutter og jenter henholdsvis skal være. Et prosjekt kalt Observant og rettferdig i Bjerkealleen og Myrer Kanvas-barnehager tok video-opptak av personalet i samhandling med barn for å analysere klippene ut i fra et kjønns-perspektiv. Foredraget forteller om prosjektet, om våre erfaringer og viser en del av video-klippene. Man får også vite hvordan andre barnehager kan gjøre det samme prosjektet i egen barnehage.

Pia Friis er daglig leder i Bjerkealleen og Myrer Kanvas-barneha- ger. Hun har skrevet et av tema-heftene til rammeplanen som omhandler likestilling. Hun holder foredrag om hvordan rekrut- tere og beholde menn i barnehagene og har ca 50% mannlige ansatte i sine barnehager. Hun var leder for et strategi-prosjekt i Kanvas der andelen menn skulle øke fra 9 til 20% på 2 år. Dette målet ble nådd. Pia Friis ble utdannet førskolelærer i 1977.

Leksehjelp- mestring, integrering og sosial mobilitet

Kursholder Odd Erik Germundsson

Kurs L 7
Lørdag 01.11
12:30–15.30

Alle

Forskjellene på gode og dårlige leksehjelpstilbud kan være som forskjellene på dag og natt. Dette kurset i mestringspedagogisk leksehjelpsmetodikk gir deg innsikt i mestringsens viktigste prinsipper og menneskesyn. Dessuten får du tips til metoder som ble prøvet ut i prosjektet «Leksehjelp i Oslo indre øst» (1995–97) og som førte til både oppsiktsvekkende faglig fremgang og til en målbar bedring av selvbildet, særlig for elever med foreldre med lav utdanning. Prosjektets resultater ble prisbelønt to ganger. Du som driver med leksehjelp som pedagog eller leder kan glede deg til et spennende og inspirerende kurs!

Odd Erik Germundsson (1948) er cand.mag. og adjunkt med opprykk og har lærerhøyskole, sosialantropologi, historie og flerkulturell pedagogikk i fagkretsen. Han har gjennom 20 år vært pioner for mestringspedagogisk leksehjelp og arbeidet med enslige mindreårige asylsøkere. Er blitt tildelt Oslo kommunes Servicepris (1996), Det nytter-prisen (1997) og Foreldreprisen (2000) for sitt mestringspedagogiske metodearbeid.

Barn med tilknytningsforstyrrelser

Kursholder Morten Grøvli

Kurs L 8
Lørdag 01.11
12.00–16.00

Alle

Tilknytningsforstyrrelser innebærer vansker i samhandling med andre barn og voksne. Årsaken er manglende bekreftelse, brudd og avvising i omsorgen. Dette er de utagerende, oppmerksomhetssøkende og kontrollerende barna som får oss til å føle oss maktesløse og frustrerte, men også barn som kan virke «voksne», mestrende og udiskriminerende. Kurset gir en beskrivelse og forståelse av atferden, samt en gjennomgang av tiltak.

Psykolog Morten Grøvli er avdelingssjef ved BUP AHUS, og har tidligere lang erfaring i PPT og barnevern. Han har i flere år arbeidet med veiledning og kursing overfor skoler, barnehager, institusjoner, førstelinjetjeneste og fosterhjem.

Elevvurdering i lys av Kunnskapsløftet – tilpasset opplæring slik at elevene opplever mestring

Kursholder Marit Jensen

**Kurs L 9
Lørdag 01.11
09.30–12.00**

Skole

- Fra kunnskapsmål til kompetansemål
- Hvordan bør skolen utforme sin lokale læreplan?
- Hvordan utvikle vurderingskriterier?
- Hvordan tilrettelegge og planlegge for en mer differensiert tilpasset undervisning gjennom systematisk arbeid med elevvurdering?
- Hvordan gi gode faglige tilbakemeldinger til elevene?
- Hvordan sikre en mer rettferdig vurdering?
- Hvordan involvere elevene i vurderingsarbeidet?
- Hvordan dokumentere vurderingen på en faglig god nok og hensiktsmessig måte?
- Det vil bli gitt konkrete eksempler på ulike skjemaer skolen kan bruke i vurderingsarbeidet.

Marit Jensen har lang erfaring fra undervisning, som øvingslærer ved allmennlærerutdanningen i Oslo og som pedagogisk veileder i Utdanningssetaten. Hun er medforfatter på norskverket for ungdomsskolen Fra Saga til cd. Hun driver eget konsulentfirma, Endringsagenten. Fortiden arbeider hun som prosjektleder i forbindelse med byggingen av Nye Rommen skole og oppvekstsenter.

Gutter kan og vil, men de trenger litt hjelp av og til!

Kursholder Knut Rune Johansson

**Kurs L 10
Lørdag 01.11
09.00–12.00**

Alle

Det skal være mulig å fly som en ørn, sloss som en løve og gå som en panter i natten. Da blir livet verdt å leve! Gutter som blir sett for det de er, både vil og kan. I hvilken grad får guttene definere seg selv ut fra egne premisser? «Produserer» vi gutter med atferdsvansker fordi vi ikke ser og forstår dem? Hvordan kan vi voksne være med på å utvikle en kultur for guttene i barnehage og SFO?

Knut Rune Johansson har lang fartstid som pedagogisk leder og styrer i barnehage og er nå rådgiver i Asker kommune. Han er prosjektleder for «Menn i barnehager» i samme kommune, og mottok i 2002 likestillingsprisen, Oslo og Akershus, for arbeidet med å rekruttere menn til barnehagene.

Lesevenner og språklek

– samarbeidsprosjekt som styrker
språkkompetanse hos barn fra 3–12 år

Kursholder Torlaug Nessel og Benedikte Skråmo Holst

Kurs L 11
Lørdag 01.11
13:00–15.30

Bhg/B.trinn

Kurset passer for ansatte i barnehage og skole som ønsker å utvikle språkressurser hos norske og minoritetsspråklige barn på en spennende måte. I «Lesevenner» leser barn fra 2.–7. trinn på norsk og morsmål for 3–5 åringer i barnehagen. I «språklek» samarbeider 5 åringer og 1. trinn om eventyr som tema med utgangspunkt i «snakkepakken året rundt». Modellene er utviklet ved Vevelstadåsen skole og Vevelstadåsen barnehage i Ski kommune.

Torlaug Nessel har migrasjonspedagogisk utdanning og 25 års erfaring med minoritetsspråklige elever. HUn har arbeidet i Ski kommune med utvikling av modeller, faglig ansvar for tospråklig opplæring og kompetanseutvikling av morsmåls lærere. Benedikte Holst er førskolelærer med 10 års erfaring som pedagogisk leder og arbeider med tilrettelegging av språkstimulering av tospråklige barn i barnehage, opplæring av morsmålsassistenter og kompetanseheving av barnehageansatte i Ski kommune.

Syng og lær!

Kursholder Tom Næss

Kurs L 12
Lørdag 01.11
13:00–15.30

Alle

Sangboka «Syng og Lær» har vært en suksess i skolen og er nå under revisjon. Til hvert av skolens 10 fag vil det bli utgitt en utgave med CD'er i omslaget. De to første er «Syng og Lær Norsk» og «Syng og Lær Matematikk». Dette kurset presenterer sang som pedagogisk verktøy. Kursdeltakerne får vite hvorfor man lærer lettere gjennom sang, prøve seg på gamle og nye Syng og Lær-sanger, og får eksempler på oppgaver knyttet til disse.

Tom Næss er førsteamanuensis ved Norges Musikkhøgskole og utdannet lærer og musikkterapeut. Kurset arrangeres i samarbeid med Norsk Noteservice AS

Trening av arbeidsminnet.

Minnelek er et dataprogram utviklet av psykologer og pedagoger i samarbeid med Universitetet i Lund

Kursholder Erik Truedsson

Kurs L 13
Lørdag 01.11
10:00–13.00

Alle

Presentasjon av arbeidsminnet ved psykolog Erik Truedsson. Han informerer om hva arbeidsminnet er, hvor det er plassert i hjernen, samt hvordan forskning har vist at arbeidsminnet kan trenes opp. Hva kan man tenke på når man trener et barn med konsentrasjonsvansker, og hva man skal gjøre for å skape et så optimalt læringsmiljø for barnet som mulig. Demonstrasjon av dataprogrammet Minnelek med arbeidsbok.

Erik Truedsson har psykologieksamen fra Lund universitet og arbeider fra høsten 2008 som PTP – psykolog på neuropsykiatriske enheten på Sankt Görans sjukhus i Stockholm. Kurset arrangeres i samarbeid med Normedia AS.

Hvordan kan ulike mennesketyper fylle voksenrollen i barnehagen?

Kursholder Inger M. Pedersen

Kurs L 14
Lørdag 01.11
12:30–15.30

Bhg

Det private, personlige og profesjonelle i voksenrollen. I følge rammeplanen skal personalet veilede barna i deres prosess for utvikling av egenart og væremåte. Vi ser på mangfoldet i personalgruppen som et gode for å være rollemodeller for utviklingen av mangfoldet i barnegruppen. Bevisstgjøring og forståelse av oss selv, andre og våre møter vil kunne påvirke hvordan vi opptrer i vår yrkes- og voksenrolle.

Kursholder har lang erfaring fra ulike stillinger i barnehage og skole. Hun driver kursvirksomhet via www.vildu.no, Barnehageforum, Pedagogisk forum og SEBU. Spisskompetanse: arbeidsglede, personlig kompetanse i team og ledelse/lederskap.

«Alle mann i farta» – læring gjennom fysisk aktivitet

Kursholder Hilde Marie Schjerven

Kurs L 15
Lørdag 01.11
09:00–12.00

B.trinn

Kurset setter fokus på utendørsarenaen brukt som pedagogisk virkemiddel og læringsfremmer. Du får kunnskap om hvordan barns kompetanser, ferdigheter og holdninger kan utvikles gjennom fysisk aktivitet og uteskole. Lær om bevegelse og aktivitet som redskap for å føle MESTRING og GLEDE! Kurset inneholder mange praktiske og gjennomprøvde eksempler.

Hilde M. Schjerven er rektor ved Runni ungdomsskole. Hun var tidligere rektor ved Østgård barneskole og har undervisningserfaring fra hele grunnskoletrinnet. Hun har arbeidet med pedagogisk veiledning og holder kurs for skoleledere, lærere og SFO-ansatte.

Vurdering som fremmer læring og utvikling

Kursholder Grete Sevje

Kurs L 16
Lørdag 01.11
09:00–12.00

Skole

Kurset tar for seg faglige perspektiver på elevvurdering og gir eksempler på hvordan skolen kan arbeide for å skape en vurderingskultur som øker den enkeltes læringsutbytte. Kurset inneholder eksempler på: hvordan utvikle gode kjennetegn på måloppnåelse, hvordan vurdere ulik grad av måloppnåelse, hvilke verktøy kan det være hensiktsmessig å benytte. Betydningen av elevmedvirkning og foreldreinvolvering i vurderingen drøftes.

Grete Sevje har lang erfaring som lærer på u.trinnet og har undervist i pedagogikk og fagdidaktikk ved ILS, universitetet i Oslo. Hun arbeider som pedagogisk konsulent og kursholder i Senter for Erfaringsdeling.

Bitching – Jenter og mobbing

Kursholder Liv Skotheim og Anna Holm Vågsland

Kurs L 17

Lørdag 01.11

12:30–15:30

M.trinn/U.trinn

Alle kan se rennende neseblod eller kjenne lukten av en ransel full av råttne melk. Men at noen som fortsatt er «venninner» mobber hverandre er vanskeligere å forstå. Hva er jentemobbing? Og hvordan kan vi bli mer oppmerksomme på de indirekte metodene jenter bruker?

Liv Skotheim er redaktør for ungdomsdebattsiden Si ;D i Aftenposten. Anna Holm Vågsland har jobbet med filmprosjekter mot mobbing gjennom Redd Barna. Sammen har de skrevet boka «Bitching – om jenter og mobbing».

Våre kunder gjør kloke kjøp for fremtiden!

Vi satser på å forene vårt ansvar om og drive, samt utvikle, et lønnsomt firma for å etterlate en verden i balanse til våre barn, barnebarn og generasjonene som kommer etter dem.

Et skritt mot redusert klima- og miljøpåvirkning er å satse på produkter av høy kvalitet som holder lenge.

Som eneste firma i bransjen med en kvalitets- og miljøsertifisert produktutvikling, stiller vi høye krav på produsenter, kvalitet, funksjon, materiale, transport, gjenvinning og klimapåvirkning.

Rahmqvist bidrar til en grønnere og friskere planet!

Rahmqvist
AVICO
www.rahmqvist.no/avico

Storyline med samfunnsfag og naturfag som regifag

Kursholder Kristin Jacobsen og Marianne Nitschke

Kurs L 18
Lørdag 01.11
09.30–12.00

B.trinn

Storyline er en temafortelling der det skapes en fiktiv verden hvor elevene må være aktive i sin søken etter nye kunnskaper og ferdigheter. Metoden er tverrfaglig. Presentasjon av flere story-line: Storyline hvor elevene gjennom ulike hendelser og oppgaver må tenke og i praksis anvende miljøvern og design. Historiske storyline hvor elevene gjennom figurer/rolle lærer om hvordan folk levde før.

Marianne O Nitschke og Kristin Jacobsen er pedagoger på Bekkelaget skole. De har siden 1998 brukt storyline som metode. De holder jevnlig kurs (grunnskole, ungdomsskole, voksenopplæring) og var blant annet med på Nordisk Storylinekonferanse i Tønsberg våren 2005 og Internasjonal Storylinekonferanse i Glasgow 2006.

Lærerens møte med barnevernstjenesten

Kursholder Bengt Morten Wenstøb

Kurs L 19
Lørdag 01.11
13:00–15.00

Alle

Lærere i skole og barnehage vil før eller senere stifte bekjentskap med barneverntjenesten og andre vil måtte vitne i fylkesnemda. Hvordan arbeider barneverntjenesten? Hva er fylkesnemda? Hva forventer barneverntjenesten av læreren? Kursholder vil presentere et rollespill utviklet ved barnevernpedagogutdanningen i Østfold. Rollespillet gir en innføring i hvordan man kan forholde seg til barneverntjenesten og hvordan man kan forberede seg som vitne i fylkesnemda. Kursholder vil også se nærmere på hvilken dokumentasjon det kan være viktig at den enkelte lærer utarbeider når en barnevernssak er opprettet.

Bengt Morten Wenstøb er utdannet sosionom, cand. socion. og Diploma in Public Health. Han arbeider for tiden med sin dr.grad med tema barns rettigheter. Han har tidligere arbeidet innen kommunal virksomhet samt forskning og undervisning.

Læringsstrategier og elevvurdering

Kursholder Grete Helle

Kurs L 20

Lørdag 01.11

09:00–11.00

Skole

Læringsstrategier i skolen har tradisjonelt bestått av tankekart, ordkart, styrkenotat, spoletekst, venn-diagram og vøl-skjema. Denne forelesningen vil presentere en rekke nye læringsstrategier og samtidig gi deltakerne erfaring i å bruke dem. Forelesningen vil også ha fokus på Blooms taksonomi koblet opp mot elevvurdering og læringsstrategier. Dette blir en meget praktisk forelesning med mye deltakermedvirkning.

Grete Helle arbeider i firmaet Ringer i vann. Hun har utgitt en rekke fagbøker om skole- og barnehageutvikling på kommune-forlaget. Ringer i vann er engasjert med skole og barnehageutvikling i en rekke kommuner – se www.ringerivann

Fra god til enda bedre, barnehagen som lærende organisasjon

Kursholder Grete Helle

Kurs L 21

Lørdag 01.11

13:00–15.00

Bhg

Det har de siste årene vært satset stort på utbyggingen av barnehager. Det har imidlertid vært liten fokus på helhetlig kvalitetssyn – rammeplanen i bunn, via verdi og visjonsarbeid til hva som skjer ute på avdelingene. Foredraget presenterer et helhetlig syn på hva kvalitet kan være og har blant annet en rekke praktiske eksempler fra barnehager på New Zealand.

Grete Helle arbeider i firmaet Ringer i vann. Hun har utgitt en rekke fagbøker om skole- og barnehageutvikling på kommune-forlaget. Ringer i vann er engasjert med skole og barnehageutvikling i en rekke kommuner – se www.ringerivann.no

Læringsfremmende vurdering

Kursholder Roald Jensen

Kurs L 22
Lørdag 01.11
09:00–12.00

Skole

Kurset setter fokus på sammenhengen mellom læring og vurdering og hvordan vurdering kan gjøres læringsfremmende. Det tas utgangspunkt i den praksis som finnes i ethvert klasserom og hvordan kvalitet kan utvikles ut fra eksisterende praksis.

Roald Jensen er ansatt ved Senter for kompetanseutvikling ved Høgskolen i Østfold med temaer som læring, vurdering, tilpasset opplæring og skoleutvikling. Publisert boka «Tilpasset opplæring i en lærende skole».

Pedagogisk ledelse – en utfordring!

Kursholder Knut Rune Johansson

Kurs L 23
Lørdag 01.11
13:00–16.00

Bhg/Ledere

Barnehagen trenger tydelige ledere som tør å være visjonære og gå foran i arbeidet med å utvikle virksomheten som en lærende organisasjon. Hvordan lede andre når menneskesyn, verdier og holdninger står i fokus? Dette kurset handler om utfordringer og erfaringer knyttet til det å være leder for både voksne og barn i en pedagogisk virksomhet.

Knut Rune Johansson har lang fartstid som pedagogisk leder og styrer i barnehage og er nå pedagogisk veileder i Asker kommune. Som leder er han opptatt av å ha klare visjoner med ståsted i verdier og å være villig til å risikere for å oppnå resultater.

Teamarbeid i skolen – fra kriseteam til lærende team

Kursholder Lene Rønning-Arnesen

Kurs L 24
Lørdag 01.11
09:00–12.00

Skole

Kurset tar for seg en enkel metodikk for å kartlegge styrker og svakheter i team. Man får frem ulikheter og verdien av å forstå seg selv i forhold til andre i samarbeid. Metoden er enkel, skaper en lett atmosfære med mye humor, og bidrar til å skape et trygt klima preget av åpenhet, selvrefleksjon og utvikling. Mange skoler har tatt dette i bruk i arbeidet med organisasjonsutviklingen som er foreskrevet i K-06.

Lene Rønning-Arnesen har vært øverste leder i organisasjoner og i skoleverket. Er sertifisert som individuell coach, har gjennomgått lang trening i organisasjons-coaching, og er mye brukt som rådgiver i offentlig virksomhet.

Tydelig og kraftfull ledelse

Kursholder Lene Rønning-Arnesen og Dag Gulbrandsen

Kurs L 25
Lørdag 01.11
13:00–16.00

Ledere

Kursholderne vil gjennom dette kurset bidra til å videreutvikle den lederstilen som viser seg å være den mest effektive i kunnskapsorganisasjoner; den synlige og tydelige lederen som tar stilling. Med utgangspunkt i hverdagslige utfordringer vil kurset ha fokus på kommunikasjonsferdigheter gjennom mellommeneskelige relasjoner og på hvem man må være som en tydelig person i den moderne kunnskapsskolen.

Dag Gulbrandsen er rektor på videregående skole. Han er utdannet coach, har mastergrad i utdanningsledelse, og har skrevet flere lærebøker for grunnskolen. Lene Rønning-Arnesen har vært øverste leder i organisasjoner og i skoleverket. Er sertifisert som individuell coach, har gjennomgått lang trening i organisasjons-coaching, og er mye brukt som rådgiver i endringsprosesser i offentlig virksomhet.

Både smil og kvalme smitter

– Om arbeidsmiljøets betydning i barnehagen

*Kursholder Anne Lena Strømsborg
og Agnethe Løken Svinningen*

Kurs L 26
Lørdag 01.11
09:00–12.00

Bhg

Barnehagen er en spesiell arbeidsplass hvor alle er avhengig av hverandre, og hvor vi er svært sårbare ved fravær og umotiverte medarbeidere. Hvordan skape et best mulig arbeidsmiljø slik at:

- Trivselen, yrkesstoltheten og kvaliteten er høy!
- Fravær, misnøye og konfliktnivå er lavt

Hvordan ansatte opplever å jobbe i barnehage akkurat nå formidles ved hjelp av praksisfortellinger og humor.

Anne Lena Strømsborg (styrer) og Agnethe Løken Svinningen (pedagogisk leder) jobber i Kråkstad barnehage. De ser betydningen av engasjerte og kompetente voksne for å ivareta barna på best mulig måte, og setter søkelyset på arbeidsmiljøet i barnehagen på en inspirerende måte.

Hvem passer på leder'n?

Kursholder Anne Sælebakke

Kurs L 27
Lørdag 01.11
09.00–12.30

Alle

I en travel hverdag har lederen det overordnede ansvar både for skolen/ barnehagens drift og pedagogikk, og for sine medarbeidere. Hvordan balansere mellom arbeidsplassens behov og egne behov? Hvordan kan du som leder sette enkle prinsipper for nærvær, egenomsorg og stressmestring på dagsordenen, både i forhold til deg selv og i forhold til dem du leder? Kurset gir kunnskap og ferdigheter i kunsten å ta vare på egen helse og livskvalitet i vår tid.

Anne Sælebakke er lærer, fysioterapeut og psykoterapeut. Til daglig arbeider hun med undervisning, veiledning og terapi. Oppmerksomhetstrening/mindfulness går igjen som en rød tråd i hennes arbeid. For tiden er hun leder for det praktisk/pedagogiske prosjektet «Barn i balanse», hvor barn lærer nøkler til balanse og livsmestring. Se www.anneselebakke.no. Hun har lang erfaring fra grunnskolen som fysioterapeut, pedagogisk veileder og spesiallærer med kompetanse på fysisk fostring, kinesiologi og forebyggende helsearbeid.

Musikk kan bygges av glede

Kursholder Anette Sjøasæt Bjørke

Kurs L 28
Lørdag 01.11
09.30–12.00

Bhg

Musikk kan bygges av glede er en workshop som tar sikte på å inspirere til videreutvikling av et allerede eksisterende musikk-tilbud. I løpet av kurset skal vi:

- Fornye og videreutvikle «oppbrukte» sanger
- Inkludere enkle instrumenter i samspill
- Lage nye sanger, skreddersydd til spesielle formål
- Dele med hverandre og høste av erfaringer
- Leke oss til kunnskap

Anette Sjøasæt Bjørke er musikkterapeut, sykepleier og journalist. Hun har tidligere jobbet med musikk i mange sammenheng og settinger, men da hun selv fikk barn ble musikken «født på ny».

Man tager hva man haver

Kursholder Gunn Hilde Espegard

Kurs L 29
Lørdag 01.11
09.30–12.30

Bhg/Alle

Velkommen til et kreativt og interaktivt formingskurs! Du får morsomme tips til hvordan du kan bruke enkle og kjente materialer på nye måter. Du kan lage kunst av det utroligste! Ta med kr 50,- og gjerne noe av det du har i skapet, så leker vi sammen på beste Pippi-vis: Man tager hva man haver!

Gunn Hilde Espegard er utdannet barnevernspedagog og har jobbet flere år i barnehage. For tiden jobber hun med design av barneklær. Hun holder også formingskurs for barnehageansatte og andre interesserte.

Musisk lek gjennom lyd – stemme – bevegelse

Kursholder Svein Fuglestad

Kurs L 30
Lørdag 01.11
13:00–16.00

Bhg/SFO/B.trinn

Målet med kurset er å gi ny inspirasjon og mot til å sette i gang musiske aktiviteter i barnehage og småskole, og samtidig vise at lek med musikk kan stimulere barns skapende evner og sosiale kompetanse. Med utgangspunkt i lyd, stemme, bevegelse og kroppens instrument vil vi utforske, eksperimentere og komponere på ulike måter. Deltagelse på kurset krever ingen spesielle forkunnskaper i musikk eller ferdigheter på instrumenter.

Svein Fuglestad er høgskolelektor i musikk, og har undervist barnevernspedagogstudenter og førskolelærerstudenter ved Høgskolen i Oslo og Høgskolen i Hedmark. Han har lang erfaring innen musikkterapeutisk arbeid med barn og voksne. I nærmere 15 år har han jobbet med musikkformidling overfor mennesker med hiv/aids på Aksept – senter for alle berørt av hiv, Kirkens Bymisjon.

Knytt på nytt – Innføring i enkel ryeknytting

Kursholder Katrine Glette

Kurs L 31
Lørdag 01.11
12:30–16.00

Skolen

Med utgangspunkt i boka Knytt på nytt utgitt av Unika Forlag, Norges husflidslag tar kurslæreren for seg knytteteknikken og materialbruk. Det finnes et uttall av muligheter for morsomme og tidsriktige ryeprodukter – milevis fra den tradisjonelle gulv- og veggrya. Alt som lar seg knytte kan brukes.

Kursholder er forfatter av boka og designer for alle modellene. Glette er særlig opptatt av å fornye de «smale og glemte» håndarbeidsteknikkene Bor og arbeider på Karmøy. Hun har bakgrunn fra utvikling og salg av husflidsprodukter med et moderne og samtidig uttrykk! Kurset er i samarbeid med Norges Husflidslag.

Tegne med tråd – brodere med barn

Kursholder Anne Guri Gunnerød

Kurs L 32
Lørdag 01.11
09.00–12.30

SFO/B.trinn

Å «Tegne med tråd» er en metode for å innføre barn i broderiets verden. Metoden og teknikken er grunnleggende enkel, men gir rom for utvikling. Barna vil raskt lære teknikken og kan utvikle seg videre i eget tempo. Følelsen av mestring vil oppnås på mange nivåer. Kurslærer gjennomgår metoden og deltakerne kommer i gang med egne arbeider. Forslag til ulike materialer, hjelpemidler og tips og ideer til modeller tilpasset ulike alders-trinn blir gjennomgått. Kurset bygger på boka Tegne med tråd, utgitt på Unika forlag, Norges Husflidslag 2007. Kurslærer holder materiell og utstyr. Materialpakke koster kr. 60,- og inneholder stoff, brodergarn og brodernål. Broderiramme kan lånes eller kjøpes. Pris kr. 50,-

Anne Guri Gunnerød er ansatt i Norges Husflidslag som husflidskonsulent i Akershus. Hun er faglærer i forming og har 16 års undervisningskompetanse fra grunnskole og folkehøgskole samt bred erfaring som kurslærer for voksne og barn/unge. Kurset er i samarbeid med Norges Husflidslag.

Over brua.

Hvordan bruke sang og musikk i eventyrfortelling

Kursholder Truppen og Lillekor

Kurs L 33
Lørdag 01.11
09:00–12.00

Bhg/SFO

Hvordan blir vi ett personale som synger mer? Hvordan skal vi få fortalt flere eventyr? Hvordan skal vi få tatt i bruk det vi vet vi egentlig kan? Kort sagt: Er dere en barnehage/SFO som har lyst til å drive mer med musikk og drama, men så stopper det der; – Da trenger dere Truppen og Lillekor!

Truppen og Lillekor består av 4 førskolelærere. Vi tilbyr inspirasjon og nye innfallsvinkler som gjør sang, musikk og eventyr til en naturlig del av hverdagen.

Hvordan ta vare på bevegelsesleden

Kursholder Hogne Moe

Kurs L 34
Lørdag 01.11
12:30–15.30

Bhg/Sfo/S.trinn

Kurset er praktisk rettet, med bruk av musikk, fortellinger og regler som utgangspunkt for bevegelse.

Hogne Moe har jobbet med barnekultur i 20 år. Han har bakgrunn som musiker, forfatter og fysioterapeut. Han har skrevet bøkene «Jonas i jungelen», «Jonas - nesten skolegutt» og «Mia det er meg», og utgitt et inspirasjonshefte om praktisk anvendelse av musikk og bevegelse våren 2006. Kurset arrangeres i samarbeid med Norsk Noteservice AS.

Trommekurs

Kursholder Modou Nying

Kurs L 35
Lørdag 01.11
13:00–16.00

Alle

Lær å spille afrikansk djembe av erfarne Pa Modou. Fokus er grunnleggende rytmer, teknikk og samspill. Djembe er en tromme som gir en rund, god lyd. Man spiller kun med hendene og den kan spilles på sittende på en stol eller ved å sitte oppå den. Alle sanser og hele kroppen tas i bruk for å leke rytmene frem sammen!

Pa Modou har mer enn 30 års erfaring fra hjemlandet Gambia og som trommelærer i Sverige og Norge. Han jobber for tiden som assistent i barnehage og har lang erfaring i å tromme sammen med barn og å lære bort til voksne. Han holder også egne kurs for barnegrupper og voksne på Kampen i Oslo.

«Fra idé til spill» – dramaforløp i barnehagen, SFO og småskolen

Kursholder Carl Fredrik Olafsen og Åsne Lian Sinnes

Kurs L 36
Lørdag 01.11
09:00–12.30

Bhg/Sfo/S.trinn

«Fra idé til spill» – dramaforløp i barnehagen, SFO og småskolen. Ved å ta utgangspunkt i en idé, en tekst, en gjenstand, et musikkstykke, et bilde, nær sagt hva som helst, ser vi på hvordan dette kan gjøres til et dramaforløp og som igjen kan ende opp i spill. Begrepet dramaforløp betyr at vi utforsker et tema eller en fortelling ved å bruke ulike dramametoder. Dette blir en workshop hvor vi vil jobbe praktisk, både felles og i grupper.

Åsne Lian Sinnes og Carl Fredrik Olafsen er styremedlemmer i Landslaget Drama i Skolen, utdannet lærer og førskolelærer, samt dramastudier fra Høgskolen i Oslo og USA. Jobber med drama og teater.

Kunst & Håndverk etter Kunnskapsløftet

Kursholder Agneta Stave

Kurs L 37
Lørdag 01.11
09:00–12.30

B.trinn

Kurset gir innblikk i organisering og tilrettelegging av kunst- og håndverksfaget i barneskolen, med fokus på årstimer og periodetinking. Videre tar kurset for seg innholdet i faget etter Kunnskapsløftet og det vises eksempler på elevarbeider. Kurset viser hvordan det går an å drive fram faget med glød, interesse og faglig tyngde for hele barnetrinnet.

Agneta Stave er utdannet kunst- og håndverkslærer og arbeider på Skøyen skole, Oslo. Hun er øvingslærer på HiO for studenter med kunst- og håndverksfag. Hun samarbeider tett med trinnlærerne på skolen, – gir råd og veiledning. Hennes kompetanse utnyttes, ved hjelp av organisering, til beste for kolleger og alle elever på skolen.

Skape sammen!

Kursholder Peter Svenning og Bjørn Årstad

Kurs L 38
Lørdag 01.11
09:00–12.00

Alle

Kulturkommunikasjon.no bruker musikk, dans og lek som verktøy for å jobbe med sosial og kulturell kompetanse. Peter Svenning i Kulturkommunikasjon.no bruker en arbeidsmetode som gir barna den motivasjonen som er avgjørende for at læring og glede oppstår. Slik vekkes barnas motivasjon og de opplever at de deltar og blir sett. Du får erfare hvordan det er å bli ledet inn i skapende prosesser. Du får selvtillitten til å lede andre ut på oppdagelsesferd, og tips til hvordan skape kreative prosesser med de forutsetningene du har i din barnegruppe.

Peter Svenning er musiker, førskolelærer og musikkpedagog, og er daglig leder av Kulturkommunikasjon.no. Han holder konserter, workshops og forestillinger for skoler og barnehager og workshops, kurs og foredrag for voksne. Peter Svenning var prosjektleder for Jam! som vant Gullsekken 2007 for den beste produksjon i Den kulturelle skolesekken. Han har tidligere jobbet som pedagogisk leder i Rosenhoff flyktningebarnehage i Oslo. Bjørn Årstad er en inspirerende musiker og pedagog med mange års erfaring som kursholder i flere land.

Dans og bevegelseslek 2–7 år

Kursholder Kjersti Thoresen

Kurs L 39
Lørdag 01.11
09:00–12.00

Bhg

Inspirasjon og ideer til hvordan du kan bruke dans og bevegelse i arbeid med barn! Hvordan styrke kreativitet, kroppsbevissthet og kommunikasjon gjennom lek og eksperimentering med enkle uttryksmidler. Fokus på sanser, musikk, glede og estetikk! Ideer til bruk også for barn med spesielle behov. Kurset er praktisk!

Kjersti Thoresen er førskolelærer med videreutdanning i drama/teater, og videreutdanning i dans fra Laban Centre London. Hun har flere års erfaring med barn og dans.

Kreativ dans for barn 3–6 år ++

Kursholder Cathrine Bull Thorshaug

Kurs L 40

Lørdag 01.11

12:30–15.30

Bhg

Kreativ dans baserer seg på Labans analyse av dansens elementer: Kropp, rom, bevegelse, kraft og relasjon. Disse elementene danner grunnlaget for kurset. Vi veksler mellom praktiske oppgaver, veiledning og samtale. Vi diskuterer tilrettelegging i forhold til barnas alder, gruppe og nivå. Den kreative dansen er unik fordi den tar spesielt godt vare på mestringsgleden. I denne formen for dans kan virkelig alle danse!

Cathrine Bull Thorshaug er førskolelærer, dansepedagog og cand. polit. Hun har skrevet hovedfagsoppgave om kreativ dans, og boka «Rytmehuset». Undervisningserfaring fra barnehagge, barne- og kulturskole, Spin Off, HiO og Den Norske Balletthøgskole.

Fengende dans

Kursholder Simon Woodhouse

Kurs L 41

Lørdag 01.11

12:30–16.00

Skole

- Fengende dans gir ny inspirasjon til bruk av dans i kroppsøving og musikkfaget.
- Streetdance, salsa, breakdance og rock'n roll
- Idéer om hvordan man inspirerer ungdom til gledesfylt dans og bevegelse.

Praktisk veiledning i hvordan man planlegger en koreografi som fungerer for barn og unge med ulike ferdighetsnivå i dans. Nytt innhold i 2008. Et eget hefte og cd deles ut på kurset.

Simon Woodhouse er en inspirerende og anerkjent danser, koreograf, pedagog og dansesjef. Står bak bl.a. prosjektene Fengende Dans og Gutter kan danse! Har undervist godt over 150 000 barn og unge i Norge.

Det var en gang en konge

Kursholder Tjodun Felland

Kurs L 42
Lørdag 01.11
09:00–12.00

Alle

Kurs i muntlig fortelling.

Muntlig fortelling skaper en helt spesiell kontakt mellom forteller og tilhører. Tilhørers fantasi blir stimulert ved at de må skape bildene i fortellingen selv. I dette kurset vil vi jobbe med forskjellige teknikker som gjør det lettere å fortelle en historie. Deltagerne vil være mye i aktivitet.

Tjodun Felland er frilans forteller og lærer på Skøyen skole i Oslo. Hun har studert Muntlig fortelling og Drama- og teaterkommunikasjon på Høyskolen i Oslo. Hun er med i fortellergruppa FabelAkt. www.fabelakt.no

Det ække bare bare å holde foredrag

Kursholder Jorunn Folkvord

Kurs L 43
Lørdag 01.11
12:30–15.30

M.trinn/U.trinn

Gjennom hele grunnskolen skal elevene legge fram gruppearbeid og holde foredrag på ulike nivåer – men når er det egentlig de lærer seg teknikken? Her er et kurs som tar tak i nettopp dette. Utgangspunktet er et enkelt og effektivt undervisningsopplegg som kan tilpasses mellom- og u.trinn. Målet er at elevene skal lære å holde muntlige framlegg som er muntlige, ikke skriftlige med høyttaler. Alle skjemaer, lister, vurderingskriterier m.m., som brukes på kurset vil gjøres tilgjengelig for deltakerne elektronisk.

Jorunn Folkvord er lærer ved Seterbråten skole i Oslo. Hun har omfattende erfaring fra arbeid med tale- og presentasjonsteknikk fra ulike organisasjoner og som kursholder for Kast-deg-frampå-kurs.

Å arbeide med fagtekster på 8.–10. trinn

Kursholder Ingrid Jacobsen og Knut Åge Teigen

Kurs L 44

Lørdag 01.11

13:00–14.30

U.trinn

Dette er et praktisk kurs om hvordan man kan arbeide med fagtekster på en variert og systematisk måte både i norskfaget og i andre fag. Nøkkelord er variasjon av læringsstrategier, bevisstgjøring om de grunnleggende ferdigheter, styrt av fagsamtale og vektlegging av leseforståelse. Utgangspunktet for kurset er konkrete undervisningsopplegg i flere fag.

Ingrid Jacobsen er lektor og underviser ved Brandbu ungdomsskole. Knut Åge Teigen er pedagogisk konsulent. Sammen har de skrevet leseforståelsesserien «Les og forstå», og de er medforfattere av «Moderne pedagogikk – teori og praksis ved Ringstabekk skole». Kurset arrangeres i samarbeid med GAN Aschehoug.

Hva om...

Kursholder Janne Aasebø Johnsen

Kurs L 45

Lørdag 01.11

13:00–15.00

B.trinn

Kursholder ser på klasseavis som pedagogisk virkemiddel i den første lese- og skriveopplæringen, for hva om $\frac{3}{4}$ av elevene lærer å lese gjennom å skrive? Hva om...

- vi har funnet leselysten, men ikke skrivegleden?
- det var mer kreativ skrijving i skolen?
- retting ikke hjelper?
- vi slutter å gjøre det som ikke fungerer?

Janne Aasebø Johnsen er lærer og forfatter. Hun jobber på Søre Ål barneskole på Lillehammer. Når noen spør hva hun arbeider med, sier hun: jeg er lærer, og digger det! Kurset arrangeres i samarbeid med Avis i Skolen.

Øyhopping – lesestrategier og leseglede

Kursholder Tina Sejling og Anne Carlsen

Kurs L 46
Lørdag 01.11
09:00–12.00

B.trinn

Øyhopping er et litteraturformidlingsopplegg med vekt på språklig bevissthet, lesestrategier, metakognisjon, kreativitet og leseglede. Opplegget er utviklet for 3.–7. klasse. Arbeidet med Øyhopping vil i stor grad bidra til å nå mange av kompetansemålene i læreplanen i norsk. På kurset vil opplegget bli presentert sammen med ulike lesestrategier og forslag til strukturerte litterære samtaler.

Tina Sejling: Dansk lærer med fordypning i dansk og med fokus på språk og lesestrategier. Anne Carlsen: Lærer med fordypning i litteraturformidling og med fokus på leseopplæring og lesestrategier.

Les mer! Utvikling av lesekompetanse i barnehagen

Kursholder Trine Solstad

Kurs L 47
Lørdag 01.11
13:00–15.00

Bhg/SFO/S.trinn

Hvorfor er det så viktig å lese for barn? Hvordan skal vi lese sammen med barn? Hva må personalet kunne om barnebøker og barnelitteratur for å utvikle og øke kvaliteten på barns møte med bøker i barnehagen? Barn kan tilegne seg viktig lesekompetanse i barnehagen uten at de blir lese- og skrivekyndige i vanlig forstand. Språktilegnelse både muntlig og skriftlig dreier seg om langt mer enn å lære lingvistiske strukturer. Det dreier seg om å gjøre seg kjent med og kjenne seg hjemme i kulturelle praksiser knyttet til lesing og skriving.

Trine Solstad er høgskolelektor i norsk ved Høgskolen i Vestfold, avdeling for lærerutdanning. Det siste året har hun forsket på barns møte med barnelitteratur og besøkt en rekke barnehager. Studier av egne møter med barn og tekst og observasjoner av barnehageansattes høytlesning i barnehager er utgangspunkt for kurset. Kurset arrangeres i samarbeid med Universitetsforlaget AS.

Webbasert Språklab – det moderne verktøy for muntlig språktrening

Kursholder Terje Dahl og Anita Listou

Kurs L 48
Lørdag 01.11
13:00–14.00

U.trinn

Kurset gir en grundig innføring i bruken av et digitalt verktøy for å trene muntlige delferdigheter. Å trene uttale er viktig for å kunne gjøre seg forstått på et fremmedspråk. God uttale er også med på å heve elevenes følelse av mestring. Web-basert språklab gir en unik mulighet for muntlig trening. Verktøyet egner seg også meget godt for differensiering i undervisningen.

Terje Dahl har de siste årene jobbet med utvikling av ARM Språklab. ARM Linguas web – baserte språklaboratorium er spesielt tilpasset språkundervisningen i skolen. Anita Listou er daglig leder i ARM Lingua. Hun har universitetsutdanning i språk og er levende engasjert i gleden og nytten av å beherske fremmedspråk. Kurset arrangeres i samarbeid med ARM Lingua AS.

IKT i engelsk for 5.–7. trinn

Kursholder Arne Reinertsen

Kurs L 49
Lørdag 01.11
10.00–12.00

M.trinn

Bli kjent med Gilbert, vennene hans, familien og katten Helicopter. Gilbert består av hele 80 leksjoner på Internett som enkelt lar seg tilpasse hvilket som helst læremiddel. Gjennom videoklipp, språklab og interaktive oppgaver lærer elevene ordforråd som dekker dagligdagse situasjoner, uttale, rettskriving og grammatikk. Det gis også en kort presentasjon av Lytt og Lær-serien og TaskMagic.

Arne Reinertsen har jobbet flere år som engelsklærer ved Toketrud skole i Oslo og er nå ansatt i CyberBook. Kurset arrangeres i samarbeid med Cyberbook.

Nybegynnerkurs i Powerpoint

Kursholder Knut Løken

Kurs L 50
Lørdag 01.11
10.00–15.00

Kurset gir en kort innføring i bruk av dataprogrammet POWER-POINT. Dette verktøyet er nyttig og morsomt i forbindelse med presentasjon av forskjellige emner.

Alle

I løpet av 5 timer får du bare en smakebit på hva POWERPOINT består av. Men dette kan kanskje inspirere deg til ytterligere innsats for å lære verktøyet?

Knut Løken arbeidet inntil våren 2006 til daglig ved Engebråten ungdomsskole på Kjelsås i Oslo, som kroppsøvlingslærer. Han er svært datakyndig, og har undervist i alle 7 modulene i DATAKORTET. Han har også hatt ansvar for dataopplæring av personalet på Engebråten, og har vært administrator for CLASSFRONTER.

Verktøy til faget Utdanningsvalg?

Karrierepermen.no

digital karrieremappe med oppgaver for bevisstgjøring og refleksjon
dokumentasjon av elevens arbeid med karriereplanlegging

Programfag.no

verktøy for å administrere utprøving av utdanningsprogram

Skoletest.no

interessetest inn mot videregående skole

SKOLEDATA AS
www.skoledata.no

IKT i barnehagen. Hvorfor? Hvordan? Hva?

Kursholder Unni Skumsrud

Kurs L 51
Lørdag 01.11
12:30–15.30

Bhg

Kurset tar for seg hvordan man kan jobbe for å nå noen av rammeplanens fagområder ved bruk av IKT. Vi vil jobbe konkret med programvare fra Mikroverkstedet egnet til vurderingsarbeid, kreativitet og skoleforberedende aktiviteter.

Unni Skumsrud er pedagogisk konsulent i MikroVerkstedet. Hun har jobbet mange år som spesiallærer og kursholder innen IKT. Kurset arrangeres i samarbeid med MikroVerkstedet as.

Bruk av digitale verktøy i barnehagen. Erfaringer fra Rygin barnehage.

Kursholder Liv-Torill Teppen

Kurs L 52
Lørdag 01.11
10.00–12.00

Bhg

Kurset vil ta for seg hva digitale verktøy kan brukes til i barnehagen: hvordan bruke digitale verktøy i pedagogisk dokumentasjon? Hvordan kan verktøyene gi økt kompetanse hos personalet? Hvordan kan barna bruke de digitale verktøyene? Denne delen vil bære preg av praktiske eksempler. Kurset vil også ta for seg personvern og etiske dilemmaer vi møter når vi bruker digitale verktøy.

Liv-Torill Teppen er pedagogisk leder i Rygin barnehage. Barnehagen har jobbet med IKT fra 2005. Liv-Torill har holdt flere kurs om temaet, blant annet på Østlandsk Lærerstevne.

Detaljene som lett blir forbigått i begynneropplæringen

Kursholder Elin Natås

Kurs L 53
Lørdag 01.11
09.30–11.00

Skole

Hvordan konkretisere de små detaljene slik at telling, tierovergang og posisjonssystemet blir forstått? Det som ikke ordlegges eller forklares, men tas for gitt, er ofte de små detaljene elevene trenger for å forstå. Hvordan konkretisere detaljene i hvert tema slik at elevene forstår og kan anvende det de har lært? Passer for lærere på barne-trinnet og for lærere innen spesialundervisning på ungdomsstrinnet.

Elin Natås er utdannet spesialpedagog ved UiO. Hun jobber til daglig med elever som har lese- og skrivevansker, matematikkvansker og forskjellige former for konsentrasjonvansker. Hennes erfaring er at manglende begreper og begrepsforståelse, det å forstå hva ordene betyr, er en av årsakene til lærevanskene. Grunnleggende og systematisk undervisning og gode konkrete kan i stor grad både forebygge og «reparere» disse vanskene. Kurset arrangeres i samarbeid med i:SEE Conceptual Learning DA.

Hopp til 100

Kursholder May Else Nohr og Hanne Hafnor Dahl

Kurs L 54
Lørdag 01.11
12:30–15.30

S.trinn

Å bruke tallinje. En lineær tallmodell – ideer til undervisning ved å bruke perlesnor og tom tallinje. Det er en internasjonal trend å framheve en lineær tallmodell som en del av elevenes tallforståelse. Dette henger sammen med økt fokus på tallforståelse og utvikling av elevenes mentale regnestrategier. Dette vektlegges også i Kunnskapsløftet. Gjennom kurset får man ideer til hvordan man systematisk kan undervise etter en lineær tallmodell fra 1. til 4.trinn. Vi går fra å jobbe med perlesnorer i 1. og 2. trinn, til å fokusere på utvikling av hoderegningstrategier ved å bruke tom tallinje på 3. og 4.trinn.

May Else Nohr og Hanne Hafnor Dahl underviser på 2. og 3. trinn ved Rødtvet skole i Oslo. De har videreutdanning i matematikk for barnetrinnet og tar for tiden en mastergrad i matematikkdiraktikk. I forbindelse med prosjektet «kunnskapsløftet fra ord til handling» er de fagledere ved egen skole og har i samarbeid med flere skrevet heftet; «Å bruke tallinje» som er utgitt av Lamis. De er også ressurslærere ved matematikksenteret.

8. MATEMATIKK

Mattelek – aktiv begrepsopplæring

Kursholder Randi L. Sundby

Kurs L 55
Lørdag 01.11
09:00–12.00

Bhg/S.trinn

Mattelek er et svært aktivt kurs der deltakerne er med og leker matematikk. Kurset gir en rekke praktiske ideer og tips om hvordan engasjere barn i å leke matematikk med alle sansene. Med mange spennende virkemidler og materiell får deltakerne en modell for hvordan engasjere barn i arbeidet med matematikk i barnehage/skole. Konseptet bygger på fagområdene definert i den nye rammeplanen for barnehager.

Randi L. Sundby er lektor i spes.ped., grunnlegger av Læringsverkstedet og ofte benyttet kursholder for barnehager/småtrinnet i lek og læring. Lang erfaring i arbeid med barn. Hun er forfatter av «Mattelek» – en praktisk idebok med materiell til barnehage/1. og 2. klasse. Kurset arrangeres i samarbeid med Læringsverkstedet.

9. NATUR / TEKNIKK / MILJØ

Fysikkeksperimenter for de minste

Kursholder Sven Andersen og Finn Ingebretsen

Kurs L 56
Lørdag 01.11
10.00–14.00

Bhg/SFO/S.trinn

Vår erfaring er at slike forsøk stimulerer to viktige egenskaper barn har, kreativ aktivitet og nysgjerrighet. Alle forsøkene gjøres med enkelt utstyr som barna selv lager med lett tilgjengelige hjelpemidler, noe som i seg selv er en sikker suksess. Samtidig illustrerer og forklarer forsøkene noen enkle fysiske «lover» som barn opplever daglig. Sven Lilledahl Andersen og Finn Ingebretsen er begge pensjonerte universitetslærere.

– Hvor blir det av, alt sammen? Om kildesortering og gjenvinning i et miljøperspektiv

Kursholder Jorun Gulbrandsen

Kurs L 57
Lørdag 01.11
12.30–15.30

Alle

Hva skjer med det du kaster? Blir virkelig hermetikkboksen, syltetøygasset, mobiltelefonen, fjernsynet, melkekartongen, avisene, bananskallet og plastflaska noe nytt? Hvordan, i så fall? Hjelper det å kildesortere og gjenvinne i det store klimaperspektivet? Deltakerne får gratis hefter og lærerveiledning for barnehage/småskole, for 4. trinn og for ungdomsskolen på bokmål eller nynorsk. De er utgitt av LOOP, se www.loop.no. Det blir vist film.

Jorun Gulbrandsen har arbeidet som lærer i mange år, er lærebokforfatter og en erfaren kursholder. Det siste året har hun skrevet bøker til «Damms leseunivers» og skoleheftene til LOOP om kildesortering og gjenvinning.

Kom i gang med Nysgjerrigpermetoden – la elevene forske!

Kursholder Gro Wollebæk

Kurs L 58
Lørdag 01.11
09:00–11.00

B.trinn

Få frem undringen og nysgjerrigheten hos elevene! Nysgjerrigpermetoden guider deg og elevene dine gjennom seks trinn på veien mot et ferdig forskningsprosjekt. Metoden dekker kompetansemålene i Forskerspiren og gir øving i alle basisferdighetene. Den egner seg også godt for tverrfaglige prosjekter. Kursholder har forsket sammen med barn i en årrekke og har mange gode tips og råd for nye «forskingsledere».

Gro Wollebæk er kontaktlærer ved Vevelstadåsen skole og resurslærer for Nysgjerrigper. Klassen hennes har vunnet flere priser i Årets Nysgjerrigper: Teknologi og designprisen (2006), Fysikkprisen (2005) og Årets Nysgjerrigper (2002). Kurset arrangeres i samarbeid med Forskningsrådet.

AD/HD, Tourette syndrom, tvangstilstander og Asperger syndrom

Kursholder Jørgen Diderichsen

Kurs L 59
Lørdag 01.11
13:00–15.00

Alle

Ca 10% av alle barn i barne- og ungdomsskolen sliter med kombinasjoner av kognitive og atferdsmessige forstyrrelser med grunnlag i en nevrobiologisk/nevropsykiatrisk forstyrrelse. Motoriske vansker er ofte en del av bildet. Forelesningen vil omhandle en oppdatert oversikt over utredning og behandlingsprinsipper med vekt på biomedisinske aspekter.

Jørgen Diderichsen er barnelege (pediater) med nevrologisk/barnenevrologisk og barnepsykiatrisk tilleggsutdanning. Har jobbet tidligere ved bl.a. Barneklubben, Haukeland sykehus og i mange år ved Ullevål Universitetssykehus, seksjonene barnenevrologi og habilitering. Har drevet konsulentvirksomhet i barnepsykiatrien. Han har vært overlege ved FRAMBU, nasjonalt senter for sjeldne sykdommer og funksjonshemninger.

Maur i rompa

Kursholder Tanja Gigstad

Kurs L 60
Lørdag 01.11
10.00–12.00

Bhg/SFO/S.trinn

Et praktisk kurs i tilrettelegging av varierte og artige aktiviteter i gymsal for barn 2–6(+) år. Kurset tar utgangspunkt i det utstyret som normalt finnes i en skolegymsal (matter, benker, kasser, tjukkas, springbrett, ribbevegg). Lær å skape aktivitet for barn gjennom lek, dramatiseringer og stasjonsarbeid. Deltakerne må ha på seg treningsklær og innesko. Ideene er hentet fra boken «Gymlek», som kan kjøpes på kurset (kr. 175,-).

Tanja Gigstad er barnevernspedagog og arbeider i Skien kommune, barneverntjenesten. Hun har lang erfaring som kursholder i NGTF. Kurset er i samarbeid med Norges Gymnastikk- og Turnforbund.

«AKTIVT UTELIV» i barnehagen og småskolen

Kursholder Grethe Johnsen og Anne-Britt Nilsen

Kurs L 61
Lørdag 01.11
09:00–11.30

Bhg/SFO/S.trinn

og

Kurs L 62
Lørdag 01.11
12:30–15.00

Bhg/SFO/S.trinn

Bli med på et inspirerende, praktisk og nyttig kurs. Kurset passer for alle som ønsker faglig påfyll og ideer i forhold til å ta med barn ut i naturen. Naturen gir unike muligheter for aktivitet, utfordring, opplevelse og spenning for alle barn i ulike alder! Vi tar opp:

- Hvorfor er det viktig for barns trivsel og utvikling å være mye ute?
- Sansemotoriske aktiviteter og leker – mange praktiske tips.
- Naturens små og store rariteter – hva er spennende for barna? Hvordan vekke deres nysgjerrighet?

Grethe Johnsen er fagsjef i Barnas Turlag, DNT Oslo og Omegn. Sammen med Anne-Britt Nilsen, konsulent, har de holdt utallige kurs i «Aktivt uteliv» for barnehager og skoler. Kurset holdes utendørs – husk derfor uteklær og drikkeflaske. Oppmøte ved hovedinngangen til Høgskolen i Oslo. Kurset arrangeres i samarbeid med Barnas Turlag i DNT Oslo og Omegn.

Gøy i gymsalen

Kursholder Frøydis Lislevatn

Kurs L 63
Lørdag 01.11
09:00–12.00

SFO/B.trinn

«Gøy i gymsal» gir en morsom innføring i enkle turnøvelser gjennom samarbeidstrening i ulike pedagogiske opplegg til bruk i skolen, barnehage og rehabilitering. Barn 5–12 år er primærgruppen.

Frøydis Lislevatn er idrettspedagog. Hun har i mange år arbeidet med fysisk aktivitet for barn og unge, friske voksne, ulike pasientgrupper og aktive turnere. Lislevatn har vært ansatt i skolen i 16 år og 7 år ved Frisklivssentralen i Modum. Hun har også vært trener, dommer og tillitsvalgt i NGTF gjennom mange år. Kurset er i samarbeid med Norges Gymnastikk- og Turnforbund.

Skrivedans

Kursholder Karin Lystad

Kurs L 64
Lørdag 01.11
13:00–15.00

Bhg/S.trinn

Skrivedans er en skriftmetode som er utviklet av Ragnhild Ous-soren-Voors fra Nederland i begynnelsen av 90-årene. Materialet består av 9 temaer. Hvert tema bearbeides først med grov-motoriske bevegelser i luften, deretter de samme bevegelsene på papiret eller tavla til samme musikken. Målet er å gå fra frie bevegelser til konkrete linjer. Skrivedans er et samspill mellom lek, musikk og bevegelse.

Karin Lystad er ergoterapeut i Nordstrand bydel for barn og unge. Hun har arbeidet i 26 år som ergoterapeut og har de siste 10 årene jobbet med barn med spesielle behov. Hun har brukt skrivedansmetoden i 6 år i barnehager og skoler.

Fest uten sukker! Hvordan begrense sukkerinntaket hos barnehage/skolebarn?

Kursholder Kersti Selseth

Kurs L 65
Lørdag 01.11
13:00–15.00

Bhg/SFO/B.trinn

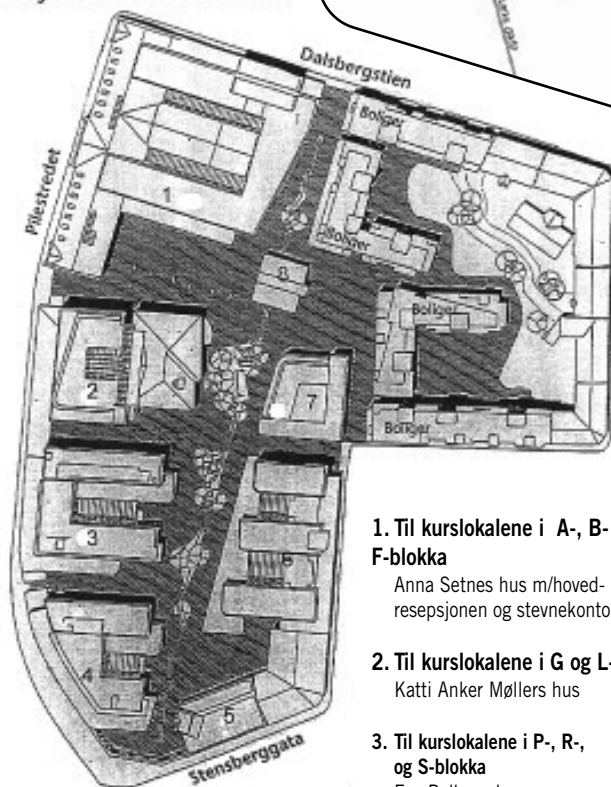
Hvordan begrense sukkerinntaket hos barnehagebarn/skolebarn? Skal det være forskjell på hverdag og fest? Er det det? Eller er det ikke det? Er yoghurt den verste sukkerkilden for barn? Hvor ille er egentlig brus og godteri. Dette kurset vil ta for seg hvordan situasjonen er blant barn i dag, hva anbefalingene er samt komme med praktiske tips.

Kjersti Selseth er utdannet faglærer i ernæring, helse og miljø-fag. Hun jobber for tiden på Opplysningskontoret for Meieriprodukter.

Høgskolen i Oslo

Frydenlundområdet

1. Til kurslokalene i A-, B- og F-blokka

Anna Setnes hus m/hoved-resepsjonen og stevnekontoret.

2. Til kurslokalene i G og L-blokka

Katti Anker Møllers hus

3. Til kurslokalene i P-, R-, og S-blokka

Eva Balkens hus

4. NKS-gruppen

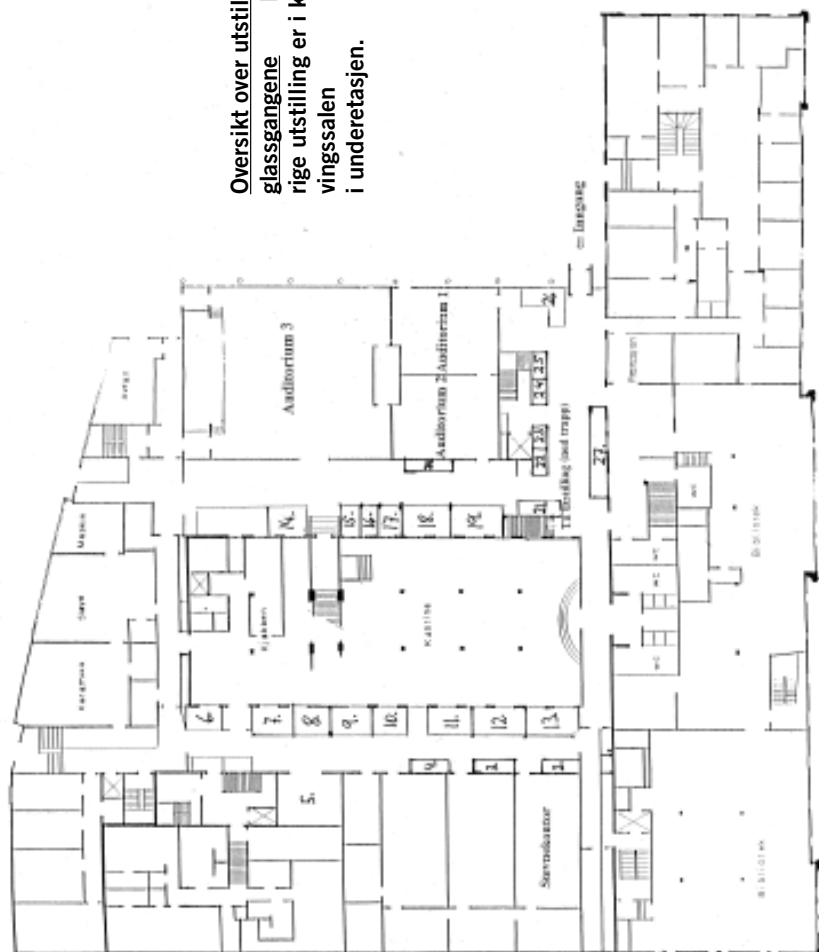
7. Til Flu-salen

Firma	Plassering	Stand nr
Utstilling i glassgangen		
Barnehageressursen AS	Glassgang	22
Avis i skolen	Glassgang	1
CyberBook as	Glassgang	7
Den Norske Turistforening	Glassgang	20
Dysleksiforbundet i Norge	Glassgang	21
Enkel IKT	Glassgang	14
Esstess-Forlaget	Glassgang	13
FORUT	Glassgang	22
Gan Aschehoug	Glassgang	15
Getting Better	Glassgang	6
Hei Verden	Glassgang	16
Hurra Forlag	Glassgang	23
Huseby Kompetansesenter	Glassgang	12
Landslaget fysisk fostring i skolen	Glassgang	17
Libretto forlag	Glassgang	2
LingIT as	Glassgang	9
Lyche Musikkforlag AS	Glassgang	4
Melk-no	Glassgang	26
Milas	Glassgang	27
NorMedia AS	Glassgang	3
Norsk Noteservice as	Glassgang	5
Norske Vandrerhjem	Glassgang	25
Sløyd-Detaljer	Glassgang	19
Stortingets skole- og opplysningstjeneste	Glassgang	8
Tagarno	Glassgang	10
Tell forlag a.s	Glassgang	18
Trigonor	Glassgang	24
Utdanningsforbundet Akershus	Glassgang	11
Utstilling i kroppøvingssalen		
ABA-SKOL	Kr.øv.sal	37
ADHD Norge	Kr.øv.sal	58
Arbeid med ord, Læremidler AS	Kr.øv.sal	49
Aschehoug Undervisning	Kr.øv.sal	38
Barnehagebutikken	Kr.øv.sal	70
Brio Lekolar	Kr.øv.sal	52
BS Norli skole	Kr.øv.sal	71
Cappelen undervisning	Kr.øv.sal	46

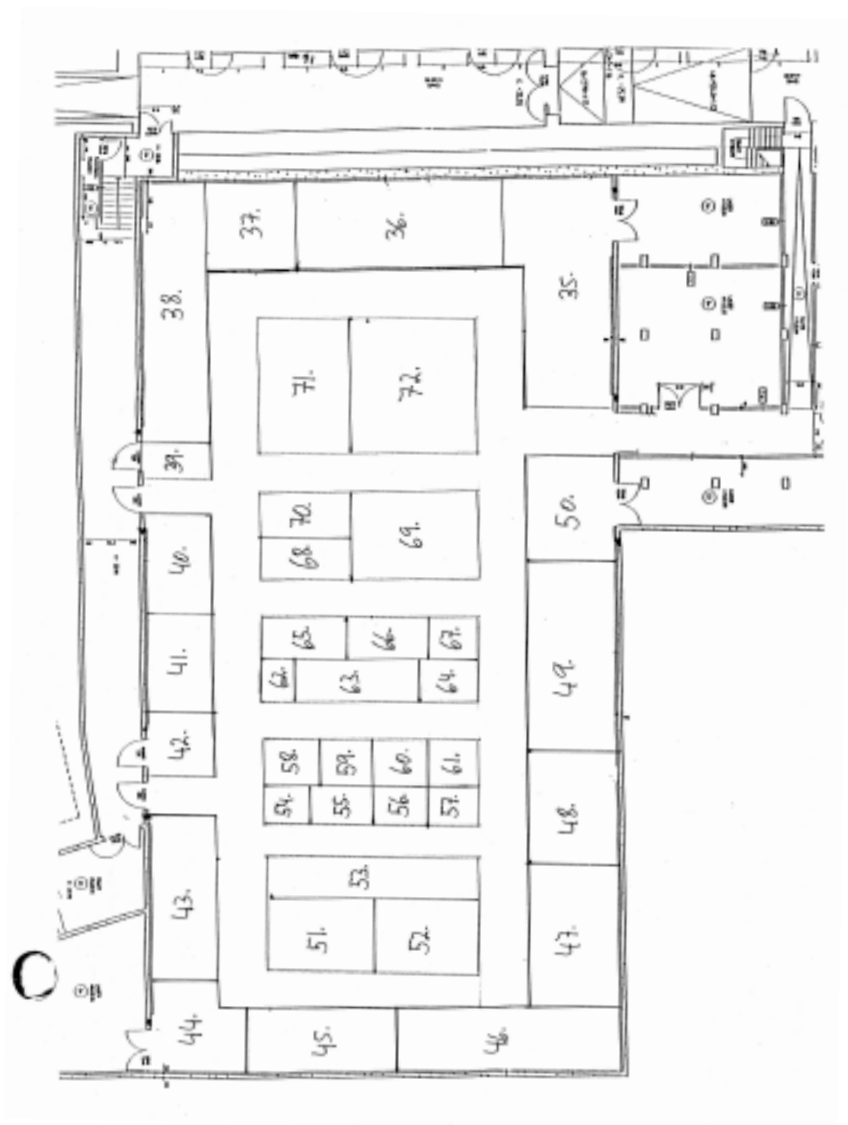
Damm Grunnskole	Kr.øv.sal	36
De Norske Bokklubbene AS	Kr.øv.sal	60
Det Norske Samlaget	Kr.øv.sal	48
Det norske skogselskap	Kr.øv.sal	35
Didaktiv	Kr.øv.sal	54
e-Lector	Kr.øv.sal	67
Edu-Nor AS	Kr.øv.sal	41
Fagbokforlaget	Kr.øv.sal	47
Forlaget Fag og Kultur	Kr.øv.sal	47
Gan Aschehoug	Kr.øv.sal	69
Grieg Multimedia AS	Kr.øv.sal	47
Gyldendal Undervisning	Kr.øv.sal	72
Habitus AS	Kr.øv.sal	65
Interactive Norway AS	Kr.øv.sal	66
I:SEE Conceptual Learning	Kr.øv.sal	57
Jesu Kristi Kirke av Siste Dagers Hellige	Kr.øv.sal	56
Klubben AS	Kr.øv.sal	40
Leika	Kr.øv.sal	45
Læringsverkstedet	Kr.øv.sal	63
MikroVerkstedet as	Kr.øv.sal	53
Norsk Filminstitutt	Kr.øv.sal	68
Norsk Leirskoleforening	Kr.øv.sal	44
Norsk Skogbruksmuseum	Kr.øv.sal	35
OKANI Læremidler	Kr.øv.sal	43
Rahmqvist Avico as	Kr.øv.sal	59
Riktige leker	Kr.øv.sal	50
Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn	Kr.øv.sal	55
Skogbrukets Kursinstitutt	Kr.øv.sal	35
Teknisk Forlag	Kr.øv.sal	42
Universitetsforlaget	Kr.øv.sal	39

Kart over utstillere

Oversikt over utstillingen
glassgangene Den øvrige utstilling er i kroppsvingssalen i underetasjen.

Oversikt over utstillere i kroppssøvingssalen

Vedtekter for Østlandsk Lærerstevne

§ 1 Målsetting

Formålet med Østlandsk Lærerstevne er å samle skolefolk, barnehagepersonell og andre interesserte til kurs, orienteringer og drøftinger av aktuelle skole- og utdanningsspørsmål.

§ 2 Program m.v.

Styret skal legge opp et allsidig program for hvert stevne. Programmet skal tilgodese interesser og behov hos brede grupper. Organisasjonsmessige spørsmål skal holdes utenfor programmet. Stevnet bør omfatte en utstilling av læremidler og undervisningsutstyr.

§ 3 Styre

Stevnet ledes av et styre som består av leder, nestleder og ni medlemmer. Styret velges på årsmøte etter innstilling fra en valgkomité (jfr.§5). Stemmerett har alle som møter på årsmøte. Dersom mer enn to styremedlemmer går ut av styret i perioden, avgjør styret selv om suppleanter skal tiltre styret fram til neste valg. Suppleantene har talerett, men ikke stemmerett i styret. Lederen velges ved særskilt valg for en periode på ett år. Styret velger nestleder blant styremedlemmene for en periode av ett år. Styremedlemmene velges for to år. Ved gjenvalg velges styremedlemmene for ett år av gangen.

§ 4 Revisor

Årsmøte velger to revisorer for en periode på ett år.

§ 5 Valgkomité

De medlemmer som går ut av styret utgjør valgkomité for neste årsmøte.

§ 6 Årsmøte

På hvert årsmøte skal styret legge fram en årsmelding. Dessuten skal forretningsføreren avgi rapport om regnskapet for foregående stevne. Revisorene skal avgi revisjonsberetning.

§ 7 Forretningsfører

Styret kan tilsette forretningsfører for ett år av gangen. For forretningsføreren gjelder egen instruks som fastsettes av styret.

§ 8 Oppløsning

Vedtak om oppløsning skal fattes av årsmøtet. Den eventuelle kapital institusjonen eier skal avsettes til et fond. Fondet skal komme tilsatte i barnehager og skoler på Østlandet til gode i form av stipendier som deles ut etter søknad. Til å forvalte fondet oppnevner årsmøtet et fondsstyre med fem medlemmer. Fondsstyret skal søke å finne grunnlag for å gjenoppta driften. For at forslag om oppløsning skal kunne behandles, må årsmøtet være innkalt gjennom offentlig kunngjøring, der forslaget er referert.

NOTATER

[illegible]

[illegible]

NOTATER

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

[illegible]

NOTATER

[illegible]

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.